

I กศบ16 บ14

B6150025471

การเสนอผลงานเพื่อปรับระดับ

นักวิชาการอุตสาหกรรม 7 ว.

เรื่อง

การประเมินผลการดำเนินงาน
ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา

โดย

นายกิตติศักดิ์ บุญทัตโร

นักวิชาการอุตสาหกรรม 6 ว.

ส่วนพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการ

ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

การเสนอผลงานเพื่อปรับระดับ

นักวิชาการอุตสาหกรรม 7 ว.

เรื่อง

การประเมินผลการดำเนินงาน
ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา

ปกสอ 16 บ 14

B6150025471

โดย

นายกิตติศักดิ์ บุญทัตโร

นักวิชาการอุตสาหกรรม 6 ว.

ส่วนพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการ

ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การศึกษาเรื่องการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการดำเนินงาน คุณลักษณะและความพึงพอใจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ ตลอดจนปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาปรับปรุงศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา โดยศึกษาจากผู้เข้ารับการบ่มเพาะทั้งหมดของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา จำนวน 2 แห่ง คือ ที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 และคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เครื่องมือที่ใช้การศึกษา เป็นแบบสอบถามเชิงโครงสร้าง โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจ พบว่า

1. ลักษณะการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ทั้ง 2 แห่ง มีลักษณะการดำเนินงานที่อ้างอิงอยู่กับระบบราชการ ทำให้ติดขัดในระเบียบราชการ ขาดความเป็นเอกภาพและความคล่องตัวในการบริหารงาน มีการใช้บุคลากรประจำที่มีอยู่แล้ว มาช่วยดำเนินงานทำให้มีข้อจำกัดในเรื่องเวลา และปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น

2. คุณลักษณะของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ ผู้เข้ารับการบ่มเพาะส่วนมากเป็นผู้ชาย ร้อยละ 60.38 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีร้อยละ 66.04 ก่อนเข้าศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม มีอาชีพเป็นเจ้าของกิจการถึง ร้อยละ 52.82 และมีประสบการณ์ในการทำธุรกิจมาก่อนร้อยละ 67.93 ครอบครัวยังไม่มีพื้นฐานประกอบธุรกิจมาก่อนร้อยละ 32.07 มีความรู้เรื่องแผนธุรกิจในระดับที่น้อยและน้อยที่สุดถึง ร้อยละ 64.92 ปัญหาด้านการเงินถือเป็นปัญหาที่สำคัญของผู้เข้ารับการบ่มเพาะคิดเป็นร้อยละ 33.96 รองลงมาคือปัญหาด้านการตลาดร้อยละ 30.19 ลักษณะการจัดตั้งธุรกิจ เป็นแบบบุคคลธรรมดาร้อยละ 56.6 เงินทุนส่วนมากมาจากเงินทุนส่วนตัวร้อยละ 73.58

3. ผลจากการใช้บริการศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา แล้วทำให้ธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 41.51 ด้านรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 64.15 ด้านกำไรเพิ่มขึ้นร้อยละ 67.92 ด้านการตลาดเพิ่มขึ้น 64.15 ด้านระบบการบริหารจัดการดีขึ้นร้อยละ 77.36

4. ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะแบบภายใน อยู่ในระดับผลเฉลี่ยที่มากและปานกลาง ส่วนแบบภายนอกอยู่ในระดับผลที่ติมาก มากและปานกลาง โดยภาพรวมทั้งหมดแล้วระดับความพึงพอใจต่อศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา อยู่ในระดับที่มาก

5. ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ ในการให้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ได้แก่ผู้เข้ารับการบ่มเพาะขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องแผนธุรกิจ บุคลากรที่

มีความรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษาแนะนำในเชิงลึกไม่เพียงพอ ขาดห้องปรึกษาแนะนำที่เป็นเอกเทศและมีสัดส่วนโดยเฉพาะ ดัดขัดในกฎระเบียบราชการล่าช้าไม่ทันเหตุการณ์

6. ผู้เข้ารับการบ่มเพาะได้ให้ข้อเสนอแนะว่าศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ควรที่จะเป็นองค์กรอิสระ บริหารแบบเอกชน ไม่ยึดติดกับระเบียบราชการ และมีกองทุนสนับสนุนด้านการเงินแก่ผู้เข้ารับการบ่มเพาะในระยะเริ่มต้น

นอกจากนี้ผู้เข้ารับการบ่มเพาะเห็นว่าศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา สามารถช่วยเหลือผู้เข้ารับการบ่มเพาะในการเริ่มต้นธุรกิจ และการดำเนินธุรกิจได้อย่างประสบความสำเร็จ ดังนั้นควรที่สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ทั้งในด้านการขยายพื้นที่เพิ่มขึ้นทั้งในด้านสถานที่และจำนวนยูนิต ห้องที่ปรึกษา บุคลากร ตลอดจนอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ส่วนกลางที่ทันสมัยและจำนวนเพิ่มขึ้นให้เพียงพอ ก็จะเป็นการส่งเสริมสนับสนุนธุรกิจ SMEs ให้เกิดขึ้นได้เป็นจำนวนมาก และเป็นผลสำเร็จสามารถดำรงธุรกิจได้อย่างมั่นคงต่อไป

บทนำ

การศึกษาเรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ฉบับนี้ เป็นการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 รับผิดชอบและได้ดำเนินงานมาในฐานะหน่วยงานแรกของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมที่มีกิจกรรมด้านนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษาเพื่อต้องการทราบคุณลักษณะของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ ผลจากการเข้ารับการบ่มเพาะ ความพึงพอใจ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ และนำผลข้อมูลที่ได้รับไปปรับปรุงการดำเนินการให้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรมต่อไป

การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ภาระผมขอขอบคุณนายสนธยา สกกุลลาวัฒน์ หัวหน้าฝ่ายพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมในขณะนั้น นางปัทมา ทิพย์ไอศก ผู้จัดการศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม น.ส.นฤมล พุกษา ผู้จัดการศูนย์บ่มเพาะธุรกิจขนาดย่อมของคณะวิศวกรรมศาสตร์ และนายสมใจ ชุมสุวรรณ หัวหน้าส่วนพัฒนาธุรกิจและผู้ประกอบการ และทุก ๆ ท่านที่เกี่ยวข้อง และให้คำชี้แนะปรึกษาโดยตลอด นอกจากนี้ขอขอบคุณสมาชิกผู้เข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจ ทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จนประสบความสำเร็จ

คุณประโยชน์ของการศึกษาที่ได้รับครั้งนี้ ขอมอบให้กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม หน่วยงานที่ผู้ศึกษาทำงานอยู่ ที่จะได้นำไปปรับใช้ในการดำเนินการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ทั่วทั้งประเทศ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมสนับสนุนธุรกิจ SMEs ต่อไป

กิตติศักดิ์ บุญทัสโร

มีนาคม 2546

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	(2)
บทนำ	(4)
สารบัญ	(5)
สารบัญตาราง	(7)
สารบัญภาพ	(9)
บทที่	
1. บทนำ	
1.1 ความสำคัญและที่มาของการศึกษา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	4
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา	4
1.5 นิยามศัพท์	4
2. การตรวจสอบเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม	6
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม	15
2.3 แนวคิดและทฤษฎีการประเมินผลโครงการ	24
3. วิธีการศึกษา	29
3.1 ข้อมูลและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	29
3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล	32
4. ลักษณะการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา	33
4.1 ความเป็นมาของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา	33
4.2 อาคารและที่ตั้งศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา	34
4.3 โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา	35
4.4 รูปแบบการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา	38
4.5 การดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา	39
4.6 จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจ	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 ผลการศึกษา	43
5.1 คุณลักษณะของผู้เข้ารับการบ่มเพาะอุตสาหกรรม	43
5.2 ผลจากการให้บริการของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ	64
5.3 ความพึงพอใจต่อการให้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา	72
5.4 ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าใช้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา	77
5.5 ข้อเสนอแนะของผู้เข้ารับการบ่มเพาะต่อการดำเนินงานของ ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา	80
6 สรุปและข้อเสนอแนะ	82
6.1 สรุปผลการศึกษา	82
6.2 ข้อเสนอแนะ	85
6.3 ข้อจำกัดในการศึกษา	86
6.4 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	87
บรรณานุกรม	88
ภาคผนวก แบบสอบถาม	95

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	ขนาดของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยใช้เกณฑ์คนงานและสินทรัพย์ถาวร	5
ตารางที่ 2	อัตราการอยู่รอดของธุรกิจใหม่	9
ตารางที่ 3	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะและที่สัมฤทธิ์ผลได้	31
ตารางที่ 4	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ จำแนกแต่ละประเภทของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา	43
ตารางที่ 5	เพศของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ	44
ตารางที่ 6	สถานภาพสมรสของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ	44
ตารางที่ 7	อายุของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ	45
ตารางที่ 8	ระดับการศึกษาของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ	46
ตารางที่ 9	อาชีพของผู้เข้ารับการบ่มเพาะก่อนเข้าสู่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา	47
ตารางที่ 10	ประสบการณ์ของผู้เข้ารับการบ่มเพาะก่อนเข้าสู่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา	48
ตารางที่ 11	ระยะเวลาของผู้เข้ารับการบ่มเพาะที่มีประสบการณ์ ในการทำธุรกิจก่อนเข้าสู่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา	49
ตารางที่ 12	ประเภทธุรกิจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะกรณีที่มีประสบการณ์ก่อนเข้าสู่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา	50
ตารางที่ 13	เงินลงทุนในธุรกิจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะกรณีที่มีประสบการณ์ ก่อนเข้าสู่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา	51
ตารางที่ 14	การจ้างงานของผู้เข้ารับการบ่มเพาะกรณีที่มีประสบการณ์ ก่อนเข้าสู่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา	52
ตารางที่ 15	รายได้ของผู้เข้ารับการบ่มเพาะกรณีที่มีประสบการณ์ก่อนเข้าสู่ ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา	53
ตารางที่ 16	พื้นฐานทางธุรกิจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ	54
ตารางที่ 17	ความรู้เรื่องแผนธุรกิจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะก่อนเข้าสู่ ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา	55
ตารางที่ 18	การทราบข่าวของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ	56

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 19	ปัญหาที่สำคัญของผู้เข้ารับการบ่มเพาะก่อนเข้าสู่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ อุตสาหกรรม สงขลา	57
ตารางที่ 20	ประเภทธุรกิจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ	58
ตารางที่ 21	ประเภทผลิตภัณฑ์ของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ	59
ตารางที่ 22	สถานที่ตั้งกิจการของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ	60
ตารางที่ 23	ลักษณะการจัดตั้งธุรกิจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ	61
ตารางที่ 24	แหล่งเงินทุนของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ	62
ตารางที่ 25	ระยะเวลาในการบ่มเพาะของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ	63
ตารางที่ 26	การจ้างงานของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ	64
ตารางที่ 27	การลงทุนของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ	65
ตารางที่ 28	รายได้ของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ	66
ตารางที่ 29	การช่วยเหลือผู้เข้ารับการบ่มเพาะของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา	67
ตารางที่ 30	การเปลี่ยนแปลงของผู้เข้ารับการบ่มเพาะหลังเข้ารับการบ่มเพาะ	69
ตารางที่ 31	ความรู้ความเข้าใจในการทำธุรกิจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะหลังเข้ารับ การบ่มเพาะ	71
ตารางที่ 32	การช่วยเหลือของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ในการจัด ตั้งธุรกิจ	72
ตารางที่ 33	ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะแบบภายในต่อการให้บริการ ของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา	73
ตารางที่ 34	ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะแบบภายในต่อการให้บริการ ของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา จำแนกตามสถานที่ตั้ง	74
ตารางที่ 35	ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะแบบภายนอกต่อการให้บริการ ของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา	75
ตารางที่ 36	ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะแบบภายนอกต่อการให้บริการ ของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา จำแนกตามสถานที่ตั้ง	76
ตารางที่ 37	ปัญหาด้านต่าง ๆ ที่ผู้เข้ารับการบ่มเพาะแสดงความคิดเห็นต่อศูนย์บ่ม เพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา	79
ตารางที่ 38	ผู้เข้ารับการบ่มเพาะได้ให้ข้อเสนอแนะด้านต่าง ๆ ต่อศูนย์บ่มเพาะ ธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา	81

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 โครงสร้างการบริหารศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11	36
ภาพที่ 2 โครงสร้างการบริหารศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ที่ใช้ในปัจจุบัน ของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11	37
ภาพที่ 3 รูปแบบโครงสร้างการบริหารศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ที่คณะวิศวกรรมศาสตร์	38

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของการศึกษา

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprise) หรือที่เรียกสั้นๆ ว่า SMEs เริ่มเป็นที่รู้จักของคนไทยในช่วงที่ประเทศประสบปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงในปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา เนื่องจากเป็นช่วงที่ประเทศไทยประสบปัญหาเศรษฐกิจ มีผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหลายรายสามารถดำเนินธุรกิจรอดพ้นจากสภาวะวิกฤติมาได้ มิได้ล้มเลิกไปตามภาวะเศรษฐกิจ ดังนั้น รัฐบาลจึงหันมาให้ความสำคัญกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นพิเศษ เพราะมองเห็นว่าธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถสร้างมูลค่าแก่ระบบเศรษฐกิจอย่างมหาศาล ทั้งในแง่ของการสร้างงาน สร้างมูลค่าเพิ่ม และสร้างรายได้ และเป็นธุรกิจที่สร้างผู้ประกอบการรายใหม่ เป็นแหล่งฝึกฝน และพัฒนาทักษะของแรงงาน ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นและสามารถเชื่อมโยงกิจการขนาดใหญ่หรือธุรกิจประเภทอื่น ๆ ในระบบเศรษฐกิจได้ นับได้ว่าธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นเสมือนฟันเฟืองตัวเล็ก ๆ ที่เป็นพลังผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนในเครื่องจักรขนาดใหญ่ คือ ภาคเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศทั้งหมด จึงทำให้มีคำกล่าวกันว่าธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็น เรือชูชีพทางเศรษฐกิจที่พาคนไทยไปถึงฝั่งได้จริงหรือ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2542) แต่เป็นที่คาดหวังว่า ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จะเป็นแกนสำคัญในการฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจไทย จะทำให้เศรษฐกิจไทยฟื้นตัวอย่างยั่งยืนโดยอาศัยธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ที่มีวิธีการทำงานเปลี่ยนไปจากเดิม โดยผู้ประกอบการต้องมียุทธศาสตร์ของการปรับตัวที่สำคัญ 3 ประการ คือ มีความโปร่งใส มีแผนธุรกิจที่ชัดเจนอยู่เสมอ และอย่าออกนอกความถนัด (โมลิต ปันเปี่ยมรัชฎ์, 2543) รัฐบาลจึงได้มีการออกนโยบายและมาตรการส่งเสริมสนับสนุนธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างมากมาย

ลักษณะเด่นของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นธุรกิจที่ใช้เงินลงทุนและสิ่งอำนวยความสะดวกไม่สูงนัก ผู้ประกอบการสามารถเริ่มต้นได้ด้วยตนเอง ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นได้ นอกจากนี้ยังมีความคล่องตัวในการบริหารจัดการ ผู้ประกอบการสามารถควบคุมดูแลกิจการได้อย่างใกล้ชิดทั่วถึง สามารถสร้างความชำนาญเฉพาะอย่าง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ รวมทั้งการปรับกลยุทธ์ด้านต่าง ๆ ได้ง่ายไม่ว่าจะเป็นด้านการผลิตสินค้า การจัดจำหน่าย การบริการ และมีความยืดหยุ่นสูง สอดคล้องกับยุคปัจจุบันที่มีการตอบสนองสินค้าที่รวดเร็ว ตลอดจนการผลิตและการค้าที่มุ่งเน้นความ

หลากหลายของรูปแบบการบริการมากกว่ามุ่งปริมาณ หากเกิดข้อผิดพลาดในการดำเนินกิจการจะทำให้เกิดความเสียหายไม่มากเกินไป และมีโอกาสฟื้นตัวได้ง่ายกว่ากิจการขนาดใหญ่ จะเห็นได้ว่าลักษณะเด่นของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม น่าจะมีทางรอดและมีแนวโน้มของธุรกิจที่สดใส การดำเนินธุรกิจทุก ๆ อย่างให้มีความเจริญก้าวหน้าย่อมมีปัจจัยแรงจูงใจที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจเสมอ เช่น เทคโนโลยี ความชำนาญ คุณสมบัติผู้ประกอบการ แรงงาน ตลาด ฯลฯ

ปัญหาและข้อจำกัดธุรกิจของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทยมีปัญหาดัง ๆ มากมาย วิฑูรย์ สิมะโชคดี (2542) ได้ชี้ให้เห็นว่าปัญหาหลัก ๆ ได้แก่ ปัญหาทางด้านการตลาด ปัญหาการขาดแคลนเงินทุน ปัญหาด้านแรงงาน ปัญหาข้อจำกัดด้านเทคโนโลยีการผลิต ปัญหาข้อจำกัดด้านการบริหารจัดการ ปัญหาการเข้าถึงบริการของรัฐ ปัญหาข้อจำกัดด้านบริการส่งเสริมพัฒนาขององค์กรภาครัฐ และเอกชน และปัญหาข้อจำกัดในการรับรู้ข่าวสาร ตลอดจนปัญหาการยกระดับและพัฒนาขีดความสามารถของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อย่างเป็นระบบเป็นต้น ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ทำให้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่เติบโตเท่าที่ควร หากมองโดยภาพรวมแล้ว จะพบว่าประเทศไทยของเรามีศักยภาพเพียงพอที่จะหยิบยกเอาจุดแข็งต่าง ๆ เช่นเรื่องวัตถุดิบ ที่เป็นสินค้าเกษตรมาทำการผลิตให้เกิดประโยชน์หรือสร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นได้

จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคใต้ ที่มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทย เพราะเป็นศูนย์กลางทางการค้า การผลิต การท่องเที่ยว การคมนาคม แหล่งผลิตสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรและมีวัตถุดิบด้านเกษตรมากมาย อีกทั้งมีความเจริญทั้งทางเศรษฐกิจและการค้า ปรากฏว่ามีโรงงานอุตสาหกรรมประเภทอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลาจำนวนมากถึง 1,917 โรงงาน (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา, 2543)

การที่จะส่งเสริมสนับสนุนธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมให้เกิดขึ้นในภูมิภาคได้นั้นมีวิธีการหลายวิธีแต่ วิธีหนึ่งที่กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมให้ความสำคัญและดำเนินการอยู่ในขณะนี้ คือ การจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา (Songkhla Business Incubation Center) ขึ้น ในปี พ.ศ. 2542 โดยระยะแรกได้รับความช่วยเหลือจากสหภาพยุโรป ถือได้ว่าเป็นโครงการแรกที่นำร่องเข้ามาใช้ในประเทศไทย เช่น วอลซีซี (2543) ผู้เชี่ยวชาญของโครงการ สหภาพยุโรป ได้ให้คำนิยามของการบ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรมไว้ว่า เป็นการเร่งรัดการพัฒนาผู้ประกอบการให้ประสบความสำเร็จ โดยผ่านการสนับสนุนและการให้บริการทางธุรกิจ ภายใต้การจัดการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ซึ่งมีเป้าหมายหลักของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม คือ การผลิตผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งลักษณะของการบ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรมเปรียบเสมือนมีพี่เลี้ยงคอยดูแล ปรึกษาประคองฟูมฟักให้ธุรกิจเกิดขึ้นและมีความเข้มแข็งขึ้น แล้วก็

ปล่อยออกไป โดยการบ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรมนั้น มีอยู่ 2 รูปแบบ คือแบบภายในใช้อาคารของ ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจฯ ที่มีการเตรียมพร้อมในด้านอุปกรณ์ เครื่องใช้สำนักงาน ไว้ให้ใช้ในการทำธุรกิจ อยู่แล้ว และแบบภายนอกใช้สถานที่ประกอบการของ ผู้ประกอบการเอง ซึ่งวิธีการนี้เป็นการสร้าง ผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีจำนวนเพิ่มขึ้น เป็นการสร้างงานและ รายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่นด้วย ในการดำเนินการศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรมสงขลา ของศูนย์ ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 ที่ผ่านมามีปัญหาและอุปสรรคอย่างมากมายในการดำเนินงาน และการยอมรับของผู้ประกอบการที่เข้ามาใช้บริการ

จากปัญหาและความสำคัญของโครงการดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษาต้องการที่จะ ศึกษาถึง คุณลักษณะของผู้เข้ารับการบ่มเพาะจากศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลาและประเมิน ผลการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ว่ามีผลสำเร็จอย่างไร โดยการประเมิน ผลที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์หลักของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ในเรื่องการส่งเสริม สนับสนุนพัฒนา ผู้ประกอบการรายใหม่ที่เป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เกิดขึ้นและเติบโต อย่างมั่นคง และมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากในท้องถิ่น ตลอดจนเป็นรูปแบบของศูนย์บ่มเพาะ ธุรกิจอุตสาหกรรมในประเทศไทย และสามารถดำเนินการด้วยตนเองอย่างยั่งยืน รวมทั้งศึกษาถึง ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม อันจะนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาและเป็นแนวทางในการพัฒนาศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ต่อกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมต่อไป.

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาลักษณะการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา
- 2) เพื่อศึกษาถึงคุณลักษณะของผู้เข้ารับการบ่มเพาะของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา
- 3) เพื่อศึกษาผลจากการเข้ารับการบ่มเพาะและความพึงพอใจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ ต่อการให้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา
- 4) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค ในการให้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา และข้อเสนอแนะของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ ในการพัฒนาปรับปรุงศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา จะทำการศึกษาเฉพาะในส่วนของผู้เข้ารับการบ่มเพาะจำนวน 2 แห่ง คือ ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 และของฝ่ายบริการวิชาการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่เข้ารับการบ่มเพาะทั้งหมด ที่เข้ามาใช้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลาตั้งแต่ต้นจนถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2545

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

ในการศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ครั้งนี้ จะได้รับประโยชน์ดังนี้

- 1) ด้านความรู้ ทำให้ทราบถึงการดำเนินงาน ผลจากการใช้บริการของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ คุณลักษณะ ทักษะ ทักษะ ความคิดเห็น ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา
- 2) ด้านการนำไปใช้ ผู้ศึกษาจะได้นำผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ไปเผยแพร่และ เสนอไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดต่าง ๆ เพื่อทราบถึงผลการดำเนินงาน ตลอดจนปัญหา อุปสรรคที่เกิดจากการดำเนินงาน อันจะนำไปสู่ในการส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดนักลงทุนทำธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นจำนวนมากในชุมชน และนำผลที่ได้รับไป ปรับปรุงกิจกรรมและพัฒนาวิธีการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

1.5 นิยามศัพท์

คำศัพท์ที่ใช้ในการศึกษาประเมินผลครั้งนี้ประกอบด้วย

1.5.1 คำว่า “SMEs” เป็นคำย่อมาจากภาษาอังกฤษ “Small and Medium Enterprises” ภาษาไทยเรียกว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมีความหมายของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ว่ามีความหมายครอบคลุมกิจการ 3 ประเภทหลัก ๆ คือ

- 1) กิจการการผลิต (production sector) ครอบคลุมการผลิตภาคอุตสาหกรรม เหมืองแร่ และอาจรวมถึงการผลิตภาคเกษตรกรรม โดยเฉพาะกิจการแปรรูปการเกษตร
- 2) กิจการการค้า (trading sector) ประกอบด้วยการค้าส่งและค้าปลีก ซึ่งรวมถึงการนำเข้าและส่งออก

3) กิจการบริการ (service sector) เป็นกิจการที่สนับสนุนธุรกรรมการผลิต การค้า และการอำนวยความสะดวกต่อการผลิต การค้าและการบริโภค เช่น การโรงแรม การท่องเที่ยว การซ่อมบำรุง การเก็บรักษา การขนส่ง บริการเสริมสวย เป็นต้น

1.5.2 คำนิยามขนาดของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของประเทศไทย ปัจจุบันยังไม่มีนิยามการจำแนกเชิงวิชาการที่เป็นมาตรฐานสากล และเป็นที่ยอมรับกันทั่วโลก ในประเทศต่าง ๆ จะให้คำจำกัดความแตกต่างกันไป ตามลักษณะสภาพแวดล้อมและเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิตของแต่ละประเทศ แต่ส่วนใหญ่จะกำหนดคำนิยามการจำแนกจากรากฐานที่สำคัญ 4 ประการ คือ ยอดขายต่อปี เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวรสุทธิ จำนวนการจ้างงาน และจำนวนทุนจดทะเบียน (หุทธิย สุขยิ่ง, 2538) แต่สำหรับในประเทศไทย ปัจจุบันนี้ได้มีคำนิยามของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งกระทรวงอุตสาหกรรมได้หารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนจนได้ข้อสรุปนิยามโดยใช้หลักเกณฑ์คนงานและมูลค่าของสินทรัพย์ถาวร ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ขนาดของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยใช้เกณฑ์คนงานและสินทรัพย์ถาวร

ประเภท	ขนาดย่อม		ขนาดกลาง	
	จำนวน (คน)	สินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)	จำนวน (คน)	สินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)
ผลิต	ไม่เกิน 50	ไม่เกิน 50	51-200	50-200
บริการ	ไม่เกิน 50	ไม่เกิน 50	51-200	50-200
ค้าส่ง	ไม่เกิน 25	ไม่เกิน 50	26-50	50-100
ค้าปลีก	ไม่เกิน 15	ไม่เกิน 30	16-30	30-60

ที่มา : กระทรวงอุตสาหกรรม, 2545

1.5.3 การประเมินผลโครงการ (project evaluation) หมายถึงกระบวนการศึกษาหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนต่างๆที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ และจะบรรลุวัตถุประสงค์หลักของโครงการที่กำหนดไว้ ในบางประการหรือหลายประการหรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร และบรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ มีผลกระทบในแง่บวกต่าง ๆ อย่างไร เกิดขึ้นกับโครงการบ้าง

บทที่ 2

การตรวจสอบเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ผู้ศึกษาได้ดำเนินการค้นคว้า รวบรวมข้อมูล ดำเนินการ เอกสารของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ผลงานวิจัยและตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม

การบ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม คือขบวนการพัฒนาธุรกิจแบบหนึ่ง ซึ่งช่วยลดอัตราความล้มเหลวในการดำเนินธุรกิจในช่วงแรกเริ่มของการจัดตั้งวิสาหกิจ พร้อมกับการเร่งให้วิสาหกิจนั้น ๆ เติบโตอย่างมั่นคง และคงอยู่ตลอดไป เป็นการสร้างงาน และความมั่งคั่งให้แก่สังคม และประเทศชาติ

ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม เป็นสถานที่ที่ถูกจัดสรรให้แก่ผู้ประกอบการ ประกอบด้วยพื้นที่ขนาดย่อมจำนวนหนึ่ง เพื่อใช้ในการดำเนินธุรกิจในช่วงเริ่มต้น ภายใต้บรรยากาศที่ให้การสนับสนุน การให้บริการ พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานแก่ผู้ประกอบการ

2.1.1 ความเป็นมาของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม

ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม (Business Incubator Center) เริ่มมีมาตั้งแต่ปลายทศวรรษที่ 1950 ในเมือง Batavia ประเทศสหรัฐอเมริกา และแพร่หลายไปทั่วโลกหลังทศวรรษที่ 1980 โดยมีองค์การพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติ (UNIDO) ให้การสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ ประมาณว่าในปัจจุบันมีศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ในประเทศกำลังพัฒนามากว่า 500 แห่ง โดยมีอัตราการเติบโต 20 เปอร์เซ็นต์ ต่อปี (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2545)

ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ช่วยก่อให้เกิดธุรกิจใหม่ ๆ ขึ้น พร้อมกับเสริมสร้างโอกาสความอยู่รอดแก่ธุรกิจการที่เพิ่งเริ่มจัดตั้งขึ้น นอกจากนี้การจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ก่อให้เกิดการสร้างและจ้างงานในชุมชน เป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจแบบพึ่งพาตนเอง อีกทั้งยังเป็นการช่วย ถ่ายทอดเทคโนโลยีจากสถาบันการศึกษาไปสู่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สร้างความหลากหลายในเศรษฐกิจชุมชน ก่อให้เกิดความเจริญแก่ประเทศชาติต่อไป

2.1.2 คำนิยามของการบ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม

การบ่มเพาะธุรกิจ ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลายด้วยกัน ได้แก่ สมาคมการอนุบาลการลงทุนและผู้ประกอบการแห่งชาติอเมริกา (American National Business Incubation : NBIA) ได้ให้คำนิยามว่า คือแผนงานอนุบาลการลงทุนและผู้ประกอบการ เป็นการเร่งรัดการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ประสบความสำเร็จ โดยผ่านแหล่งการสนับสนุนธุรกิจและบริการ เป้าหมายหลักของแผนงานนี้ คือ การผลิตบริษัทที่ประสบความสำเร็จ "ผู้สำเร็จ" จากการอนุบาลระยะเริ่มแรกเหล่านี้เป็นผู้สร้างงาน พื้นฟูชุมชนท้องถิ่น ผลิตเทคโนโลยีใหม่ที่สำคัญให้เป็นการค้าพาณิชย์ และทำให้เศรษฐกิจของท้องถิ่นและของชาติเข้มแข็งขึ้น การแนะนำและการให้คำปรึกษาด้านการจัดการที่เหมาะสม เป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อนิยามของคำว่าอนุบาล นอกเหนือจากการให้ คำปรึกษาแล้ว การอนุบาลมักจะจัดหาพื้นที่ที่เหมาะสมให้เช่าโดยมีสัญญาเช่าที่ยืดหยุ่นได้ให้แก่ผู้รับการสนับสนุน จัดหาบริการด้านธุรกิจและอุปกรณ์ให้ใช้ร่วมกัน บริการสนับสนุนด้านเทคโนโลยี และความช่วยเหลือในการหาแหล่งการเงินที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตของบริษัท

สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดย บุญอง ลีมอุดมพร (2544) ได้ให้ความหมายในการบ่มเพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ว่าการบ่มเพาะธุรกิจ SMEs คือ กิจกรรมที่จะช่วยเหลือผู้ประกอบการที่เพิ่งเริ่มต้นอย่างใกล้ชิดและเข้มข้น รวมถึงการจัดหาและอำนวยความสะดวกด้านพื้นที่อาคารโรงงาน เพื่อใช้เป็นสถานที่ประกอบการ เครื่องมือ อุปกรณ์อื่นๆ ที่จำเป็น มีการให้คำปรึกษาแนะนำโดยเฉพาะ ทั้งด้านการดำเนินงานทางธุรกิจ การเงิน การตลาด ซึ่งบางครั้งรวมถึงการแสวงหาแหล่งเงินทุนด้วย กระบวนการดังกล่าวนี้ เป็นกระบวนการพัฒนาธุรกิจอย่างต่อเนื่องและจริงจัง เพื่อสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการรายใหม่ หรือผู้ประกอบการที่มีอยู่แล้วแต่เริ่มต้นธุรกิจใหม่ โดยจะมุ่งเน้นถึงผู้ประกอบการที่มีศักยภาพจะเจริญเติบโตได้ในอนาคต

ภัทพงศ์ ถาวรพานิช (2544) ได้อธิบายว่าศูนย์บ่มเพาะจัดเป็น สถานที่อำนวยความสะดวกวิสาหกิจที่เพิ่งเริ่มต้นธุรกิจ ช่วยเหลือด้านการจัดการแหล่งการเงิน และวิเคราะห์ปัญหาธุรกิจหรือสนับสนุนเทคนิควิชาการ และให้บริการสำนักงานที่สามารถต่อรองยืดหยุ่นขนาดพื้นที่และค่าเช่า

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (<http://www.smethai.net>) ได้ให้นิยามการบ่มเพาะธุรกิจ SMEs และการอนุบาลการลงทุน ว่าคือ การดำเนินกิจกรรมช่วยเหลือผู้ที่ต้องการ เริ่มต้นธุรกิจอย่างใกล้ชิดเข้มข้น อย่างต่อเนื่อง โดยมีที่ปรึกษาทำหน้าที่เป็นที่เลี้ยง (mentor) ให้คำปรึกษาดูแลอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งมีทีมที่ปรึกษาเสริมอีก 2 ทีม ประกอบไปด้วย ทีมที่ปรึกษาด้านเทคนิค และทีมที่ปรึกษาด้านการจัดการและการทำธุรกิจ โดยมีระยะเวลาของการบ่มเพาะธุรกิจระยะเวลาหนึ่ง เปรียบเสมือนการฟักลูกไก่ เมื่อแข็งแรงแล้วก็จะปล่อยให้เป็นอิสระ

เช่น วอลซีซี (2543) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบ่มเพาะธุรกิจ หรือการอนุบาลการลงทุนและผู้ประกอบการ ว่าคือการให้การสนับสนุนทางธุรกิจ แบบเข้มข้นและจำเพาะให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นกิจการใหม่

การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการที่เข้ารับการอนุบาลหรือบ่มเพาะต้องเน้นที่ความสำเร็จของบริษัทผู้ขอรับการสนับสนุน และความสำเร็จนั้นจะต้องได้รับการส่งเสริมโดยการจัดหาบริการต่าง ๆ ให้โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริการให้คำปรึกษาแนะนำด้านการจัดการ

ในการดำเนินงานช่วยเหลือด้านการอนุบาลธุรกิจแก่ผู้ขอรับการสนับสนุนที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแต่ละราย สามารถแบ่งได้เป็น 3 ระยะ ดังนี้คือ

- 1) ความช่วยเหลือในระยะก่อนเริ่มต้น
- 2) ความช่วยเหลือในระยะปีแรกของการดำเนินงาน
- 3) ความช่วยเหลือในระยะหลังการอนุบาล

เกณฑ์การคัดเลือก ผู้ขอรับการสนับสนุนเข้าร่วมแผนงานบ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม จะต้องตกลงยินยอมเข้ารับการฝึกอบรม และจัดทำแผนธุรกิจเสนอต่อ ผู้จัดการศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา โดยผู้เข้ารับการบ่มเพาะจากศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ที่ประสบความสำเร็จ จะต้องแสดงให้เห็นว่าสินค้ามีลักษณะความเป็นของใหม่ (innovative features) มีศักยภาพในการเติบโต และมีความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือ

สรุปได้ว่า การบ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม คือขบวนการพัฒนาธุรกิจแบบหนึ่ง ซึ่งช่วยลดอัตราความล้มเหลวในการดำเนินธุรกิจในช่วงแรกเริ่มของการจัดตั้งวิสาหกิจ พร้อมกับการเร่งให้วิสาหกิจนั้น ๆ เติบโตอย่างมั่นคง และคงอยู่ตลอดไป เป็นการสร้างงาน และความมั่งคั่งให้แก่สังคมและประเทศชาติ

ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรมเป็นสถานที่ ๆ ถูกจัดสรรให้แก่ผู้ประกอบการ ประกอบด้วยพื้นที่ขนาดย่อมจำนวนหนึ่ง เพื่อใช้ในการดำเนินธุรกิจในช่วงเริ่มต้น ภายใต้บรรยากาศที่ให้การสนับสนุน การให้บริการ พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานแก่ผู้ประกอบการ

2.1.3 วัตถุประสงค์ของการบ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม

ในการบ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม นั้น มีวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญคือ

- 1) เพื่อลดการลดความล้มเหลวในการดำเนินธุรกิจในการเริ่มต้นธุรกิจ
- 2) เพื่อสร้างงาน สร้างอาชีพ ลดปัญหาความยากจน
- 3) เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนและท้องถิ่น
- 4) เพื่อทดแทนการนำเข้าในสินค้าที่มีศักยภาพในการผลิต

5) เพื่อสร้างนวัตกรรมเชิงพาณิชย์

6) เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้กับท้องถิ่น

การบ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม เป็นวิธีการที่นานาประเทศได้ใช้ในการพัฒนาประเทศให้มีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ และเป็นการลดปัญหาความยากจนและสร้างงานเป็นอันดับแรก การบ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ทำให้อัตราการอยู่รอดธุรกิจเริ่มใหม่มีเปอร์เซ็นต์ที่อยู่รอดสูงขึ้น

ประเทศที่พัฒนาแล้วมีอัตราการอยู่รอดของธุรกิจใหม่ในเปอร์เซ็นต์ที่สูงมาก โดยเฉพาะกลุ่มประเทศประชาคมยุโรป มีจำนวนครึ่งหนึ่งบริษัทจัดตั้งใหม่ล้มละลายภายในเวลาห้าปี เพราะฉะนั้น การสนับสนุน SMEs ต้องพิจารณาส่วนที่มีศักยภาพเพียงพอที่จะพัฒนาเจริญเติบโต โดยช่วยเหลือวิสาหกิจในช่วงเริ่มต้นจัดตั้งธุรกิจ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 อัตราการอยู่รอดของธุรกิจใหม่

ประเทศ	หลัง 3 ปี (ร้อยละ)	หลัง 5 ปี (ร้อยละ)
เดนมาร์ก	69	58
ฟินแลนด์	63	55
ฝรั่งเศส	62	48
เยอรมัน	70	63
อิตาลี	70	57
เนเธอร์แลนด์	74	-
นอร์เวย์	68	53
โปรตุเกส	56	47
สเปน	70	-
สวีเดน	70	59
สหราชอาณาจักร	62	47
สหรัฐอเมริกา	60	50

ที่มา : Miyake, T., 2001

2.1.4 การจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม

การจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม เป็นขบวนการที่ค่อนข้างซับซ้อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ที่เป็นของภาครัฐบาล หรือภาครัฐบาลร่วมกับเอกชน ซึ่งไม่หวังผลกำไร แต่ในหลักการแล้วศูนย์บ่มเพาะธุรกิจมีหน้าที่สร้างวิสาหกิจที่สามารถทำกำไรได้ เมื่อโครงสร้างศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ที่แตกต่างกัน การดำเนินงานจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ก็ต่างกันด้วย ทั้งนี้ลูกค้าของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม โดยปกติแล้วก็จะเป็นผู้ขาดทักษะบางด้าน เช่น เทคนิคการผลิต รูปแบบผลิตภัณฑ์ การตลาด การจำหน่าย การเงิน การบัญชี การเริ่มต้นการทำธุรกิจ เป็นต้น

การจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ที่เป็นภาคเอกชน อาจใช้วิธีการถือหุ้น หรือมีส่วนเป็นเจ้าของในสินทรัพย์ของผู้ใช้บริการ หรือยึดเวลาการชำระหนี้ออกไป ซึ่งการยึดเวลาออกไปนั้นอาจเสี่ยงต่อการสูญเสียบายได้ถ้าธุรกิจของลูกค้าล้มเหลว ดังนั้นขั้นตอนการคัดเลือกลูกค้าจึงเป็นที่สำคัญอย่างยิ่ง การหารายได้เข้าศูนย์บ่มเพาะธุรกิจเป็นสิ่งที่กระทำได้อย่างยาก เพราะลูกค้าส่วนใหญ่ที่เข้ามาเป็นวิสาหกิจขนาดเล็กซึ่งเพิ่งเกิดใหม่ มีทุนทรัพย์น้อย

ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรมมีอยู่หลายประเภทด้วยกัน เช่น ประเภททั่วไป จะเน้นการสร้างงานเป็นหลัก จะเน้นการสร้างนวัตกรรมเชิงพาณิชย์ ประเภทเชี่ยวชาญพิเศษ จะเน้นธุรกิจอุตสาหกรรมบางอย่าง เช่น ศิลปะและหัตถกรรม การพัฒนาซอฟต์แวร์ การแปรรูปอาหาร เป็นต้น

ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรมหลาย ๆ แห่ง ให้การสนับสนุนธุรกิจที่เน้นทางเทคโนโลยี ซึ่งเรียกว่า technology based business หรือ knowledge-based enterprise ประกอบด้วยกลุ่มนักวิทยาศาสตร์ หรือวิศวกร ที่พัฒนาต้นแบบ หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ขึ้น โดยศูนย์บ่มเพาะธุรกิจจะผลักดันให้สิ่งประดิษฐ์เหล่านี้ออกไปในเชิงพาณิชย์ โดยเน้นการตลาด และการบริหารธุรกิจประเทศที่กำลังพัฒนา รวมถึงประเทศไทย ควรเน้นธุรกิจประเภทนี้มากขึ้น

ริชาร์ด ฟิลลิปส์ (2543) ได้อธิบายการพัฒนาแผนงานและศูนย์อนุบาลการลงทุนและผู้ประกอบการ ว่าหลักการพื้นฐานสำคัญของการบ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม มีอยู่ 2 ประการ คือ

1) การอนุบาลการลงทุนหรือบ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม และผู้ประกอบการ เป็นการจุดประกายความหวังให้มีผลในทางบวกต่อสภาพเศรษฐกิจของชุมชน โดยทำให้สถานประกอบการที่ตั้งขึ้นใหม่ประสบความสำเร็จสูงสุด

2) แผนงานการอนุบาลการลงทุน เองนั้น เป็นตัวอย่างที่มีผลวัดของการดำเนินธุรกิจที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

การจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรมควรให้เหมาะกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ภายภาพ และสังคมของท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของชุมชน (community involvement) โครงสร้างของ ประชากร (population structure) ทรัพยากรทางธุรกิจ (business resources) การวิเคราะห์ธุรกิจที่มี อยู่ในปัจจุบัน (current business analysis) การวิจัยตลาด (market research)

การวางแผนและพัฒนาธุรกิจนั้น ต้องเข้าใจถึงโครงสร้างทางกฎหมาย (legal structures) การสร้างอาคารอนุบาล (building options) โครงสร้างในการจัดการศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ อุตสาหกรรม (management structures)

การให้การอนุบาลผู้ประกอบการต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้ประกอบการ (client needs) การกำหนดกลุ่มผู้ประกอบการเป้าหมาย (targeting entrepreneurs) และจะให้บริการอะไร บ้าง (what services are to be delivered.)

โดยปกติแล้วศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ จะใช้พื้นที่ส่วนเกิน หรือพื้นที่ ๆ ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ ของอาคารต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วตามอาคาร โรงงาน โกดังสินค้า มหาวิทยาลัย หรืออาคารพาณิชย์ โดยที่ ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจจะได้รับการสนับสนุนทางการเงินบางส่วนจากรัฐบาล เพื่อปรับปรุงอาคาร และ เครื่องมือให้เหมาะสมกับการบ่มเพาะธุรกิจ

ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ประกอบด้วยพื้นที่ขนาดต่าง ๆ กัน แล้วแต่ความเหมาะสม ของพื้นที่แต่ละแห่ง ที่ถูกจัดสรรไว้ตั้งแต่ 20 – 1,600 ตารางเมตร ใช้ระบบการบ่มเพาะเพื่อดูแล ธุรกิจที่เพิ่งเริ่มต้น และจัดตั้งใหม่ ด้วยบริการและจัดเตรียมพื้นที่ทำการบนพื้นฐานพอเพียงและร่วม กัน อย่างไรก็ตามระบบการบ่มเพาะ คือ การสนับสนุน เงินทุน การตลาดและการออกแบบ และฝึกอบรมด้านการจัดการในช่วงเริ่มต้นธุรกิจ ซึ่งผลพลอยได้ของการบ่มเพาะธุรกิจคือ การทำให้งานภายในระบบดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง การสร้างงานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรมตามข้อผูกพัน รวมทั้งก่อ ความสัมพันธ์และเรียนรู้แลกเปลี่ยนต่อกันและ โอกาสสร้างข่ายงานและประสานธุรกิจเป็นประเด็น สำคัญสู่เส้นทางความสำเร็จการลงทุน

การบ่มเพาะธุรกิจเป็นวิธีการที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวาง เพื่อส่งเสริมวิสาหกิจ SMEs ที่ ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมนำธุรกิจ ในปัจจุบันนี้มีศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม มากกว่า 1,500 หน่วยที่ดำเนินการอยู่ทั่วโลก ส่วนใหญ่อยู่ในอเมริกา ยุโรป และญี่ปุ่น และมีไม่น้อยกว่า 500 หน่วย ที่ดำเนินการอยู่ในประเทศกำลังพัฒนา และประเทศที่หันเหสู่ระบบเศรษฐกิจการค้ายุคใหม่

2.1.5 รูปแบบการบ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม

รูปแบบการบ่มเพาะธุรกิจโดยทั่วไปแล้วมีอยู่ 2 รูปแบบ คือ

1) การบ่มเพาะแบบภายใน (In-wall Incubation) คือการจัดพื้นที่ประกอบการให้แก่ผู้ประกอบการสามารถใช้อุปกรณ์ที่จำเป็นที่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจจัดหาไว้ให้ได้ เพื่อการผลิต การบริหารจัดการ เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในการลงทุนระยะเริ่มต้น

2) การบ่มเพาะแบบภายนอก (Out-wall Incubation) คือการที่ผู้ประกอบการจัดหาสถานที่ประกอบการเอง มีที่ตั้งอยู่นอกศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม แต่ผู้เข้ารับการบ่มเพาะจะเข้ามาใช้บริการที่ปรึกษาแนะนำ ณ ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม

2.1.6 ปัจจัยความสำเร็จของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม

ความสำเร็จของการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ขึ้นอยู่กับปัจจัยตั้งแต่ขั้นเตรียมการเริ่มต้นจนถึงขั้นความอยู่รอดของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ เหล่านี้ประกอบไปด้วย

1) ขั้นการเตรียมการ การสำรวจสถานที่ตั้ง และความรับผิดชอบของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ซึ่งรวมถึงสิ่งต่างๆ เหล่านี้ คือ

1.1) ที่ปรึกษาในท้องถิ่นซึ่งคุ้นเคยและมีประสบการณ์เกี่ยวกับธุรกิจในพื้นที่นั้น

1.2) กลุ่มผู้ให้การสนับสนุนต่อศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม

1.3) การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม เช่น แนวโน้มความต้องการใช้บริการ การเชื่อมโยงกับสถาบันการศึกษา เครือข่ายสนับสนุนขนาดของพื้นที่ว่างให้บริการ และประมาณการเงินสด เป็นต้น

1.4) การรับรองจากหน่วยงานของรัฐ ที่จะให้การสนับสนุนทั้งในแง่ นโยบายและการเงินต่อการจัดปฏิบัติการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ในระยะแรก

2) ขั้นตอนการจัดตั้ง ประกอบด้วย

2.1) การตั้งคณะกรรมการบริหาร พร้อมโครงสร้างการให้คำแนะนำ และการบริหาร

2.2) การจัดสรรหา และคัดเลือกบุคลากร และทีมงาน ที่เหมาะสมจะเป็นผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม พร้อมค่าตอบแทนที่เหมาะสม

2.3) การคัดเลือกผู้ขอใช้บริการศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม

2.4) การบริหารการเงินอย่างเป็นระบบและระมัดระวังในส่วนของการจัดตั้ง และตกแต่งศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม

2.5) รณรงค์ให้เกิดการยอมรับและการสนับสนุนจากชุมชน

3) ขั้นตอนเริ่มต้นของการปฏิบัติการ ประกอบด้วย

3.1) การใช้สถานที่ อุปกรณ์ หรือบริการของผู้เข้าร่วมโครงการบ่มเพาะ เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถครอบคลุมค่าใช้จ่ายต่าง ๆ รวมถึงการเจริญเติบโตระหว่างโครงการบ่มเพาะ

3.2) การมีส่วนร่วมของภาคเอกชน โดยวิธีการต่าง ๆ

3.3) การจัดให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม และผู้เข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจ

3.4) การเชื่อมโยงกับโครงการส่งเสริม SMEs อื่น ๆ ในประเทศ

3.5) การแลกเปลี่ยนข้อมูล และประสบการณ์ ผ่านสมาคมการบ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม หรือเครือข่ายระหว่างประเทศ

4) ความอยู่รอดของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ประกอบด้วย

4.1) การติดตามโอกาสทางธุรกิจทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

4.2) การมีแนวคิดในการสร้างรายได้ที่เหมาะสมผ่านสมาชิกและผู้ใช้บริการ

4.3) การประเมินสมรรถนะของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม และการเรียนรู้ประสบการณ์ความสำเร็จของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม

4.4) ความมั่นคงทางการเมือง โครงสร้างเศรษฐกิจ ภาวะเบี่ยง ที่สนับสนุนธุรกิจ และกระตุ้นตลาดสำหรับสินค้าหรือบริการใหม่ ๆ

2.1.7 แนวทางการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ให้ประสบความสำเร็จ (Best Practice)

การดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม องค์การพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ UNIDO (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2545) ได้ทำการสำรวจผลการดำเนินงานของ ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรมทั่วโลก และได้กำหนดวิธีการปฏิบัติของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจฯ ที่ดีเยี่ยม สมควรที่จะยึดถือเป็นมาตรฐานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ดังนี้

- 1) มุ่งเน้นการสร้างธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ และเติบโตอย่างมั่นคง
- 2) ให้บริการที่ผู้เข้ารับการบ่มเพาะ
- 3) สามารถพึ่งพาตนเองได้ในระยะยาว

- 4) เป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายการให้บริการสนับสนุนทางธุรกิจอย่างกว้างขวาง
- 5) มีบุคลากรที่ชำนาญในธุรกิจ และการจัดการประเภทต่าง ๆ
- 6) ดำเนินงานอยู่ในสถานที่ หรือตำแหน่งที่ตั้งอันเหมาะสม
- 7) คัดเลือกผู้เข้ารับการบ่มเพาะอย่างมีหลักการ โดยพิจารณาจากโอกาสทางธุรกิจที่เป็นไปได้สูง

- 8) สามารถดึงดูดการสนับสนุนจากชุมชนต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี
- 9) มีการประเมินผล และการปรับปรุงการให้บริการอย่างต่อเนื่อง

2.1.8 ประโยชน์ของการบ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม

จากการศึกษาศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ในประเทศต่าง ๆ พบว่าศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม มีประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในประเทศไต้หวัน สหรัฐอเมริกา ผู้ประกอบการได้รับความช่วยเหลือในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งจัดได้ว่าเป็นการบ่มเพาะธุรกิจที่มุ่งการเสริมสร้างผู้ประกอบการอย่างแท้จริง กล่าวโดยสรุปศูนย์บ่มเพาะธุรกิจมีประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) สร้างงานและความมั่นคงให้กับผู้ประกอบการชุมชน ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีธุรกิจเกิดใหม่ที่เกิดจากการบ่มเพาะธุรกิจมากถึง 19,000 ราย และเกิดการจ้างงานมากถึง 245,000 คน (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2545)

- 2) สนับสนุนและพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ (entrepreneurialship)
- 3) สามารถเน้นและสนับสนุนธุรกิจที่มีศักยภาพให้เกิดการลงทุนได้สำเร็จ
- 4) พัฒนาและนำนวัตกรรมใหม่ เทคโนโลยีใหม่ มาดำเนินการให้เกิดผลในเชิงพาณิชย์

5) กระจายเศรษฐกิจสู่ท้องถิ่น และขยายฐานธุรกิจไปยังส่วนต่าง ๆ ของประเทศ

6) เพิ่มความอยู่รอดของธุรกิจ ซึ่งมีสถิติการอยู่รอดของธุรกิจถึงร้อยละ 86 เมื่อเปรียบเทียบกับธุรกิจทั่วไป ที่ดำเนินการธุรกิจเองไม่ผ่านการบ่มเพาะของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ซึ่งอยู่รอดเพียงร้อยละ 23

- 7) เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาท้องถิ่น และการสร้างชุมชนให้แข็งแรง

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม

การศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 นี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม หรือการอนุบาลการลงทุน และการลงทุนทำธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดย่อมไว้ดังนี้

บริษัทกลุ่มแอดวานซ์ รีเสิร์ช จำกัด (2540) ได้รายงานการศึกษาเกี่ยวกับ อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย โดยสรุปในประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) ลักษณะการผลิตของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย แบ่งออกได้ 2 แบบ คือ การผลิตแบบไม่ต้องอาศัยโรงงาน (nonfactory type) เป็นการผลิตสินค้าหรือบริการในลักษณะการทำการผลิตโดยอาศัยสถานที่เท่าที่จะพอหาได้ เช่น บริเวณที่อยู่อาศัย ร้านค้า ซึ่งอุปกรณ์หรือสถานที่ผลิตไม่จำเป็นต้องครบถ้วน ได้แก่อุตสาหกรรมในครอบครัวและหัตถกรรม อุตสาหกรรมบริการ และการผลิตแบบที่สอง เป็นการผลิตแบบที่ต้องอาศัยโรงงานในการผลิต (factory type) เป็นอุตสาหกรรมที่มีส่วนของโรงงานอุตสาหกรรมอย่างชัดเจน มีการขออนุญาต หรือเข้าข่ายโรงงานอุตสาหกรรมตามกฎหมายโรงงานประกอบกิจการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม

2) โครงสร้างอุตสาหกรรม แบ่งตามลักษณะการนำผลผลิตไปใช้ในกระบวนการผลิตหรือการบริโภค ได้ 4 ระดับ คือ

ระดับที่ 1 อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป ซึ่งผู้บริโภคขั้นสุดท้ายนำไปใช้โดยตรง

ระดับที่ 2 อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนและส่วนประกอบของอุตสาหกรรมระดับที่ 1

ระดับที่ 3 อุตสาหกรรมสนับสนุน (supporting industry) ที่จะส่งผลิตภัณฑ์เข้าสู่อุตสาหกรรมระดับที่ 2

ระดับที่ 4 อุตสาหกรรมพื้นฐานที่จะส่งผลผลิตเข้าสู่อุตสาหกรรมระดับที่ 3

โครงสร้างการผลิตของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย ส่วนใหญ่จะทำการผลิตสินค้าขั้นกลาง (intermediate goods) หรืออยู่ในระดับที่ 2 และ 3 ที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการผู้บริโภคโดยตรงได้ จำเป็นต้องผ่านกระบวนการแปรรูป หรือเป็นชิ้นส่วนของอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ

3) ประสบการณ์การทำงาน ประวัติการศึกษา ระดับการศึกษาของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมว่าเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ประสบการณ์การทำงานเฉลี่ยประมาณ 15 ปี ระดับการศึกษาจบการศึกษาค่ำกว่าระดับปริญญาตรีถึง ร้อยละ 72.1 ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมโดยทั่วไปจะเกิดจากบุคคลที่มีวิชาชีพ หรือความชำนาญเฉพาะติดตัว ต้องการเป็นเจ้าของกิจการเองจึงออกมาเริ่มต้นกิจการเอง วิชาชีพติดตัวเป็นวิชาชีพเฉพาะด้านในวงจำกัด หรือเคยเป็นลูกจ้างในกิจการอุตสาหกรรมด้านใดด้านหนึ่งมาก่อน

4) ลักษณะการบริหารกิจการของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม จะทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลกิจการฝ่ายต่างๆในกิจการเอง โดยมีสัดส่วน ด้านฝ่ายการเงิน ร้อยละ 74.7 ฝ่ายการตลาดร้อยละ 72.9 ฝ่ายบุคคล ร้อยละ 58.4 ฝ่ายการผลิต ร้อยละ 69.1 ฝ่ายนำเข้าและส่งออก ร้อยละ 11.7

5) กระบวนการผลิตหลักของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม จะแตกต่างกันออกไปตามลักษณะโครงสร้างของสินค้าและวัตถุดิบที่เป็นองค์ประกอบ เช่น อุตสาหกรรมอาหารและแปรรูปอาหาร อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป สิ่งทอ เครื่องหนัง อุตสาหกรรมแปรรูปไม้และเฟอร์นิเจอร์ อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ อุตสาหกรรมพลาสติกและเคมีภัณฑ์ อุตสาหกรรมโลหะและอโลหะ

6) ปัญหาของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม โดยสรุปแล้วจะประกอบด้วย ปัญหาด้านโครงสร้างและสถานภาพกิจการ ที่มีจุดเริ่มต้นจากการเป็นลูกจ้างในบริษัทอื่นมาก่อน หรือรับช่วงการดำเนินงานต่อจากครอบครัว โดยตนเองมีพื้นฐานความรู้จำกัด มักขาดความเข้าใจด้านการเงิน บัญชี การตลาด กฎหมายพาณิชย์ เทคโนโลยี ฯ ปัญหาด้านการจัดการวัตถุดิบ และการผลิต ปัญหาการจัดการบุคลากร ปัญหาการจัดการด้านการเงิน และปัญหาด้านการตลาด

7) ข้อเสนอแนะนโยบายและแนวทางมาตรการสนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ประกอบด้วยด้านการจัดการการเงิน ด้านการตลาด ด้านเทคโนโลยี ด้านแรงงาน ด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการ และอุตสาหกรรมพื้นฐานรายสาขา เป็นต้น

ไพรัช วัชรพันธ์ (2544) ได้ศึกษาปัญหาสภาพคล่องของธุรกิจขนาดย่อมและขนาดกลางในช่วงวิกฤตทางการเงินในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2542 เป็นการศึกษาการจัดการสินทรัพย์ระยะสั้น และหนี้สินระยะสั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วัฏจักรเงินสดที่ธุรกิจสามารถชำระหนี้และแหล่งที่มาของเครดิต

และรายได้ โดยเน้นธุรกิจขนาดย่อมที่มีสินทรัพย์ถาวรน้อยกว่า 20 ล้านบาท ซึ่งแบ่งออกเป็น การผลิต พาณิชยกรรม และบริการ

วิธีการดำเนินการวิจัย ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ แล้วนำมาวิเคราะห์ผลกระทบและความสำคัญของธุรกิจขนาดย่อมและขนาดกลาง วัฏจักรเงินสด ปัญหาสภาพคล่องของธุรกิจขนาดย่อมและขนาดกลางในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ การค้า บริการ และกลยุทธ์ในการที่จะช่วยเหลือธุรกิจขนาดย่อมและขนาดกลางในด้านการเงิน

ผลการวิจัย พบว่าอัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียน วัฏจักรเงินสดช้าลง และมีการใช้เงินทุนคิดวัดอุปสงค์ เป็นเหตุให้ธุรกิจขนาดย่อมไม่สามารถมีเงินสดในจำนวนที่ต้องการและในเวลาที่ต้องการเพื่อที่จะนำไปชำระหนี้ธุรกิจขนาดย่อมส่วนใหญ่ ประสบปัญหาการขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน อำนาจซื้อผู้บริโภคลดลง การแข่งขันสูง การลดมูลค่าหลักประกัน การบัญชีไม่มีระบบ และการปิดสถาบันการเงิน ธุรกิจขนาดย่อมที่มีผลกระทบมากที่สุดอันดับคือ ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ผู้รับเหมาก่อสร้างและค้าวัสดุก่อสร้าง อะไหล่และอยู่ซ่อมรถ และปั้มน้ำมัน ธุรกิจขนาดย่อมที่มีผลกระทบน้อยที่สุดคือ ธุรกิจบริการ เช่นการขนส่ง และการท่องเที่ยว อาหารและเครื่องดื่ม นอกจากนี้ได้ศึกษาบทบาทภาครัฐในการช่วยเหลือและสนับสนุนธุรกิจขนาดย่อม

วรวรรณ ชิตอรุณ (2541) ได้ศึกษาแนวทางการวิเคราะห์ปัญหาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย ว่าปัญหาของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมมีปัญหาด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) ปัญหาด้านการบริหาร โครงสร้างและสถานภาพกิจการ

1.1) ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่ มักขาดความรู้และความเข้าใจด้านหลักการบริหาร การจัดองค์กร การวางแผน การผลิต การเงิน การบัญชี การตลาด กฎหมายพาณิชย์ต่างๆที่เกี่ยวกับการค้า การอุตสาหกรรม เทคโนโลยี และไม่สามารถวางระบบการจัดการภายในให้มีประสิทธิภาพได้

1.2) ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งมีความรู้พื้นฐานจำกัด และเฉพาะด้านใด ด้านหนึ่งเท่านั้น

2) ปัญหาด้านการจัดการวัตถุดิบและการผลิต ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ส่วนใหญ่ประสบปัญหาขาดความรู้ความสามารถในการบริหารเครื่องจักรกลที่มีเทคโนโลยีสูง ขาดความรู้ในการบริหารคน และเครื่องจักรให้สามารถทำงานร่วมกันได้ ขาดการควบคุมคุณภาพและตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์

3) ปัญหาการจัดการบุคลากร อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม แรงงานขาดวินัยในการทำงาน ลางาน ขาดงานบ่อย เปลี่ยนงานบ่อย นอกจากนี้ยังประสบปัญหาการขาดแคลนแรงงานเทคนิค

4) ปัญหาการจัดการทางการเงิน อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่มีสัดส่วนหนี้สินสูงกว่ากิจการขนาดใหญ่ ต้องรับภาระดอกเบี้ยสูง ส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของกิจการ

5) ปัญหาด้านการตลาด

5.1) อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมขยายฐานการตลาดได้ยาก เนื่องจากปัจจุบันต้องพึ่งพาดตลาดท้องถิ่นเป็นหลัก สามารถแข่งขันในตลาดขนาดประเทศและสากลได้ทั้งในด้านราคา และคุณภาพ

5.2) อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม มีกำลังการผลิตเกินความต้องการของตลาด ผู้ประกอบการขาดความรู้ทางด้านการจัดการทางการตลาด

ศิริวัฒน์ ณรงค์ตะนุพล (2544) ได้ศึกษาการวางแผนกลยุทธ์ในธุรกิจขนาดย่อม ว่าธุรกิจขนาดย่อมมีบทบาทสำคัญและเป็นรากฐานในระบบเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศทั้งในด้านสนับสนุนธุรกิจขนาดกลางและขนาดใหญ่ แต่ปัญหาสำคัญสร้างข้อเสียเปรียบแข่งขันของธุรกิจขนาดย่อม คือ ข้อจำกัดทางด้านความรู้ ความเข้าใจในการบริหาร ซึ่งนำไปสู่ข้อจำกัดทางด้านความสามารถในการวางแผนกลยุทธ์ การวางแผนกลยุทธ์ในธุรกิจขนาดย่อมโดยใช้กรณีศึกษาห้างหุ้นส่วนจำกัด "A" มุ่งเป้าประโยชน์แก่ผู้บริหารธุรกิจขนาดย่อม โดยเริ่มจากการศึกษารายละเอียดของธุรกิจห้างหุ้นส่วนจำกัด "A" ซึ่งเป็นธุรกิจเกี่ยวกับปศุสัตว์ ดำเนินธุรกิจ ใน 3 หน่วยธุรกิจ ได้แก่ ไก่เนื้อ ไก่ไข่ และสุกร จากนั้นวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อพิจารณาโอกาส อุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโดยทั่วไป ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองและกฎหมาย เทคโนโลยี และวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการแข่งขัน

พบว่าห้างหุ้นส่วนจำกัด "A" มีโอกาสทางธุรกิจ ได้แก่ รัฐบาลมีนโยบายชัดเจนในการสนับสนุนธุรกิจขนาดย่อม และธุรกิจเกษตร มีการคาดคะเนโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ถึงแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นของประชากรอันส่งผลให้แนวโน้มปริมาณการบริโภคสินค้าของห้างหุ้นส่วนจำกัด "A" เพิ่มขึ้นด้วย ส่วนอุปสรรคที่สำคัญ คือ สภาพเศรษฐกิจตกต่ำ ส่งผลให้ผู้บริโภคลดค่าใช้จ่ายและปริมาณการบริโภคลง การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการแข่งขันจะพิจารณาหลังการแข่งขัน 5 อย่างของไมเคิล พอร์เตอร์ พบว่า ปัจจัยสำคัญที่เป็นอุปสรรคใน

การเข้าสู่อุตสาหกรรมได้แก่ อุปสรรคในการเข้าสู่ช่องทางการจัดจำหน่าย เนื่องจากช่องทางการจัดจำหน่ายที่เหมาะสมที่มีอยู่ถูกใช้โดยองค์กรที่แข่งขันอยู่ และมีแนวโน้มการตอบโต้ที่รุนแรงหากถูกคุกคาม จุดแข็งและจุดอ่อนของห้างหุ้นส่วนจำกัด “A” จะทราบจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ได้แก่ ปัจจัยโครงสร้างองค์กร วัฒนธรรมองค์กร และทรัพยากรขององค์กร พบว่าจุดแข็งของห้างหุ้นส่วนจำกัด “A” ได้แก่ โครงสร้างองค์กรที่เรียบง่าย สายการบังคับบัญชาสั้น ทำให้การสื่อสารและการควบคุมมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทรัพยากรบุคคลมีทักษะและความชำนาญ ส่วนจุดอ่อน คือ วัฒนธรรมการทำงานที่ต่อต้านการสร้างชั้นการบังคับบัญชา ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเจริญเติบโตของกิจการ

ศุภิช สุภัชลาชัย และคณะ (2544) ได้ศึกษาโครงการวิจัย การดำเนินมาตรการสนับสนุน SMEs ของต่างประเทศ (กรณีศึกษาประเทศญี่ปุ่น ไต้หวัน อิตาลี และออสเตรเลีย) โดยได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนา SMEs ต่อภาคอุตสาหกรรม ว่ามีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทย ทั้งในแง่การผลิต การจ้างงาน และการนำเงินตราต่างประเทศ ซึ่งจากการศึกษาเบื้องต้นได้ประมาณการว่า ในปีพ.ศ. 2541 วิชากิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทยมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 92.0 ของวิชากิจทั้งหมดในประเทศ โดยในจำนวนนี้เป็นวิชากิจประเภทการค้าประมาณร้อยละ 42.4 และเป็นวิชากิจในภาคการผลิตประมาณร้อยละ 28.9 และภาคบริการประมาณร้อยละ 28.7

ปัจจุบันรัฐบาลโดยกระทรวงอุตสาหกรรม ให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิชากิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นอย่างมากทั้งด้านการพัฒนาผู้ประกอบการ ด้านการเงิน ด้านการตลาด และการลงทุน อย่างไรก็ตามการพัฒนาวิชากิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยยังคงอยู่ในระยะเริ่มต้น เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่มีประสบการณ์ในการพัฒนาวิชากิจขนาดกลางและขนาดย่อมมาเป็นเวลานาน ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น ไต้หวัน อิตาลี และออสเตรเลีย ซึ่งประเทศเหล่านี้ล้วนมีภาคอุตสาหกรรมที่แข็งแกร่ง โดยมีรากฐานมาจากการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม จึงเป็นเรื่องที่น่าศึกษาเพื่อประโยชน์ในการที่กำหนดแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทยต่อไป

นโยบายและมาตรการในการพัฒนา SMEs ในภูมิภาคต่าง ๆ โดยภาพรวมแล้วจะมีนโยบายที่เหมือนกันในด้านต่างๆ ดังนี้

- 1) การพัฒนาผู้ประกอบการ
- 2) การปฏิรูปทางด้านกฎหมาย

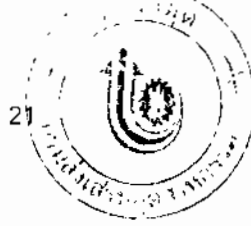
- 3) มาตรการทางด้านการเงิน
- 4) มาตรการทางด้านการคลัง
- 5) การพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 6) การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 7) มาตรการด้านการตลาด
- 8) การพัฒนาที่มุ่งสู่กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

ในประเทศญี่ปุ่น ได้มีวิวัฒนาการของนโยบายการพัฒนา SMEs มาตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มีการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐบาลให้การสนับสนุน เช่น small and medium enterprise agency (SMEA) สถาบันการเงินเพื่อ SMEs วางพื้นฐานระบบการรวมกลุ่มกันของ SMEs วางพื้นฐานระบบให้คำปรึกษาแนะนำแก่ SMEs มีการปรับเปลี่ยนนโยบายการพัฒนา SMEs มาเรื่อย ๆ จนกระทั่งปี ค.ศ. 1999 ได้มีการปรับเปลี่ยนนโยบายการพัฒนา SMEs ตาม SME basic law ฉบับใหม่ โดยมี policy concept ในการพัฒนาและส่งเสริม SMEs ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจ เช่น

- สนับสนุนการสร้างธุรกิจใหม่ที่มีความคิดสร้างสรรค์
- สนับสนุนการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม
- ก่อให้เกิดการจ้างงานและโอกาสทางอาชีพ
- สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่น

แนวนโยบายที่สำคัญในการส่งเสริมประกอบด้วย

- 1) การส่งเสริม SMEs ที่กระตือรือร้นในการพัฒนาตัวเอง โดยการสนับสนุน Business innovation การเริ่มต้นธุรกิจ การร่วมลงทุน การทำวิจัย และด้าน นวัตกรรม ฯลฯ
- 2) สร้างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการของ SMEs โดยการสนับสนุนการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการทั้งด้านอุปกรณ์ เทคโนโลยี ทรัพยากรบุคคล ข้อมูลข่าวสาร ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัย หน่วยของรัฐ การรวมกลุ่มของผู้ประกอบการ ระบบการค้าที่เป็นธรรม การส่งเสริมให้ SMEs ได้รับโอกาสในการขายสินค้าหรือบริการให้ภาครัฐ
- 3) สร้างระบบ safety net โดยการสร้างระบบบรรเทาผลกระทบทางธุรกิจ ช่วยเหลือให้ SMEs สามารถปรับตัวรับความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ
- 4) ให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน และแรงจูงใจด้านภาษี โดยการสนับสนุนด้านการเงิน อำนวยความสะดวกในการหาแหล่งเงินทุน ลดภาระภาษี

ทรงศรี สนธิทรัพย์ (2543) ได้ศึกษาคุณสมบัติที่พึงประสงค์และแนวโน้มความต้องการบัณฑิตทางบริหารธุรกิจ ช่วงปี พ.ศ. 2544 – 2546 : กลุ่ม SMEs ไว้ว่าโครงการวิจัยนี้มุ่งศึกษาความต้องการบัณฑิตทางบริหารธุรกิจในกลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในช่วง 3 ปีข้างหน้า ระหว่างปี พ.ศ. 2544 – 2546 คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของบัณฑิตที่กลุ่มธุรกิจ SMEs ต้องการ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการเลือกรับบัณฑิตฯ เข้าทำงานของกลุ่มธุรกิจ SMEs โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นเจ้าของกิจการหรือผู้จัดการฝ่ายบุคคลของกลุ่มธุรกิจ SMEs ซึ่งปรากฏรายชื่อตามที่กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม และกรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์รวบรวมไว้ โดยจำแนกตามประเภทธุรกิจ 4 ประเภท คือ 1) ประเภทธุรกิจการผลิต 2) ประเภทธุรกิจค้าส่ง 3) ประเภทธุรกิจการค้าปลีก และ 4) ประเภทธุรกิจบริการ รวมจำนวนทั้งสิ้น 541 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาการคาดคะเนความต้องการบัณฑิตฯ : กลุ่ม SMEs แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ 1) ข้อมูลทั่วไป 2) บัณฑิตในปัจจุบันและความต้องการบัณฑิตในอนาคต และ 3) คุณสมบัติที่กิจการต้องการและตัวแปรที่มีอิทธิพลในการเลือกบัณฑิตเข้าทำงาน มีการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ และได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ 0.91

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับบัณฑิตฯ ในธุรกิจ SMEs รวมทั้งหมด 34 ตัวแปร จำแนกเป็นตัวแปรตาม จำนวน 1 ตัวแปร ได้แก่ ผลการพิจารณาเลือกรับบัณฑิตฯ ในธุรกิจ SMEs ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรอิสระ จำนวน 33 ตัวแปร ได้แก่ กลุ่มตัวแปรที่บ่งชี้คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของบัณฑิตฯ

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม SPSS for Windows version 10.0 สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลสถิติบรรยายของตัวแปร วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis) ของคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของบัณฑิตฯ จากชุดตัวแปรทั้งหมด 33 ตัว และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ขององค์ประกอบคุณสมบัติที่พึงประสงค์ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับบัณฑิตฯ ในธุรกิจ SMEs

สรุปได้ว่า บัณฑิตทางบริหารธุรกิจที่ SMEs ต้องการในช่วงปี พ.ศ. 2544 – 2546 มีจำนวน 858,439 คน โดยปี พ.ศ. 2544 ต้องการบัณฑิตฯ จำนวน 289,022 คน ปี พ.ศ. 2545 บัณฑิตฯ ที่ต้องการมีจำนวนลดลงเป็น 274,415 คน ส่วนปี พ.ศ. 2546 บัณฑิตฯ ที่ต้องการกลับมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 295,002 คน บัณฑิตฯ ที่ต้องการมากที่สุดอยู่ในธุรกิจประเภทการบริการ โดยมีจำนวน 546,723 คน รองลงมาคือ การค้าส่งและค้าปลีก และการผลิต โดยมีจำนวน 271,282 และ 40,434 คน ตามลำดับ องค์ประกอบคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของบัณฑิตฯ ระดับปริญญาตรีมีความสัมพันธ์

กับผลการเลือกรับบัณฑิตฯ ในระดับปานกลาง (Multiple $R = 0.346$) อธิบายความแปรปรวนของผลการเลือกรับบัณฑิตฯ ได้ร้อยละ 12 ($R^2 = 0.12$) โดยมี 4 องค์ประกอบที่พยากรณ์ผลการเลือกรับบัณฑิตฯ ระดับปริญญาตรีได้อย่างมีนัยสำคัญ เรียงตามลำดับขนาดของอิทธิพลดังนี้ ความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการพฤติกรรมทางจริยธรรม ความรู้ความสามารถพิเศษ และบุคลิกภาพ สำหรับองค์ประกอบคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของบัณฑิตฯ ระดับปริญญาโทมีความสัมพันธ์กับผลการเลือกรับบัณฑิตฯ ในระดับปานกลาง (Multiple $R = 0.218$) อธิบายความแปรปรวนของผลการเลือกรับบัณฑิตฯ ได้ร้อยละ 5 ($R^2 = 0.048$) โดยมี 2 องค์ประกอบที่พยากรณ์ผลการเลือกรับบัณฑิตฯ ได้ อย่างมีนัยสำคัญ เรียงตามลำดับขนาดอิทธิพล ดังนี้ การเข้าสังคม และมนุษยสัมพันธ์และการพัฒนาตนเอง

เพ็ญแข แสงแก้ว (2545) ได้ทำการประเมินผลการดำเนินโครงการอบรมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้เข้ารับการอบรม เปรียบเทียบความต้องการ ความคาดหวังก่อนเข้ารับการอบรมกับสิ่งที่ได้รับการอบรม ประเมินผลความสำเร็จของโครงการ และปัญหาอุปสรรค ตลอดจนข้อบกพร่องของการจัดฝึกอบรม โดยทำการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างที่ผ่านการอบรมจากโครงการอบรมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมาแล้วอย่างน้อยเป็นเวลา 6 เดือน ที่ผ่านการฝึกอบรมจากเครือข่ายมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และเครือข่ายกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ได้ผลสรุปว่า โครงการอบรมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนี้ประสบความสำเร็จมากพอสมควร โดยประเมินจากระดับความรู้ที่ได้รับจากการอบรมเปรียบเทียบกับระดับความรู้ที่คาดหวังก่อนการอบรม และสิ่งที่ผู้เข้ารับการอบรมได้รับ นอกเหนือจากความรู้ ปรากฏว่าผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่ได้รับความรู้ค่อนข้างมากหรือมาก และได้รับความรู้มากกว่าหรือเท่ากับที่คาดหวังไว้ ผู้เข้ารับการอบรมที่เป็นผู้ประกอบการส่วนตัวส่วนใหญ่สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมากหรือมาก และการอบรมมีประโยชน์คุ้มค่า ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รู้จักผู้ประกอบการอื่น หรือมีเครือข่ายเพิ่มขึ้นค่อนข้างมากหรือมาก ทำให้กิจการ ธุรกิจเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นพอสมควร ค่อนข้างมากหรือมาก นอกจากนี้การอบรมยังทำให้ผู้เข้ารับการอบรมที่ไม่ได้ประกอบกิจการส่วนตัว มีความกระตือรือร้นอยากทำธุรกิจหรือกิจการส่วนตัว มองเห็นช่องทางในการทำธุรกิจ/กิจการส่วนตัว อย่างไรก็ตาม ผลการสำรวจพบว่า ก่อนการอบรมผู้เข้ารับการอบรมมีความคาดหวังอย่างมาก หรือค่อนข้างมากที่จะนำความรู้จากการอบรม แต่หลังการอบรมผู้เข้ารับการอบรมยังไม่ได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ตามที่คาดหวังไว้เท่าที่ควร โดยภาพรวมแล้วการจัดอบรมมีความเหมาะสมค่อนข้างมากหรือมาก ยกเว้นระยะ

เวลาที่ใช้ในการจัดฝึกอบรมบางหลักสูตรสั้นเกินไป และจากผลการวิเคราะห์แก่นอนินคัลพบว่า ตัวแปรที่เป็นตัวกำหนดความสำเร็จของโครงการ ได้แก่ กลุ่มตัวแปรการจัดอบรม ซึ่งตัวแปรที่มีน้ำหนักมากที่สุดในกลุ่มตัวแปรนี้ ได้แก่ เนื้อหาของหลักสูตร รองลงมาได้แก่ รูปแบบการจัดอบรม วิทยากร สื่อ เอกสารประกอบการบรรยาย และระยะเวลาที่จัดอบรมตามลำดับ

สมแก้ว รุ่งเลิศเกรียงไกรและคณะ (2545) ได้ทำการประเมินความพร้อมและปัญหา การประกอบการของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนภาคใต้ มีวัตถุประสงค์ ในการวัดความพร้อมของ ผู้ประกอบการ ทราบปัญหาการประกอบการ และปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมและปัญหาการประกอบ การของผู้ประกอบการ พบว่าผู้ประกอบการร้อยละ 80.74 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 46.33 มีอายุอยู่ ในช่วง 36-45 ปี และร้อยละ 45.87 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา ผู้ประกอบการประเมินตนเองว่ามีความพร้อมที่จะเป็นผู้ประกอบการอยู่ในเกณฑ์มาก นอกจากนี้ผู้ประกอบการมีความเห็นว่าปัญหา การประกอบการที่มีความสำคัญ 3 ลำดับแรก คือ เงินทุนไม่พอ การขาดตลาดสำหรับสินค้า และการ ออกแบบบรรจุภัณฑ์

ผลการศึกษเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความพร้อมและปัญหาการประกอบการ ของผู้ประกอบการพบว่า สถานภาพสมรส อายุ และการศึกษา มีผลต่อการประเมินตนเองเกี่ยวกับ ความพร้อมของผู้ประกอบการในบางลักษณะของคุณสมบัติผู้ประกอบการ แต่ปัจจัยดังกล่าวไม่มีผล ต่อการแสดงความเห็นเกี่ยวกับปัญหาการประกอบการ ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา คือรัฐบาล ควรสนับสนุนความรู้ทางด้านการจัดการและช่วยแก้ไขปัญหาทางการเงินและการตลาดวิสาหกิจ ชุมชน และควรส่งเสริมให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการต่างๆ ของชุมชนมีความรู้ทางด้านธุรกิจ เนื่องจากบุคลากรเหล่านี้มีบทบาทอย่างมากในฐานะพี่เลี้ยงของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน

สำนักงานจังหวัดสงขลา (2542) ได้สรุปข้อมูลทั่วไปจังหวัดสงขลาว่า สงขลาเป็น เมืองท่าสำคัญตั้งอยู่ฝั่งตะวันออกของประเทศไทยมาแต่สมัยโบราณ โดยมีทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัด นครศรีธรรมราช และจังหวัดพัทลุง ทิศตะวันออกติดกับอ่าวไทย ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี รัฐเคดาห์ และรัฐเปอรลิสของประเทศมาเลเซีย ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดพัทลุง และจังหวัดสตูล สงขลา มีพื้นที่ 7,393,889 ตารางกิโลเมตร มีประชากร ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2541 จำนวน 1,210,921 คน สภาพเศรษฐกิจของจังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับภาคเกษตรกรรม รอง ลงมาการพาณิชย์ อุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและอื่น ๆ ในภาคอุตสาหกรรมมีโรงงานอุตสาหกรรม ประเภทต่าง ๆ อยู่จำนวน 1,917 โรงงาน มีเงินลงทุน 24,089 ล้านบาท ได้มีการจัดทำ วิสัยทัศน์

จังหวัดสงขลา พ.ศ. 2555 ว่าสงขลาจะเป็นเมืองหลักและเป็นศูนย์กลางของภาคใต้ตอนล่างด้วยศักยภาพทางการพัฒนา ด้านต่าง ๆ

- 1) ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จะเป็นศูนย์กลางการศึกษา ประชาชนมีคุณภาพและคุณธรรม ได้รับการศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นอย่างต่ำ
- 2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นศูนย์กลางเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเกษตร และอุตสาหกรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
- 3) ด้านเศรษฐกิจ เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาคใต้และภูมิภาค โดยมีรายได้ประชาชาติอยู่ในระดับที่ 1 ใน 5 ของประเทศ มีการกระจายรายได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- 4) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน เป็นศูนย์กลางคมนาคม การขนส่ง สื่อสารของภาคใต้
- 5) ด้านการท่องเที่ยว เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว การประชุมและการแสดงสินค้าในระดับประเทศและนานาชาติ
- 6) ด้านสังคมวัฒนธรรมและศาสนา สังคมมีคุณธรรม
- 7) ด้านการเมืองการปกครอง ประชาชนมีศรัทธาต่อการปกครองแบบประชาธิปไตย
- 8) ด้านการบริหารจัดการ กลไกของรัฐมีประสิทธิภาพในการบริหารและการจัดการ โดยภาคเอกชนและประชาชนมีส่วนร่วม
- 9) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีระบบการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ทั้งสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ฟื้นฟูและการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.3 แนวคิดและทฤษฎีการประเมินผลโครงการ

แนวคิดและทฤษฎีการประเมินผลโครงการ ได้มีการศึกษาแนวคิดและความหมายของการประเมินผลไว้หลากหลายด้วยกัน

2.3.1 แนวคิดและความหมายของการประเมินผลโครงการ ได้มีผู้ให้ความหมายของการประเมินผลโครงการไว้หลาย ๆ ท่าน ที่สำคัญได้แก่

ประชุม รอดประเสริฐ (2533) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลไว้ว่า หมายถึง กระบวนการรวบรวมสิ่งใดสิ่งหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีความหมายที่เกี่ยวข้องกับคำอื่นๆ เช่น การวิจัย (Research) การวัดผล (Measurement) การตรวจสอบรายงานผล (Appraisal) การควบคุม (Monitoring) การประมาณการ (Assesment) และการพิจารณาตัดสินใจ (Judgement)

ฟิรลีทซ์ คำานวนศึลปี (2535) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลไว้ว่า หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการในการวิเคราะห์ การศึกษาถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน ผลกระทบต่าง ๆ ของโครงการ เพื่อให้รู้ว่าบรรลุวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายหรือนโยบายหรือไม่ ซึ่งการประเมินผลจะมีลักษณะเป็นกระบวนการขององค์กร ที่มุ่งเน้นพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมหรือวิธีการต่างๆที่กำลังดำเนินการอยู่ หรือเป็นเรื่องี่มุ่งให้เกิดการวางแผนที่ดีในอนาคต

ธานี ะหิมะสาและ (2541) ได้ให้คำจำกัดความของการประเมินผลจากการศึกษาความหมายของนักการศึกษาหลายท่านไว้ว่าเป็นการประเมินค่าหรือประมาณผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานโดยอาศัยข้อมูลที่รวบรวมโดยวิธีการสอบถาม ทดสอบ สังเกต และวิธีการอื่น ๆ แล้วทำการวิเคราะห์ เพื่อตัดสินใจว่าการดำเนินนั้นมีคุณภาพหรือบรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานมากน้อยเพียงใด

ศิริจิต พุ่งหว่า (2539) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลไว้ว่า หมายถึง การทำโครงการเพื่อสรุปปัญหา การปรับแผน นโยบาย หรือการทำโครงการอย่างต่อเนื่อง การประเมินผลโดยทั่วไปจะรวมถึงการตรวจสอบหลังจากการทำโครงการไปแล้ว ว่าสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของจุดมุ่งหมายที่วางไว้เพียงใด ปัญหาที่เกิดขึ้นมีอะไรบ้าง ทั้งนี้เพื่อสรุปทเรียนเสนอผู้เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงการทำโครงการต่อไป พิจารณาความจำเป็นของการทำโครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงแผนหรือนโยบายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การพัฒนาประสิทธิภาพสูงขึ้นกว่าเดิม

2.3.2 ขั้นตอนและกระบวนการประเมินผล การประเมินผลจะมีขั้นตอนหรือกระบวนการต่างๆ เพื่อให้ทราบผลของการประเมินโดยการสรุปของ Carol H. Weiss ออกเป็น 2 ขั้นตอน (จิต วราดิศัย, 2541 อ้างจากกมล ส่งวัฒนา, 2531) ดังนี้

- 1) กำหนดวัตถุประสงค์
- 2) ทำการแปรเปลี่ยนวัตถุประสงค์ของโครงการให้เป็นดัชนีชี้วัด
- 3) รวบรวมที่เกี่ยวข้องกับดัชนีจากผู้ที่เกี่ยวข้องและจากผู้ที่อยู่ในกลุ่มควบคุม
- 4) เปรียบเทียบข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้อง และจากผู้ที่อยู่ในกลุ่มควบคุมถึงเกณฑ์

มาตรฐานที่กำหนดไว้

และจากแนวคิดของนักวิชาการด้านการประเมินผลต่างประเทศนั้น เมื่อจะนำมาประเมินผลจริงจะต้องนำมาปรับใช้อีกครั้งหนึ่ง (จิต วราดิศย์, 2541 อ้างจากกมล ส่งวัฒนา, 2531) ตามขั้นตอนหรือกระบวนการ ดังนี้

1) การกำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมินผล

ในการประเมินผลนั้น พบว่าบางหน่วยงานได้ใช้วัตถุประสงค์โครงการเป็นแนวทางในการประเมินผล ถ้าเป็นการประเมินผลในขณะที่ดำเนินการตามโครงการ วัตถุประสงค์ในการประเมินก็มักจะต้องทราบผลสำเร็จของการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น ตลอดจนศึกษาทัศนคติของบุคคลที่เกี่ยวข้อง แต่หากเป็นการประเมินผลในการดำเนินงานตามโครงการสำเร็จแล้ว วัตถุประสงค์ในการประเมินจะกว้างกว่าโดยอาจให้ความสำเร็จในเรื่องผลกระทบบ้าง เช่น การเมือง เศรษฐกิจ สังคม ฯลฯ เพิ่มขึ้นอีก

2) การศึกษาวัตถุประสงค์และรายละเอียดของโครงการ

ผู้ที่รับผิดชอบในการประเมินผลจะต้องศึกษาวัตถุประสงค์ และรายละเอียดของโครงการ แผนงาน ตลอดจนข้อมูลอื่น ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการประเมินผล เพื่อให้มีความเข้าใจได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นผู้ปฏิบัติงานโดยตรง

3) การพิจารณาดัชนีหรือเครื่องชี้วัด

ดัชนีหรือเครื่องชี้วัดเป็นสิ่งที่บอกระดับความสำเร็จของโครงการ ซึ่งข้อมูลเชิงปริมาณจะเป็นเครื่องชี้วัดที่ดีที่สุด ดังนั้น ก่อนเก็บข้อมูลจะต้องจัดทำข้อมูลทุกประเภทให้เป็นเชิงปริมาณมากที่สุด ซึ่งผู้ประเมินต้องร่วมกับเจ้าของโครงการตีความวัตถุประสงค์ และกำหนดเครื่องชี้วัดให้สามารถชี้วัดให้สามารถวัดเป็นเชิงปริมาณได้

4) การเก็บข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินผลโครงการควรพิจารณาในเรื่องหน่วยงานของข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ แหล่งข้อมูล วิธีการสุ่มตัวอย่าง ตลอดจนวิธีการเก็บข้อมูล

5) การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความ

ในกรณีข้อมูลเชิงปริมาณ ควรเลือกสถิติที่เหมาะสมในการศึกษา หรือใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ในกรณีที่ข้อมูลจำนวนมากและหากเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพจะต้องทำการสรุปข้อมูล ความคิดเห็น ให้เป็นหมวดหมู่ อาจจะนำทฤษฎีหรือตัวแบบมาประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวด้วย

2.3.3 ประเภทของการประเมินผล

ประชุม รอดประเสริฐ (2533) ได้จำแนกการประเมินผลโครงการ โดยการ ใช้ช่วงเวลาเป็นเกณฑ์ ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) การประเมินผลระหว่างโครงการ (Formative Evaluation) เป็นการ ประเมินในขณะที่โครงการดำเนินการอยู่

2) การประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ (Summative Evaluation) เป็น การประเมินผลหลังจากที่โครงการเสร็จสิ้นแล้ว และได้แบ่งประเภทของการประเมินผลโครงการ โดยจำแนกตามประเภทการตัดสินใจมี 4 ชนิด หรือเรียกว่า การประเมินผลแบบ CIPP ดังนี้

2.1) การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) เพื่อการ วางแผนในการกำหนดวัตถุประสงค์

2.2) การประเมินผลข้อมูลนำเข้า (Input Evaluation) เพื่อกำหนด วิธีการใช้ทรัพยากรเพื่อให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์

2.3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เพื่อควบคุม และบริหาร โครงการ

2.4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เพื่อพิจารณาตัด สิ้นใจหรือแสดงความคิดเห็นต่อความสำเร็จของโครงการ ทั้งที่ดำเนินการอยู่และเสร็จสิ้นแล้ว

กมล ส่งวัฒนา (2531) ได้แบ่งประเภทของการประเมินผลออกเป็น 3 ประเภท คือ

1) การประเมินที่มีจุดมุ่งหมายแน่นอน การประเมินผลแบบนี้จะต้องเข้า ถึงส่วนประกอบ 2 อย่างด้วยกัน คือ

1.1) มาตรฐานของการประเมิน หมายถึงการกำหนดลักษณะหรือพฤติ กรรมที่มีคุณค่ามากพอที่จะทำการประเมิน หลังจากนั้นจึงกำหนดระดับของการแสดงลักษณะพฤติ กรรม

1.2) เป้าหมายของการประเมิน หมายถึงการประเมินมุ่งประเด็นถึงเป้า หมาย ซึ่งแบ่งเป้าหมายของการประเมินออกเป็น 3 ระดับ คือ

ระดับที่ 1 คือการประเมินผลแบบสรุปรวม

ระดับที่ 2 คือการประเมินแต่เพียงบางส่วนของเป้าหมายโครงการ

ระดับที่ 3 คือการประเมินระหว่างการประเมินแบบสรุปรวมกับ การประเมินเพียงบางส่วน

2) การประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเป็นอิสระ เป็นการประเมินบุคคลหรือสิ่งของที่ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายมาก่อน กล่าวคือบางโครงการอาจจะมีจุดมการณ์หลักที่กำหนดไว้ และมีจุดมุ่งหมายรองลงมา จุดมุ่งหมายหลักควรจะได้รับ การประเมินก่อน

3) การประเมินที่ได้ใช้การออกแบบวิจัย ซึ่งการประเมินแบบนี้ดัดแปลงมาจากการออกแบบวิจัย โดยออกแบบการประเมินเป็นระยะ (Formative Evaluation) กับการประเมินผลสรุป

2.3.4 ประโยชน์ของการประเมินผล

กมล ส่งวัฒนา (2531) ได้สรุปประโยชน์ของการประเมินไว้ว่าการประเมินผลจะเป็นเครื่องชี้นำแนวทาง การวางแผนโครงการ และแผนปฏิบัติงาน ดังนี้

- 1) ทราบถึงสภาพที่แท้จริงของการดำเนินโครงการ
- 2) ทราบถึงปัญหาและอุปสรรค
- 3) ทำให้ประหยัดทรัพยากร
- 4) ช่วยในการจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 5) เกิดประโยชน์แก่โครงการที่เกี่ยวข้อง
- 6) เกิดความมั่นใจแก่ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบ

นอกจากนั้นการประเมินผลโครงการตั้งแต่เริ่มต้นของโครงการจนเสร็จสิ้นโครงการเป็นการตรวจสอบความสำเร็จของโครงการเพื่อการตัดสินใจในกรณีดังต่อไปนี้ (ยูทชนา วิบุลากร, 2530 อ้างถึงในธานี หะยิมะสาและ, 2541)

- 1) เพื่อที่จะดำเนินหรือยุบเลิกโครงการ
- 2) เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานและกระบวนการทำงานของโครงการ
- 3) เพื่อเพิ่มหรือลดยุทธวิธีและเทคนิคเฉพาะของโครงการ
- 4) เพื่อสร้างโครงการที่คล้ายคลึงกันนั้นไปใช้ในการท้องถิ่นอื่น ๆ
- 5) เพื่อแจกแจง จัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมระหว่างโครงการ
- 6) เพื่อที่จะยอมรับหรือปฏิเสธแนวทาง หรือทฤษฎีที่โครงการนำมาใช้

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

ในการศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา นี้ เป็นการประเมินผลเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการทำการศึกษาในเรื่องต่าง ๆ ของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ที่เกี่ยวข้องกับผู้ใช้บริการบ่มเพาะ ผลจากการให้บริการ ทักษะคิดความพึงพอใจ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน ดังนั้นผู้ทำการศึกษาได้กำหนดวิธีการดำเนินการศึกษา เกี่ยวกับประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล การสร้างเครื่องมือ การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ข้อมูลและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา นี้ ผู้ศึกษาได้ทำศึกษาข้อมูลและวิธีการรวบรวมข้อมูลไว้ดังนี้

3.1.1 แหล่งข้อมูล ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้ทำการศึกษาได้รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

1) ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) เป็นข้อมูลด้านความหมายของการบ่มเพาะธุรกิจ หลักการการบ่มเพาะธุรกิจ วิธีการบ่มเพาะ บริการต่าง ๆ ที่ให้การสนับสนุนรวมทั้งสถานการณ์การใช้บริการ และการให้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐาน จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ห้องสมุด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา สำนักงานจังหวัดสงขลา ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ นอกจากนี้จากทางเว็บไซต์ เช่น <http://WWW.SMETHALNET>, <http://WWW.DIP.GO.TH> และ <http://WWW.BOI.GO.TH>

2) ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) เป็นข้อมูลที่รวบรวมจากภาคสนาม โดยการใช้แบบสอบถาม สัมภาษณ์จากสมาชิกผู้ใช้บริการบ่มเพาะของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ทั้งหมดของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 และของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยใช้แบบสอบถามเชิงโครงสร้าง (structured questionnaire) กำหนดรูปแบบของคำถามให้ชัดเจนทั้งคำถามเปิด และคำถามปิด เพื่อทราบข้อมูลคุณลักษณะ ความพึงพอใจ ความคิดเห็น ของผู้ใช้บริการบ่มเพาะของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม บริการที่ได้รับ และรับทราบ

ปัญหา อุปสรรครวมทั้งข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการให้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา

3.1.2 ประชากร

ประชากรที่นำมาใช้ในการศึกษาประเมินผลครั้งนี้ ได้แก่กลุ่มผู้ประกอบการที่เข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจ ของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 และของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งมีจำนวนที่แน่นอน ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2545 โดยทำการสัมภาษณ์จากผู้เข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจทั้งหมด จำนวน 71 ราย

3.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้จะใช้วิธีการสัมภาษณ์สมาชิกผู้เข้ารับการบ่มเพาะทั้งหมด โดยใช้แบบสอบถามมีลักษณะของคำถามในแบบสอบถามเชิงโครงสร้างประกอบด้วยส่วนสำคัญแบ่งออกเป็น 5 ส่วนที่สำคัญ คือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไปของคุณลักษณะของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา ศาสนา อาชีพ ประเภทธุรกิจ ประสบการณ์ในธุรกิจ ประเภทผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับผลการใช้บริการของผู้เข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจว่าทำให้ธุรกิจมีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้นเพียงไร มีการจ้างงาน รายได้ กำไร ตลาด ระบบการบริหารเป็นอย่างดี และสร้างความมั่นใจในการทำธุรกิจได้มากขึ้นเพียงใด

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจต่อการให้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ SMEs สงขลา ว่ามีความพึงพอใจอย่างไรบ้าง ในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการให้คำปรึกษาด้านสถานที่ตั้ง ด้านบริการที่ที่ปรึกษาเข้าไปให้คำแนะนำ การจัดทัศนศึกษาดูงาน ด้านสาธารณูปโภค ขนาดของยูนิต ระเบียบการเข้าร่วมเป็นสมาชิก ความรู้ความสามารถของที่ปรึกษา ปริมาณบุคลากร เวลาที่ให้คำแนะนำของที่ปรึกษา และความพึงพอใจในภาพรวม

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลด้านปัญหาอุปสรรค ของผู้เข้ารับการบ่มเพาะในการเข้ามาใช้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ว่ามีปัญหาอุปสรรคด้านใดบ้าง เช่น ปัญหาด้านการให้บริการ ด้านสถานที่ ด้านบุคลากร ด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ ด้านการดำเนินงานของธุรกิจ เป็นต้น

ส่วนที่ 5 เป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นในด้านการเสนอแนะการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ว่ามีข้อดีและข้อบกพร่องอย่างไรบ้าง ตลอดจนข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข (ดูรายละเอียดแบบสอบถามในภาคผนวก)

ในส่วนของคำถามในส่วนที่ 2 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจ ที่มีต่อศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา นั้น จะใช้ระดับทัศนคติตามแนวของ LIKERT SCALE (Zikmund, 1988) โดยจำแนกคะแนนความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ คือ

- 5 = พึงพอใจมากที่สุด
- 4 = พึงพอใจมาก
- 3 = พึงพอใจปานกลาง
- 2 = พึงพอใจน้อย
- 1 = พึงพอใจน้อยมาก

3.1.4 การรวบรวมข้อมูล

การศึกษาประเมินผลการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ครั้งนี้ ผู้ศึกษามีเป้าหมายจะเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เข้ารับการบ่มเพาะทั้งหมดของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 71 ราย ทั้งนี้เพื่อให้ได้เนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ และข้อมูลที่ได้รับมีความเที่ยงตรงถูกต้องแม่นยำที่สุด ปรากฏว่าสามารถสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการบ่มเพาะได้จำนวนทั้งสิ้น 53 ราย เนื่องจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงสถานที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ ของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ ตลอดจนผู้เข้ารับการบ่มเพาะไม่อยู่ที่บ้านหรือสำนักงานเพราะเดินทางไปด้วยต่างจังหวัด และต่างประเทศเป็นเวลานาน ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะและที่สัมภาษณ์ได้

สถานที่	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ					
	จำนวนทั้งหมดแยกตามประเภทการบ่มเพาะ		รวม	จำนวนที่สัมภาษณ์ได้แยกตามประเภทการบ่มเพาะ		รวม
	ภายใน	ภายนอก		ภายใน	ภายนอก	
ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11	7	42	49	7	28	35
คณะวิศวกรรมศาสตร์	15	7	22	12	6	18
รวม	22	49	71	19	34	53

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสอบถามจากสมาชิกผู้เข้ารับการบ่มเพาะของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ทั้งหมด โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ ดังนี้

3.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (descriptive analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา แปลงข้อมูลและประมวลผลโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows ให้เป็นข้อมูลเชิงตัวเลขที่สามารถนำมาเปรียบเทียบและประเมินได้ โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ การแจกแจงความถี่ ได้แก่ข้อมูลส่วนบุคคล ทักษะคิด ความคิดเห็น การใช้บริการต่าง ๆ ข้อเสนอแนะ

3.2.2 การวิเคราะห์ผลในส่วนของคุณภาพพึงพอใจด้านต่างๆ ของผู้เข้ารับการบ่มเพาะที่มีต่อศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ในด้านต่าง ๆ นั้นจะใช้เกณฑ์พิจารณาดังนี้

ถ้าคะแนนเฉลี่ยที่ได้ > 4.2 หมายความว่าผู้เข้ารับการบ่มเพาะมีความพึงพอใจต่อการให้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ SMEs สงขลา ในระดับมากที่สุด

ถ้าคะแนนเฉลี่ยที่ได้ $3.4 - 4.2$ หมายความว่าผู้เข้ารับการบ่มเพาะมีความพึงพอใจต่อการให้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ SMEs สงขลา ในระดับมาก

ถ้าคะแนนเฉลี่ยที่ได้ $2.6 - 3.4$ หมายความว่าผู้เข้ารับการบ่มเพาะมีความพึงพอใจต่อการให้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ SMEs สงขลา ในระดับปานกลาง

ถ้าคะแนนเฉลี่ยที่ได้ $1.8 - 2.6$ หมายความว่าผู้เข้ารับการบ่มเพาะมีความพึงพอใจต่อการให้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ SMEs สงขลา ในระดับน้อย

ถ้าคะแนนเฉลี่ยที่ได้ < 1.8 หมายความว่าผู้เข้ารับการบ่มเพาะมีความพึงพอใจต่อการให้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ SMEs สงขลา ในระดับที่น้อยมาก

บทที่ 4

ลักษณะการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา

ตามที่เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำในปี พ.ศ. 2540 นั้น ภาคใต้เป็นภาคที่มีผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจน้อยกว่าภูมิภาคอื่นของประเทศไทย เนื่องจากภาคใต้มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่มาจากภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมอาหารเป็นหลัก และผู้ประกอบการยังได้รับผลประโยชน์จากการอ่อนตัวของค่าเงินบาทในการทำการค้ากับต่างประเทศอีกด้วย ปัญหาส่วนหนึ่งของท้องถิ่นคือ การขยายตัวของภาคธุรกิจและธุรกิจอุตสาหกรรมค่อนข้างต่ำ ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่ภาคกลางและตามเมืองใหญ่ ๆ

จากสถิติของจำนวนโรงงานในจังหวัดสงขลาของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา พ.ศ. 2542 ปรากฏว่ามีโรงงานทั้งสิ้น 1,917 โรงงาน แสดงว่าจังหวัดสงขลามีศักยภาพในการลงทุน การลงทุนมีความเจริญเติบโตและเป็นสัญญาณภาพสะท้อนการขยายตัวของภาคธุรกิจโดยรวม ซึ่งจะ เป็นโอกาสให้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีโอกาสขยายตัวได้เป็นอย่างดี

โครงการศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา จึงเป็นโอกาสที่ดีที่จะสนับสนุนให้ผู้ประกอบการได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ ได้เรียนรู้การประกอบการธุรกิจที่มีรูปแบบที่ถูกต้อง และสามารถสร้างธุรกิจได้อย่างมั่นคง พร้อมทั้งจะได้รับการพัฒนา ปรับปรุง เพื่อรองรับการขยายตัวทางธุรกิจในอนาคต และสามารถเป็นแหล่งจ้างงานและผลิตสินค้า ส่งสินค้าไปจำหน่ายต่างประเทศได้ ตลอดจนลดปัญหาทางด้านสังคม วิธีการนี้จะเป็นการเติมช่องว่างให้แก่ผู้ประกอบการใหม่ที่ขาดทักษะ และความมั่นใจด้านการบริหารธุรกิจและการผลิต ในระยะเริ่มแรกของการทำธุรกิจ ซึ่งต้องการการชี้แนะและกำลังใจอย่างใกล้ชิด

4.1 ความเป็นมาของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา

ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา เป็นแผนงานหนึ่งของโครงการนำร่องของกรมส่งเสริมเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ภายใต้โครงการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคใต้ ประเทศไทย (Micro Small and Medium Sized Company Development Project in the Southern Region of Thailand) ซึ่งเป็นโครงการร่วมระหว่างสหภาพยุโรป (European Union : EU) และกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจภาคใต้ด้วยการส่งเสริมกิจกรรม SMEs โดยเริ่มโครงการตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2539 และทาง EU ได้ส่งผู้เชี่ยวชาญเข้ามาปฏิบัติงาน เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2541 โดยผู้เชี่ยวชาญได้เข้าวางระบบของการบ่มเพาะ

ธุรกิจอุตสาหกรรม ประมาณเดือนกันยายน พ.ศ. 2542 ได้มีการเซ็นสัญญาร่วมกับสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Institute for Small and Medium Enterprises Development : ISMED) ซึ่งได้รับมอบหมายจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ให้เป็นหน่วยงานบริหารศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา เนื่องจากสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นสถาบันอิสระที่จัดตั้งขึ้น เพื่อการช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในด้านการให้ความรู้และการให้คำปรึกษาแนะนำ ซึ่งจัดอยู่ในกระบวนการของการบ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรมด้วย อีกทั้งเป็นองค์กรที่มีภารกิจในด้านการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ ซึ่งการดำเนินงานด้านศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา เป็นทางหนึ่งในการสร้างผู้ประกอบการใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นวิธีการที่ทำให้ผู้ประกอบการประสบผลสำเร็จค่อนข้างสูง

สหภาพยุโรปได้ส่งผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศมาประจำที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม จำนวน 2 ท่าน คือ Mr. Richard Phillip และ Mr. Thomas Moullier และผู้เชี่ยวชาญระยะสั้นได้มาดำเนินการฝึกอบรม สัมมนา ให้เจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม และเจ้าหน้าที่ของสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้วย

ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ได้ปรับปรุงพื้นที่อาคารโรงงานปฏิบัติการเส้นใยพืช บริเวณศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 เป็นพื้นที่ตั้งศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ และสำนักงาน เพื่อดำเนินการให้ผู้เข้ารับการบ่มเพาะได้เข้ามาใช้บริการต่าง ๆ โดยในขั้นเริ่มต้นได้ดำเนินการบ่มเพาะธุรกิจแบบภายใน จำนวน 7 หน่วย เพื่อเป็นการนำร่อง หลังจากนั้นในปีพ.ศ. 2544 ภายใต้นโยบายของรัฐบาล ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี พ.ศ.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร ที่ต้องการส่งเสริมและสร้างผู้ประกอบการรายใหม่ให้เพิ่มจำนวนมากขึ้น จึงได้จัดสรรงบประมาณเป็นงบกระตุ้นเศรษฐกิจ ให้กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมดำเนินการจัดทำศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรมเพิ่มเติม กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมจึงได้ร่วมกับคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ดำเนินการจัดทำศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม เพิ่มเติมอีก 1 แห่ง โดยใช้สถานที่ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ ทั้งสิ้น 15 หน่วย ในการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา

4.2 อาคารและที่ตั้งศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา

ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา มีอยู่ 2 แห่ง คือ สถานที่ตั้งแห่งแรกอยู่ในบริเวณศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 เลขที่ 165 ถนนกาญจนวนิช ตำบลน้ำน้อย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นอาคารตึกสองชั้นแบ่งเป็น 7 หน่วย พื้นที่มีขนาด 25 ตารางเมตร จำนวน 3 หน่วย พื้นที่มีขนาด 100 ตารางเมตร จำนวน 2 หน่วย พื้นที่มีขนาด 65 ตารางเมตร 1 หน่วย พื้นที่มีขนาด

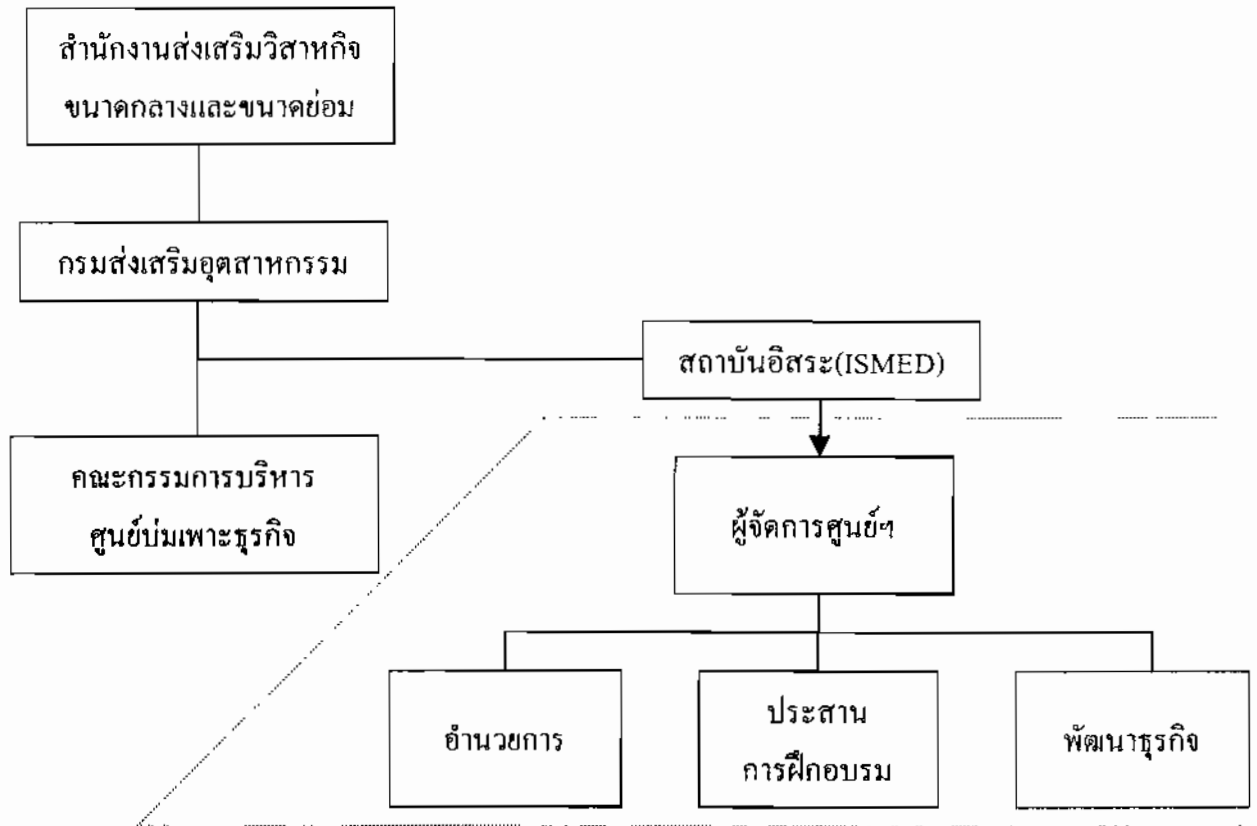
150 ตารางเมตร จำนวน 1 ยูนิต รวมเนื้อที่ทั้งหมด 650 ตารางเมตร มีห้องทำงานของผู้จัดการศูนย์ บ่มเพาะธุรกิจฯ และห้องประชุม มีเครื่องใช้สำนักงาน เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องถ่ายเอกสารไว้ ให้บริการแก่ผู้เข้ารับการบ่มเพาะ ในสถานที่ประกอบการแต่ละห้องจะมีอุปกรณ์สำนักงานที่จำเป็น ไว้ให้ เช่น เครื่องโทรศัพท์ โทรสาร พร้อมหมายเลข ชุดโต๊ะทำงาน ชุดรับแขก ตู้ใส่เอกสาร และ เครื่องปรับอากาศ เป็นต้น

ในปี พ.ศ. 2545 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมได้มีเป้าหมายที่จะขยายการดำเนินการ สร้างผู้ประกอบการใหม่เพิ่มขึ้น จึงได้มีความร่วมมือกันในการดำเนินงานระหว่างคณะวิศวกรรม ศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรมแห่งที่ 2 ขึ้น โดยมี สถานที่ตั้งอยู่ในบริเวณคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ถนนกาญจนวนิช อำเภอ หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยใช้บริเวณอาคารคณะวิศวกรรมศาสตร์ เป็นห้องผู้จัดการศูนย์บ่มเพาะ ธุรกิจอุตสาหกรรม และได้จัดเตรียมพื้นที่ไว้จำนวน 15 ยูนิต โดยมีพื้นที่ 4 ยูนิตตั้งอยู่ที่ตึกหุ่นยนต์ ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ เป็นสถานที่ให้ผู้เข้ารับการบ่มเพาะได้ใช้ ซึ่งได้มีการจัดเตรียม อุปกรณ์สำนักงานที่จำเป็นให้แก่แต่ละยูนิต เช่น โทรศัพท์หนึ่งหมายเลข โต๊ะทำงานพร้อมเก้าอี้ 1 ชุด

4.3 โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา

ในการบริหารศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ได้มีการวางระบบการบริหาร แยกต่างกันไปตามหน่วยงานต่าง ๆ หรือแต่ละหน่วยจะบริหารเอง อย่างไรก็ตามแต่ละหน่วยจะต้อง ขึ้นอยู่กับปัจจัยสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เป็นสิ่งสำคัญที่จะกำหนดรูปแบบในการบริหาร ไว้ให้เหมาะสม

4.3.1 โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 ได้มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยต่าง ๆ ไว้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 โครงสร้างการบริหารของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11

ที่มา : กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2543

โครงสร้างการบริหารประกอบด้วย หน่วยงานต่าง ๆ และหน้าที่ที่เกี่ยวข้องดังนี้

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีหน้าที่กำหนดนโยบาย มาตรการสนับสนุนให้เกิดนักลงทุนใหม่ และสนับสนุนกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม มีหน้าที่กำกับ ดูแล สนับสนุนและร่วมปฏิบัติงาน กับหน่วยปฏิบัติเพื่อสนองนโยบาย ให้สำเร็จผลเป็นรูปธรรม

สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีหน้าที่บริหารดำเนินงาน ของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ

คณะกรรมการบริหารศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม มีหน้าที่กำหนดนโยบาย และเป้าหมายในการดำเนินงานที่จัดเป็นองค์กร ซึ่งประกอบด้วย

1) ผู้แทนจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม คือผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11

2) สภาอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา

3) หอการค้าจังหวัดสงขลา

4) สมาคมพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (คพอ.)

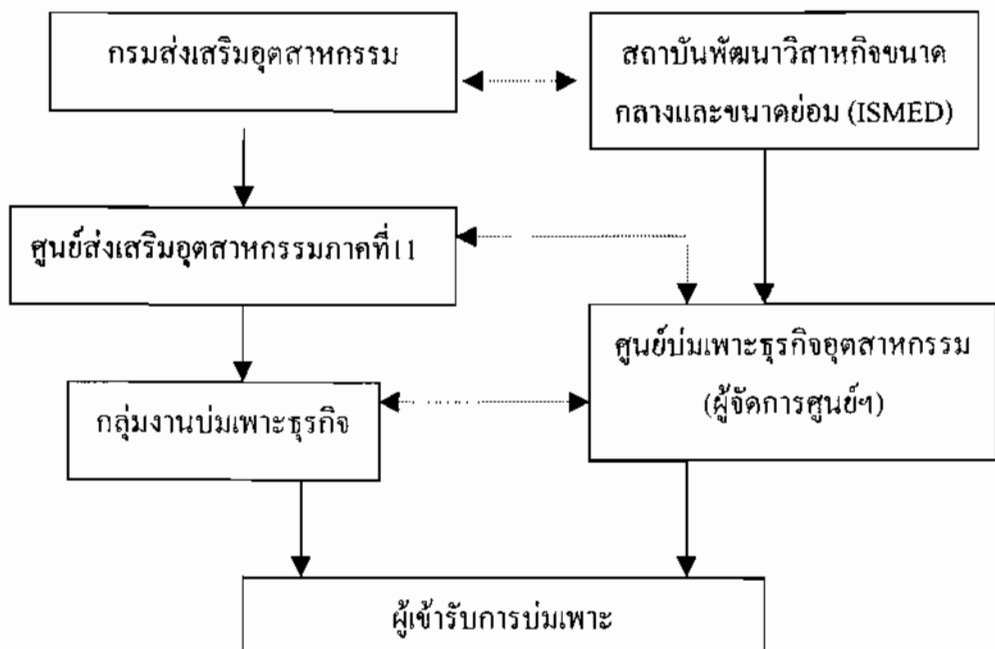
5) องค์กรราชการส่วนท้องถิ่น

6) ตัวแทนจากธนาคารพาณิชย์

7) สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา

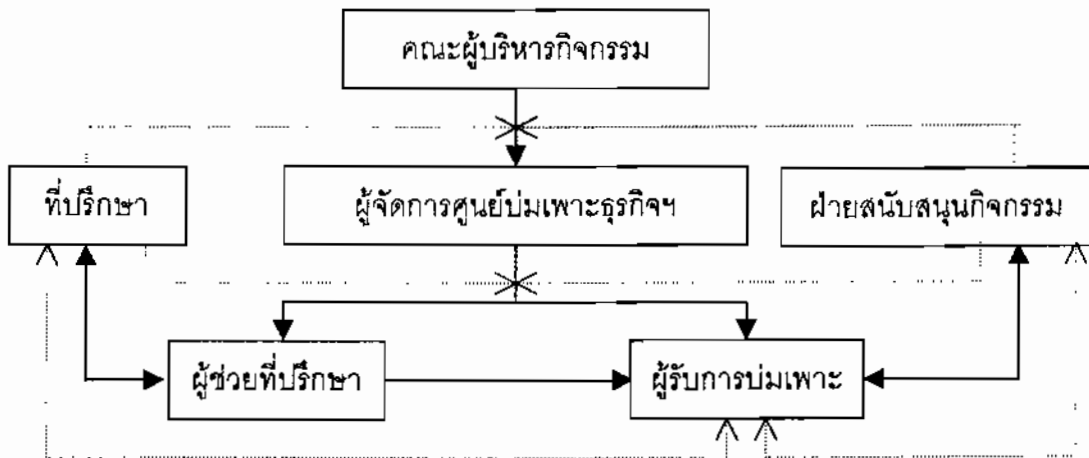
8) ผู้จัดการศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ SMEs

แต่ในทางปฏิบัติของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ภายใต้การดูแลของ ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 มิได้ดำเนินการแบบอย่างข้างต้น เพราะเพื่อความสะดวกและคล่องตัวในการดำเนินงานในระยะเริ่มต้น ปัจจุบันนี้จึงมีลักษณะโครงสร้างการบริหาร ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 โครงสร้างการบริหารศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ที่ใช้ในปัจจุบัน

4.3.2 โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ของฝ่ายบริการวิชาการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (คณะวิศวกรรมศาสตร์, 2546) ที่ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ประมาณกลางเดือนเมษายน พ.ศ. 2545 มีลักษณะโครงสร้างการบริหารดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 รูปแบบโครงสร้างการบริหารของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจฯ ที่ศูนย์คณะวิศวกรรมศาสตร์
ที่มา : คณะวิศวกรรมศาสตร์, 2546

4.4 รูปแบบการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา

การดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ทั้ง 2 แห่งมีรูปแบบการดำเนินงานเหมือนกันใน 2 แนวทางในการให้บริการแก่ผู้เข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจ คือ

1) การบ่มเพาะแบบภายใน เป็นแบบที่ผู้เข้ารับการบ่มเพาะเข้ามาใช้พื้นที่อาคารของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ซึ่งได้มีเตรียมความพร้อมในแต่ละห้องไว้ให้แล้วตั้งแต่ชุดโต๊ะทำงาน ชุดรับแขก เครื่องโทรศัพท์พร้อมหมายเลข พร้อมทั้งจะใช้ ดำเนินการธุรกิจได้เลย โดยผู้เข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจ ที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 จะต้องชำระค่าเช่าสถานที่ในอัตราตาราง เมตรละ 2 บาท ส่วนที่คณะวิศวกรรมศาสตร์ ไม่ต้องชำระค่าเช่าอาคารสถานที่ แต่ค่าไฟฟ้าและค่าโทรศัพท์ผู้เข้ารับการบ่มเพาะต้องชำระตามความเป็นจริง เนื่องจากอาคารของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา เป็นห้องที่ติดตั้งเครื่องปรับอากาศและตั้งอยู่ในสถานที่ราชการ ทำให้เป็นข้อจำกัดประเภทธุรกิจที่จะเข้ารับการบ่มเพาะที่เข้าใช้พื้นที่ในอาคารด้วย ดังนั้นธุรกิจที่จะเข้าใช้พื้นที่บ่มเพาะ จึงต้องเป็นธุรกิจประเภทที่ไม่สร้างมลภาวะและมลพิษให้กับบริเวณภายในอาคารและสภาพแวดล้อม

2) การบ่มเพาะแบบภายนอก เป็นแบบที่ผู้เข้ารับการบ่มเพาะใช้สถานที่ประกอบการของตนเอง แต่มาใช้บริการด้านต่าง ๆ จากศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรมที่เตรียมไว้ให้ ซึ่งไม่จำกัดจำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ ขึ้นอยู่กับขีดความสามารถของผู้จัดการศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรมและทีมงาน

ในส่วนด้านการบริการนั้น มีบริการด้านต่าง ๆ ที่ได้จัดสรรไว้ให้ผู้เข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจทั้งแบบภายนอกและภายใน ได้ใช้บริการได้แก่ บริการรับส่งจดหมาย ไปรษณีย์ การถ่ายเอกสาร โสตทัศนอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ห้องประชุม การประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการใช้บริการต่าง ๆ เช่นการวิเคราะห์ตรวจสอบ วิจัย ตลอดจนการหาผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้านมาให้คำแนะนำปรึกษา เพื่อช่วยเหลือกิจการให้ดำเนินการอย่างก้าวหน้าและมั่นคงต่อไป

4.5 การดำเนินการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา

ในการบ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม มีการดำเนินการต่าง ๆ ที่เหมือนกันทั้ง 2 แห่ง เพื่อการบ่มเพาะโดยเริ่มต้นตั้งแต่การคัดเลือกผู้ประกอบการ และวิธีการดำเนินการช่วยเหลือในระยะต่าง ๆ ดังนี้ คือ

4.5.1 ขั้นตอนการเตรียมการ (pre-start incubation) เป็นขั้นแรกในการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม โดยเริ่มจากการคัดเลือกผู้เข้ารับการบ่มเพาะ โดยมีหลักเกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้ารับการบ่มเพาะ ที่มีคุณภาพดีนั้นหาได้ยาก ดังนั้นจึงต้องมีขบวนการดำเนินงานดังต่อไปนี้คือ

1) การประชาสัมพันธ์เชิญชวนหาผู้เข้าร่วมโครงการฯ โดยใช้สื่อต่าง ๆ ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ นั้นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ งบประมาณ และกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการ หากเป็นกลุ่มเป้าหมายเป็นนักลงทุนใหม่ที่ผ่านมาการฝึกอบรมจากโครงการเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ (NEC) การดำเนินการในส่วนนี้ก็ไม่ต้องลงทุนมากและเป็นการง่ายในการหาผู้เข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจ เพียงแต่ประชาสัมพันธ์ หรือเชิญชวนโดยตรงจากกลุ่มนี้ หากเป็นกลุ่มที่เป็นผู้สนใจทั่วไป ก็มีการทำประชาสัมพันธ์หลายรูปแบบขึ้นอยู่กับงบประมาณที่มีอยู่

2) การรับสมัครผู้เข้ารับการบ่มเพาะ หลังจากได้กระทำการประชาสัมพันธ์ไปแล้ว มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 เดือน และมีใบสมัครที่ออกแบบให้ครอบคลุมข้อมูลสำคัญ ๆ ทั้งประวัติส่วนตัว การศึกษา ประสบการณ์ทำงาน การฝึกอบรม และแนวคิดในการจัดตั้งธุรกิจปัจจุบัน ผู้สมัครต้องทดสอบ แบบประเมินความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ และประเมินความเป็นไปได้ในการเป็นเจ้าของธุรกิจ

3) การคัดเลือกผู้สมัครเข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจ โดยการสัมภาษณ์ผู้สมัคร คัดเลือกผู้ที่มีแนวโน้มว่าจะเป็นผู้เข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจนั้น ขั้นตอนการพิจารณาคัดเลือกอาจจะแตกต่างกันไปแล้วแต่ระดับบ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ขึ้นกับประเภทของธุรกิจและรูปแบบการบ่มเพาะ แต่มีหลักเกณฑ์ที่สำคัญที่เหมือนกันใช้ในการพิจารณาดังนี้คือ

- ศักยภาพในการส่งออกของสินค้าว่ามีแนวโน้มในการส่งออกในอนาคตได้ภายในสองถึงสามปีหรือไม่

- ลักษณะของการเป็นสินค้าแปลกใหม่ (innovation) ไม่ว่าจะเป็นด้านตัวผลิตภัณฑ์ ลักษณะการทำตลาด การบริหารจัดการ ซึ่งจะทำให้การดำเนินธุรกิจ วิธีการจัดการทางตลาดของผลิตภัณฑ์ ทำให้แตกต่างจากคู่แข่ง

- เป็นผู้ประกอบการที่มีความสามารถและพร้อมที่จะเต็มใจให้ความร่วมมือ ซึ่งจะทำให้การผลักดันธุรกิจให้ก้าวหน้าเจริญเติบโตไปได้อย่างดี

- ศักยภาพในการเติบโต จะต้องเป็นสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีโอกาสเจริญเติบโตได้อย่างชัดเจน ซึ่งสามารถให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า และพัฒนาตลาดได้อย่างมั่นคง ซึ่งดูได้จากแผนธุรกิจนั่นเอง

4) ความสามารถการเป็นผู้ประกอบการของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ มีการประเมินความเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งดูได้จากแบบทดสอบการประเมินความพร้อมในการประกอบธุรกิจส่วนหนึ่ง และจากการสัมภาษณ์ทำให้ทราบถึงบุคลิก ความเป็นผู้นำ การตัดสินใจ ฯลฯ ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะแต่ละบุคคลว่าตรงกับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการมากน้อยเพียงใด เช่น มีความตั้งใจอุทิศเวลาให้กับธุรกิจ มีความมุ่งมั่นในความคิดและเป้าหมายที่วางไว้ ความกล้าตัดสินใจ การผูกพันตนเอง ความยินดีเต็มใจที่จะเรียนรู้ ความยืดหยุ่น เป็นต้น

5) การประเมินจากแผนธุรกิจ ผู้สนใจเข้ารับการบ่มเพาะจะต้องจัดทำแผนธุรกิจของตนเองเสนอ ต่อผู้จัดการศูนย์บ่มเพาะธุรกิจฯ เพื่อนำไปพิจารณาประกอบการคัดเลือกเข้าศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ด้วย เพราะแผนธุรกิจจะเป็นหัวใจหลักในการดำเนินธุรกิจและการคัดเลือกเข้ารับการบ่มเพาะด้วย ถ้าไม่มีแผนธุรกิจโอกาสที่จะทำการบ่มเพาะหรือทำธุรกิจให้ประสบความสำเร็จนั้นมีน้อยมาก ได้มีการเปรียบเทียบว่าแผนธุรกิจนั้นเสมือนแผนที่นำทางไปสู่ความสำเร็จในการทำธุรกิจนั่นเอง

4.5.2 ขั้นการเริ่มต้นธุรกิจ (start incubation) การบ่มเพาะในช่วงนี้จะเน้นการบริการแนะนำการเริ่มกิจการให้กับผู้เข้ารับการบ่มเพาะ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ใช้เวลาและความยากลำบากเป็นอย่างมาก เพื่อให้ผู้เข้ารับการบ่มเพาะมีจุดเริ่มต้นที่ถูกต้อง ตั้งแต่ประเภทของการจัดตั้งกิจการ

การให้คำปรึกษาแนะนำในช่วง 3-6 เดือน ซึ่งจะใช้เวลาานแค่นั้นก็ขึ้นอยู่กับความซับซ้อนของกิจการนั้น ๆ ทักษะและความรู้ของผู้ประกอบการ เป้าหมายของการให้คำแนะนำช่วงนี้ คือ เพื่อสร้างความมั่นใจว่าลูกค้ามีความเป็นผู้ประกอบการและพร้อมที่จะทำธุรกิจ และพร้อมที่จะเข้าร่วมศูนย์บ่มเพาะอุตสาหกรรม ตรงกับเกณฑ์การคัดเลือก ผู้จัดการจะช่วยแนะนำการพัฒนาความคิดให้เป็นเชิงธุรกิจ และเข้าสู่กระบวนการเป็นผู้ประกอบการเป็นขั้น ๆ ไป

ในขั้นนี้รวมถึงช่วงการดำเนินธุรกิจด้วย เป็นการบ่มเพาะในลักษณะการให้คำปรึกษาแนะนำอย่างต่อเนื่อง โดยผู้จัดการหรือทีมที่ปรึกษา การพบปะอย่างเป็นทางการระหว่างผู้จัดการและผู้เข้ารับการบ่มเพาะอย่างสม่ำเสมอจะทำให้ผู้เข้ารับการบ่มเพาะสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว และมีการวางแผนในการพัฒนากิจการอย่างต่อเนื่อง แผนการสนับสนุนผู้เข้ารับการบ่มเพาะสำหรับการดำเนินธุรกิจปีแรกนั้น มีความสำคัญมากอย่างที่กล่าวตอนต้น ดังนั้นจึงมีการวางแผนการสนับสนุนนี้ ประกอบด้วยความช่วยเหลือ 6 ประการ ดังนี้

- 1) สถานที่ประกอบการ (workspace) เป็นการจัดเตรียมหาสถานที่ประกอบการให้ ที่ตั้งและลักษณะของสถานที่ประกอบการควรเป็นไปตามความต้องการของธุรกิจนั้น
- 2) แผนงานบ่มเพาะผู้ประกอบการ (incubation service programme) เป็นแผนงานที่สำคัญที่จะทำให้ผู้เข้ารับการบ่มเพาะประสบความสำเร็จไม่ว่าจะเป็นช่วงก่อนเริ่มต้นกิจการในปีแรกของการทำธุรกิจ หรือหลังช่วงการบ่มเพาะธุรกิจแล้ว ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบด้วยงานบริการด้านการบริหาร และงานบริการด้านการจัดการ
- 3) แผนการให้คำแนะนำและคำปรึกษา (advice and counselling) เป็นแผนการให้คำแนะนำปรึกษาในสิ่งที่ได้เรียนรู้มาใช้ การนำแผนธุรกิจมาใช้ การให้การส่งเสริมสนับสนุน การให้คำแนะนำแบบตัวต่อตัวเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เข้ารับการบ่มเพาะ
- 4) การประชุมบ่อย ๆ อย่างไม่เป็นทางการ (frequent informal meetings) เป็นการประชุมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะจัดการปัญหาเฉพาะอย่างหรือธุรกิจที่ต้องการความเร่งด่วนในการตัดสินใจ และเป็นการช่วยปลดภาระการแก้ปัญหา หรือความยากลำบากที่ต้องเผชิญในแต่ละวันได้ ซึ่งก็จะทำให้ได้มุ่งอยู่กับการเติบโตและการพัฒนาธุรกิจให้มากขึ้น
- 5) การประชุมประจำเดือนเพื่อให้คำปรึกษาทางธุรกิจ (monthly counselling meetings) เป็นการให้คำปรึกษาเพื่อเสริมการประชุมอย่างไม่เป็นทางการและแผนงานอบรมอย่างต่อเนื่อง โดยมีที่ปรึกษาทางธุรกิจเข้าร่วมประชุมด้วย เพื่อที่จะหาแนวทางในการช่วยเหลือธุรกิจ
- 6) การอบรมอย่างเป็นทางการและแผนงานเครือข่าย (formal training and networking programme) เป็นการฝึกอบรมให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินธุรกิจ

เช่น ด้านการตลาด การบัญชี การผลิต การขาย การเชื่อมโยงธุรกิจ กลยุทธ์ในการดำเนินงาน เป็นต้น ซึ่งจะทำให้รากฐานของผู้เข้ารับการบ่มเพาะมีความมั่นคงแข็งแรง

4.5.3 ความช่วยเหลือหลังพ้นจากระยะเริ่มต้นธุรกิจ (post incubation) โดยมีเป้าหมายของความช่วยเหลือ คือ การสนับสนุนให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง ให้แก่ผู้เข้ารับการบ่มเพาะที่พร้อมจะออกไปดำเนินงานในสถานที่ของตนเอง ลักษณะของการสนับสนุนคล้ายคลึงกับการบ่มเพาะในช่วงที่อยู่ในศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม แต่จะเน้นในด้านการให้คำปรึกษาแนะนำถึงปัญหาที่จะเกิดในอนาคตมากกว่า อย่างไรก็ตามระดับของการบ่มเพาะจะลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับปีแรก ๆ เพราะผู้เข้ารับการบ่มเพาะมีประสบการณ์มากขึ้นจากการทำธุรกิจ ทั้งนี้ผู้เข้ารับการบ่มเพาะสามารถเข้ามาใช้บริการต่าง ๆ ของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 ได้ เช่น การขอกู้เงินทุนหมุนเวียน เงินสมทบจ้างที่ปรึกษาเพื่อการวิจัย และพัฒนาบุคลากร งานตลาดนัดเพื่อการลงทุน ฯลฯ

4.6 จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจ

จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2545 ปรากฏว่าสามารถแยกตามสถานที่ตั้งได้ดังนี้

4.6.1 จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจ ในศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 แยกได้เป็นผู้เข้ารับการบ่มเพาะแบบภายใน จำนวน 7 ราย และเป็นผู้เข้ารับการบ่มเพาะแบบภายนอก จำนวน 42 ราย (ปีทมา ทิพย์โฮสดี, 2545)

ในจำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 จากการติดตามไปเพื่อทำการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลทำให้ได้ทราบว่า ผู้เข้ารับการบ่มเพาะที่เป็นแบบภายนอกส่วนหนึ่งเป็นการเข้ามาเพื่อปรึกษาแนะนำในการทำธุรกิจครั้งเดียว แล้วไม่ได้ติดต่อกลับ มีการเปลี่ยนสถานที่อยู่ ไม่สามารถติดต่อได้ทั้งทางโทรศัพท์และที่อยู่ที่ให้ไว้ และไม่มีการตัดรายชื่อออกจากการเป็นผู้เข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจเป็นต้น

4.6.2 จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจ ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีการคัดเลือกผู้เข้ารับการบ่มเพาะได้จำนวนทั้งสิ้น 28 ราย แต่ได้ยุติการบ่มเพาะไปจำนวน 6 ราย เนื่องจากผู้ประกอบการติดภารกิจอื่นต่อเนื่อง ไม่สามารถจัดสรรเวลาเข้ามาเข้าร่วมโครงการได้ ทำให้จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจ ณ ปัจจุบันมีจำนวน 22 ราย โดยแบ่งเป็นผู้เข้ารับการบ่มเพาะแบบภายใน (In-wall Incubatee) จำนวน 15 ราย และผู้เข้ารับการบ่มเพาะแบบภายนอก (Out-wall Incubatee) จำนวน 7 ราย (คณะวิศวกรรมศาสตร์, 2546)

สรุปได้ว่าจำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจทั้ง 2 แห่ง มีทั้งสิ้น 71 ราย ดังตารางที่ 3

บทที่ 5

ผลการศึกษา

ในบทนี้จะเป็นการเสนอผลการศึกษาคุณลักษณะทั่วไปของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ ความพึงพอใจ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการเข้ามาใช้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรมสงขลา โดยแบ่งรายงานผลการศึกษา ตามรายละเอียดดังนี้

5.1 คุณลักษณะของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ ทำให้ทราบถึงคุณลักษณะทั่วไปของผู้เข้ารับการบ่มเพาะดังต่อไปนี้

5.1.1 จำนวนของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้พยายามติดตามผู้เข้ารับการบ่มเพาะจำนวนทั้งสิ้น 71 ราย แต่ผลปรากฏว่าได้ผู้เข้ารับการบ่มเพาะจำนวนทั้งสิ้น 53 ราย แยกเป็นผู้เข้ารับการบ่มเพาะของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 ร้อยละ 66.04 และของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ร้อยละ 33.96 ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ จำแนกแต่ละประเภทของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรมสงขลา

ประเภทการบ่มเพาะ	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ (ร้อยละ)		รวม (n=53)
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 (n=35)	คณะวิศวกรรมศาสตร์ (n=18)	
ภายใน	7 (13.2)	12 (22.6)	19 (35.85)
ภายนอก	28 (52.8)	6 (11.4)	34 (64.15)
รวม	35 (66.04)	18 (33.96)	53 (100)

5.1.2 เพศของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 60.38 เป็นเพศหญิงร้อยละ 39.62 ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 เพศของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ

เพศ	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ (ร้อยละ)						รวม (n=53)
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11			คณะวิศวกรรมศาสตร์			
	ภายใน (n=7)	ภายนอก (n=28)	รวม (n=35)	ภายใน (n=12)	ภายนอก (n=6)	รวม (n=18)	
ชาย	3 (5.66)	16 (30.18)	19 (35.85)	8 (15.09)	5 (9.44)	13 (24.53)	32 (60.38)
หญิง	4 (7.55)	12 (22.64)	16 (30.18)	4 (7.55)	1 (1.89)	5 (9.44)	21 (39.62)

5.1.3 สถานภาพสมรสของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา มีสถานภาพสมรสเป็นโสดร้อยละ 47.17 แต่งงานแล้วเป็นร้อยละ 50.94 ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 สถานภาพสมรสของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ

สถานภาพ	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ (ร้อยละ)						รวม (n=53)
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11			คณะวิศวกรรมศาสตร์			
	ภายใน (n=7)	ภายนอก (n=28)	รวม (n=35)	ภายใน (n=12)	ภายนอก (n=6)	รวม (n=18)	
โสด	4 (7.55)	11 (20.75)	15 (28.30)	7 (13.21)	3 (5.66)	10 (18.87)	25 (47.17)
แต่งงาน	2 (3.78)	17 (32.08)	19 (35.85)	5 (9.44)	3 (5.66)	8 (15.09)	27 (50.94)
หย่า	1 (1.89)	-	1 (1.89)	-	-	-	1 (1.89)

5.1.4 อายุของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 26-35 ปี และ 36-45 ปี เท่ากัน คือร้อยละ 35.85 แสดงให้เห็นว่าผู้เข้ารับการบ่มเพาะที่ต้องการทำธุรกิจ SMEs ส่วนใหญ่มีอายุในช่วงอายุ 26 - 45 ปี เพราะเป็นช่วงอายุที่คนส่วนมากต้องการสร้างฐานะ และมีความพร้อมในการลงทุนด้านต่าง ๆ ตลอดจนต้องการความสำเร็จในธุรกิจของตนเอง ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 อายุของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ

อายุ (ปี)	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ (ร้อยละ)						รวม (n=53)
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11			คณะวิศวกรรมศาสตร์			
	ภายใน (n=7)	ภายนอก (n=28)	รวม (n=35)	ภายใน (n=12)	ภายนอก (n=6)	รวม (n=18)	
น้อยกว่า 25	2 (3.78)	3 (5.66)	5 (9.44)	3 (5.66)	1 (1.88)	4 (7.55)	9 (16.99)
26-35	2 (3.78)	9 (16.98)	11 (20.76)	5 (9.44)	3 (5.66)	8 (15.09)	19 (35.85)
36-45	3 (5.66)	12 (22.64)	15 (28.3)	3 (5.66)	1 (1.88)	4 (7.55)	19 (35.85)
46-60	-	4 (7.55)	4 (7.55)	1 (1.88)	1 (1.88)	2 (3.76)	6 (11.31)

5.1.5 การศึกษาของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีสูงสุดถึงร้อยละ 66.04 รองลงมาเป็นระดับอนุปริญญาร้อยละ 13.21 แสดงให้เห็นว่าผู้เข้ารับการบ่มเพาะในอนาคตต่อไป หรือผู้ที่จะเป็นผู้ประกอบการทำธุรกิจมีแนวโน้มการศึกษาในระดับปริญญาตรีเป็นขั้นต่ำ ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ระดับการศึกษาของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ

ระดับการศึกษา	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ (ร้อยละ)						รวม (n=53)
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11			คณะวิศวกรรมศาสตร์			
	ภายใน (n=7)	ภายนอก (n=28)	รวม (n=35)	ภายใน (n=12)	ภายนอก (n=6)	รวม (n=18)	
ประถมศึกษา	-	1 (1.89)	1 (1.89)	-	-	-	1 (1.89)
มัธยมศึกษา	1 (1.89)	4 (7.54)	5 (9.43)	-	1 (1.89)	1 (1.89)	6 (11.32)
อนุปริญญา	1 (1.89)	3 (5.66)	4 (7.55)	1 (1.89)	2 (3.77)	3 (5.66)	7 (13.21)
ปริญญาตรี	5 (9.43)	16 (30.19)	21 (39.62)	11 (20.76)	3 (5.66)	14 (26.42)	35 (66.04)
สูงกว่าปริญญาตรี	-	4 (7.54)	4 (7.54)	-	-	-	4 (7.54)

5.1.6 อาชีพของผู้เข้ารับการบ่มเพาะก่อนเข้าสู่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม
สงขลา

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะก่อนเข้าสู่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา พบว่า เป็นผู้ที่มิประสบความสำเร็จในการเป็นเจ้าของกิจการมาก่อน สูงถึงร้อยละ 52.82 รองลงมาเป็นลูกจ้างและ พนักงานร้อยละ 18.87 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่มิประสบความสำเร็จในการทำ ธุรกิจมาก่อนแต่อาจจะไม่ประสบความสำเร็จ หรือต้องการขยายกิจการ จึงต้องการเข้ามาขอรับความช่วยเหลือในการการบ่มเพาะ เพื่อต้องการดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 อาชีพของผู้เข้ารับการบ่มเพาะก่อนเข้าสู่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา

ประเภทอาชีพ	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ (ร้อยละ)						รวม (n=53)
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11			คณะวิศวกรรมศาสตร์			
	ภายใน (n=7)	ภายนอก (n=28)	รวม (n=35)	ภายใน (n=12)	ภายนอก (n=6)	รวม (n=18)	
เจ้าของกิจการ	2 (3.77)	15 (28.30)	17 (32.07)	7 (13.21)	4 (7.54)	11 (20.75)	28 (52.82)
ว่างงาน	1 (1.89)	2 (3.77)	3 (5.66)	-	-	-	3 (5.66)
ลูกจ้าง/พนักงาน	1 (1.89)	6 (11.32)	7 (13.21)	3 (5.66)	-	3 (5.66)	10 (18.87)
ข้าราชการ /พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	-	2 (3.77)	2 (3.77)	-	1 (1.89)	1 (1.89)	3 (5.66)
บัณฑิตจบใหม่	1 (1.89)	2 (3.77)	3 (5.66)	1 (1.89)	1 (1.89)	2 (3.78)	5 (9.44)
อื่น ๆ	2 (3.77)	1 (1.89)	3 (5.66)	1 (1.89)	-	1 (1.89)	4 (7.55)

5.1.7 ประสบการณ์ของผู้เข้ารับการบ่มเพาะก่อนเข้าสู่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม
สงขลา

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะที่มีประสบการณ์ก่อนเข้าสู่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม
สงขลา มีมากถึงร้อยละ 67.93 แสดงให้เห็นว่าผู้สนใจลงทุนทำธุรกิจ SMEs ส่วนใหญ่มีประสบ
การณ์ทำงานมาแล้ว แต่ต้องการมีธุรกิจเป็นของตัวเองหรือต้องการปรับปรุงธุรกิจเดิมให้มีความเจริญ
ก้าวหน้าเป็นจำนวนมากขึ้น ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ประสบการณ์ของผู้เข้ารับการบ่มเพาะก่อนเข้าสู่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา

ประสบการณ์ในการ ทำธุรกิจ	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ (ร้อยละ)						รวม (n=53)
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11			คณะวิศวกรรมศาสตร์			
	ภายใน (n=7)	ภายนอก (n=28)	รวม (n=35)	ภายใน (n=12)	ภายนอก (n=6)	รวม (n=18)	
ไม่มีประสบการณ์	3 (5.66)	9 (16.98)	12 (22.64)	3 (5.66)	2 (3.77)	5 (9.43)	17 (32.07)
มีประสบการณ์	4 (7.55)	19 (35.85)	23 (43.40)	9 (16.98)	4 (7.55)	13 (24.53)	36 (67.93)

5.1.8 ระยะเวลาของผู้เข้ารับการบ่มเพาะที่มีประสบการณ์

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะที่มีประสบการณ์ก่อนเข้าสู่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม
สงขลา มีประสบการณ์การทำธุรกิจมาระยะเวลาน้อยกว่า 1 ปี และระหว่าง 6-10 ปี มากกว่า ร้อยละ
55 ซึ่งแสดงได้ว่าผู้เข้ารับการบ่มเพาะมีการทำธุรกิจมาแล้วในช่วงเวลาหนึ่ง แต่ไม่ประสบความสำเร็จ
หรือต้องการขยายกิจการ หรืออาจจะทำงานด้านอื่นมาแล้ว แต่หันมาสนใจในการทำธุรกิจเป็น
ของตัวเอง จึงได้เข้ามาใช้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ระยะเวลาของผู้เข้ารับการบ่มเพาะที่มีประสพการณ์ในการทำธุรกิจก่อนเข้าสู่ศูนย์บ่มเพาะ
ธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา

ระยะเวลา (ปี)	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ (ร้อยละ)						รวม (n=36)
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11			คณะวิศวกรรมศาสตร์			
	ภายใน (n=4)	ภายนอก (n=19)	รวม (n=23)	ภายใน (n=9)	ภายนอก (n=4)	รวม (n=13)	
น้อยกว่า 1	1 (2.78)	4 (11.11)	5 (13.89)	5 (13.89)	-	5 (13.89)	10 (27.78)
1 - 5	2 (5.55)	5 (13.89)	7 (19.44)	2 (5.55)	-	2 (5.55)	9 (25.0)
6 - 10	1 (2.78)	5 (13.89)	6 (16.67)	-	4 (11.11)	4 (11.11)	10 (27.78)
11 - 15	-	3 (8.33)	3 (8.33)	1 (2.78)	-	1 (2.78)	4 (11.11)
มากกว่า 15	-	2 (5.55)	2 (5.55)	1 (2.78)	-	1 (2.78)	3 (8.33)

5.1.9 ประเภทธุรกิจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะกรณีที่มีประสพการณ์

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะที่มีประสพการณ์ก่อนเข้าสู่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม
สงขลา พบว่าเป็นธุรกิจด้านการผลิตร้อยละ 36.11 รองลงมาเป็นค้าส่ง-ค้าปลีกร้อยละ 33.33 และ
การบริการร้อยละ 30.56 ตามลำดับ ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ประเภทธุรกิจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะกรณีที่มีประสบการณ์ก่อนเข้าสู่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ
อุตสาหกรรม สงขลา

ประเภทธุรกิจ	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ (ร้อยละ)						รวม (n=36)
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11			คณะวิศวกรรมศาสตร์			
	ภายใน (n=4)	ภายนอก (n=19)	รวม (n=23)	ภายใน (n=9)	ภายนอก (n=4)	รวม (n=13)	
การผลิต	-	7 (19.44)	7 (19.44)	3 (8.33)	3 (8.33)	6 (16.67)	13 (36.11)
การบริการ	2 (5.55)	6 (16.67)	8 (22.22)	3 (8.33)	-	3 (8.33)	11 (30.56)
ค้าส่ง-ค้าปลีก	2 (5.55)	6 (16.67)	8 (22.22)	3 (8.33)	1 (2.78)	4 (11.11)	12 (33.33)

5.1.10 เงินลงทุนในธุรกิจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะกรณีที่มีประสบการณ์

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะกรณีที่มีประสบการณ์ ก่อนเข้าสู่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา พบว่ามีเงินลงทุนในธุรกิจน้อยกว่า 100,000 บาท สูงถึง ร้อยละ 33.33 รองลงมา ระหว่าง 100,001-500,000 บาท ร้อยละ 27.28 แสดงได้ว่าผู้เข้ารับการบ่มเพาะส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการ SMEs ที่มีเงินลงทุนประมาณไม่เกิน 500,000 บาท ถึงร้อยละ 60.61 ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 เงินลงทุนในธุรกิจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะกรณีที่มีประสบการณ์ก่อนเข้าสู่ศูนย์บ่มเพาะ
ธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา

เงินลงทุน (บาท)	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ (ร้อยละ)						รวม (n=33)
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11			คณะวิศวกรรมศาสตร์			
	ภายใน (n=5)	ภายนอก (n=17)	รวม (n=22)	ภายใน (n=7)	ภายนอก (n=4)	รวม (n=11)	
น้อยกว่า 100,000	-	7 (21.21)	7 (21.21)	3 (9.09)	1 (3.03)	4 (12.12)	11 (33.33)
100,001-500,000	3 (9.09)	4 (12.12)	7 (21.21)	-	2 (6.06)	2 (6.06)	9 (27.28)
5,000,001-1,000,000	1 (3.03)	1 (3.03)	2 (6.06)	-	-	-	2 (6.06)
1,000,001-5,000,000	1 (3.03)	3 (9.09)	4 (12.12)	3 (9.09)	1 (3.03)	4 (12.12)	8 (24.24)
มากกว่า 5,000,000	-	2 (6.06)	2 (6.06)	1 (3.03)	-	1 (3.03)	3 (9.09)

5.1.11 การจ้างงานของผู้เข้ารับการบ่มเพาะกรณีที่มีประสบการณ์

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะกรณีที่มีประสบการณ์ก่อนเข้าสู่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา พบว่ามีการจ้างงานในช่วงน้อยกว่า 5 คน ร้อยละ 58.82 รองลงมาในระหว่าง 6-10 คน ร้อยละ 20.59 แสดงให้เห็นว่าผู้เข้ารับการบ่มเพาะมีการจ้างงานมาแล้วในแต่ละธุรกิจไม่เกิน 10 คน เป็นสัดส่วนมากประมาณร้อยละ 79.41 ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 การจ้างงานของผู้เข้ารับการบ่มเพาะกรณีที่มีประสบการณ์ก่อนเข้าสู่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ
อุตสาหกรรม สงขลา

การจ้างงาน (คน)	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ (ร้อยละ)						รวม (n=34)
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11			คณะวิศวกรรมศาสตร์			
	ภายใน (n=5)	ภายนอก (n=17)	รวม (n=21)	ภายใน (n=9)	ภายนอก (n=4)	รวม (n=13)	
น้อยกว่า 5	2 (5.88)	11 (32.35)	13 (38.23)	4 (11.76)	3 (8.82)	7 (20.59)	20 (58.82)
6 - 10	1 (2.94)	4 (11.76)	5 (14.71)	2 (5.88)	-	2 (5.88)	7 (20.59)
11 - 20	1 (2.94)	1 (2.94)	2 (5.88)	3 (8.82)	1 (2.94)	4 (11.76)	6 (17.65)
มากกว่า 20	-	1 (2.94)	1 (2.94)	-	-	-	1 (2.94)

5.1.12 รายได้ของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ กรณีที่มีประสบการณ์

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะกรณีที่มีประสบการณ์ก่อนเข้าสู่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา พบว่ามีรายได้ในระหว่าง 10,001-500,000 บาท และ 500,001-100,000 บาท เท่ากันร้อยละ 28.12 น้อยกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 21.88 ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 รายได้ของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ กรณีที่มีประสบการณ์ ก่อนเข้าสู่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ
อุตสาหกรรม สงขลา

รายได้ (บาท/เดือน)	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ (ร้อยละ)						รวม (n=32)
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11			คณะวิศวกรรมศาสตร์			
	ภายใน (n=4)	ภายนอก (n=16)	รวม (n=20)	ภายใน (n=8)	ภายนอก (n=4)	รวม (n=12)	
น้อยกว่า 10,000	-	4 (7.55)	4 (7.55)	2 (3.77)	1 (1.89)	3 (5.66)	7 (13.21)
10,001-50,000	1 (1.89)	3 (5.66)	4 (7.55)	3 (5.66)	2 (3.77)	5 (9.43)	9 (16.98)
50,001-100,000	2 (3.77)	6 (11.32)	8 (15.09)	1 (1.89)	-	1 (1.89)	9 (16.98)
มากกว่า 100,000	1 (1.89)	3 (5.66)	4 (7.55)	2 (3.77)	1 (1.89)	3 (5.66)	7 (13.21)

5.1.13 พื้นฐานทางธุรกิจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา พบว่ามีพื้นฐานทางธุรกิจมาจากครอบครัวที่ไม่มีพื้นฐานประกอบธุรกิจมาก่อนร้อยละ 32.07 รองลงมาเป็น การเริ่มดำเนินธุรกิจมาแล้วระยะหนึ่งและกำลังทำต่อไป ร้อยละ 24.54 และมาจากครอบครัวที่ทำธุรกิจแต่ต้องการทำเป็นของตัวเอง ร้อยละ 24.52 เป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการในปัจจุบันนี้เริ่มมาจากครอบครัวที่ไม่มีพื้นฐานประกอบธุรกิจมาก่อนมากขึ้นกว่าในอดีตที่ผ่านมา ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 พื้นฐานทางธุรกิจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ

พื้นฐานทางธุรกิจ	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ (ร้อยละ)						รวม (n=53)
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11			คณะวิศวกรรมศาสตร์			
	ภายใน (n=7)	ภายนอก (n=28)	รวม (n=35)	ภายใน (n=12)	ภายนอก (n=6)	รวม (n=18)	
1. มาจากครอบครัวที่ทำธุรกิจแต่ต้องการทำเป็นของตัวเอง	2 (3.77)	8 (15.09)	10 (18.86)	3 (5.66)	-	3 (5.66)	13 (24.52)
2. ครอบครัวประกอบธุรกิจแต่ปัจจุบันเลิกไปแล้ว	-	-	-	-	1 (1.89)	1 (1.89)	1 (1.89)
3. เคยทำธุรกิจมาก่อนแต่ไม่ประสบความสำเร็จ	2 (3.77)	2 (3.77)	4 (7.54)	-	1 (1.89)	1 (1.89)	5 (9.43)
4. เริ่มดำเนินธุรกิจมาแล้วระยะหนึ่ง และกำลังทำต่อไป	2 (3.77)	4 (7.55)	6 (11.32)	6 (11.32)	1 (1.89)	7 (13.21)	13 (24.54)
5. ครอบครัวไม่มีพื้นฐานประกอบธุรกิจมาก่อน	-	11 (20.75)	11 (20.75)	3 (5.66)	3 (5.66)	6 (11.32)	17 (32.07)
6. อื่น ๆ	1 (1.89)	3 (5.66)	4 (7.55)	-	-	-	4 (7.55)

5.1.14 ความรู้เรื่องแผนธุรกิจก่อนเข้าสู่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะก่อนเข้าสู่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ส่วนใหญ่ คือมากกว่าร้อยละ 90 มีความรู้เรื่องแผนธุรกิจค่อนข้างน้อยมากถึงปานกลาง จากข้อมูลดังกล่าวเป็นที่ยืนยันได้ว่าทำไมผู้ประกอบการจึงสนใจเข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจ ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ความรู้เรื่องแผนธุรกิจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะก่อนเข้าสู่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ
อุตสาหกรรม สงขลา

ความรู้แผนธุรกิจ	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ (ร้อยละ)						รวม (n=53)
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11			คณะวิศวกรรมศาสตร์			
	ภายใน (n=7)	ภายนอก (n=28)	รวม (n=35)	ภายใน (n=12)	ภายนอก (n=6)	รวม (n=18)	
มากที่สุด	-	1 (1.89)	1 (1.89)	-	-	-	1 (1.89)
มาก	-	1 (1.89)	1 (1.89)	-	-	-	1 (1.89)
ปานกลาง	2 (3.77)	11 (20.75)	13 (24.53)	3 (5.66)	1 (1.89)	4 (7.55)	17 (32.08)
น้อย	2 (3.77)	7 (13.21)	9 (16.98)	5 (9.43)	2 (3.77)	7 (13.21)	16 (30.19)
น้อยที่สุด	3 (5.66)	8 (15.09)	11 (20.75)	4 (7.55)	3 (5.66)	7 (13.21)	18 (33.95)

5.1.15 การทราบข่าวของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ส่วนมากทราบข่าวจากการแนะนำจากบุคคลถึงร้อยละ 54.71 และผ่านพับโฆษณาตรงลงมา ร้อยละ 32.08 เป็นการแสดงให้เห็นว่าสื่อโฆษณาที่ได้ผลสำเร็จสูงสุด มาจากการแนะนำจากบุคคลมากกว่าร้อยละ 50 ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 การทราบข่าวของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ *

สื่อโฆษณา	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ (ร้อยละ)						รวม (n=53)
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11			คณะวิศวกรรมศาสตร์			
	ภายใน (n=7)	ภายนอก (n=28)	รวม (n=35)	ภายใน (n=12)	ภายนอก (n=6)	รวม (n=18)	
1.แผ่นพับโฆษณา	1 (1.89)	6 (11.32)	7 (13.21)	7 (13.21)	3 (5.66)	10 (18.87)	7 (32.08)
2.หนังสือพิมพ์	1 (1.89)	4 (7.54)	5 (9.43)	1 (1.89)	-	1 (1.89)	6 (11.32)
3.สถานีวิทยุ โทรทัศน์	2 (3.77)	5 (9.43)	7 (13.20)	1 (1.89)	-	1 (1.89)	8 (15.09)
4.จดหมาย	-	2 (3.77)	2 (3.77)	-	-	-	2 (3.77)
5.การแนะนำจากบุคคล	5 (9.43)	17 (32.08)	22 (41.51)	5 (9.43)	2 (3.77)	7 (13.20)	29 (54.71)
6.อื่น ๆ	1 (1.89)	6 (11.32)	7 (13.21)	4 (7.54)	1 (1.89)	5 (9.43)	12 (22.64)

* ผู้เข้ารับการบ่มเพาะ 1 ราย ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

5.1.16 ปัญหาที่ผู้เข้ารับการบ่มเพาะคิดว่าเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดในการทำธุรกิจ ผู้เข้ารับการบ่มเพาะศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา คิดว่าปัญหาที่สำคัญที่สุด อันดับแรกเป็นปัญหาด้านการเงิน ร้อยละ 33.96 รองลงมาด้านการตลาด ร้อยละ 30.19 จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าทำไมผู้ประกอบการจึงให้ความสนใจกับเรื่องเงินเป็นอันดับแรก ในการทำธุรกิจ ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ปัญหาที่สำคัญของผู้เข้ารับการบ่มเพาะก่อนเข้าสู่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา

ปัญหาที่สำคัญ	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ (ร้อยละ)						รวม (n=53)
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11			คณะวิศวกรรมศาสตร์			
	ภายใน (n=7)	ภายนอก (n=28)	รวม (n=35)	ภายใน (n=12)	ภายนอก (n=6)	รวม (n=18)	
1.ด้านการบริหารจัดการ	3 (5.66)	4 (7.55)	7 (13.21)	1 (1.89)	2 (3.77)	3 (5.66)	10 (18.87)
2.ด้านบุคลากร	-	2 (3.77)	2 (3.77)	-	-	-	2 (3.77)
3.ด้านการเงิน	1 (1.89)	10 (18.87)	11 (20.75)	3 (5.66)	4 (7.55)	7 (13.21)	18 (33.96)
4.ด้านการตลาด	2 (3.77)	8 (15.09)	10 (18.87)	6 (11.32)	-	6 (11.32)	16 (30.19)
5.ด้านการผลิต	-	3 (5.66)	3 (5.66)	2 (3.77)	-	2 (3.77)	5 (9.43)
6.อื่น ๆ	1 (1.89)	1 (1.89)	2 (3.78)	-	-	-	2 (3.78)

5.1.17 ประเภทธุรกิจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ส่วนมาก ร้อยละ 67.92 มีธุรกิจด้านการผลิต รองลงมาด้านการบริการร้อยละ 16.99 และด้านค้าส่งค้าปลีกเป็นอันดับสุดท้ายร้อยละ 15.09 ดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ประเภทธุรกิจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ

ประเภทธุรกิจ	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ (ร้อยละ)						รวม (n=53)
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11			คณะวิศวกรรมศาสตร์			
	ภายใน (n=7)	ภายนอก (n=28)	รวม (n=35)	ภายใน (n=12)	ภายนอก (n=6)	รวม (n=18)	
1.การผลิต	4 (7.55)	21 (39.62)	25 (47.17)	6 (11.32)	5 (9.43)	11 (20.75)	36 (67.92)
2.การบริการ	3 (5.66)	2 (3.77)	5 (9.43)	4 (7.56)	-	4 (7.56)	9 (16.99)
3.ค้าส่ง-ค้าปลีก	-	5 (9.43)	5 (9.43)	2 (3.77)	1 (1.89)	3 (5.66)	8 (15.09)

5.1.18 ประเภทผลิตภัณฑ์ของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ

ผลิตภัณฑ์ของผู้เข้ารับการบ่มเพาะศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ส่วนมากร้อยละ 30.17 เป็นด้านอุตสาหกรรมอาหาร รองลงมาเป็นด้านอื่น ๆ ร้อยละ 26.40 และด้านหัตถกรรมร้อยละ 13.21 ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ประเภทผลิตภัณฑ์ของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ (ร้อยละ)						รวม (n=53)
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11			คณะวิศวกรรมศาสตร์			
	ภายใน (n=7)	ภายนอก (n=28)	รวม (n=35)	ภายใน (n=12)	ภายนอก (n=6)	รวม (n=18)	
1.หัตถกรรม	1 (1.89)	4 (7.55)	5 (9.44)	2 (3.77)	-	2 (3.77)	7 (13.21)
2.อุตสาหกรรมอาหาร	2 (3.77)	9 (16.98)	11 (20.75)	3 (5.66)	2 (3.77)	5 (9.43)	16 (30.17)
3.เสื้อผ้า	-	-	-	1 (1.89)	-	1 (1.89)	1 (1.89)
4.เทคโนโลยี / ไอที	-	1 (1.89)	1 (1.89)	2 (3.77)	1 (1.89)	3 (5.66)	5 (9.44)
5.ก่อสร้าง	-	1 (1.89)	1 (1.89)	-	-	-	2 (3.78)
6.ผ้าส่ง-ค้าปลีก	1 (1.89)	3 (5.66)	4 (7.55)	-	1 (1.89)	1 (1.89)	5 (9.44)
7.ตัวแทนจำหน่าย	1 (1.89)	1 (1.89)	2 (3.78)	-	-	-	2 (3.78)
8.อุตสาหกรรมการผลิต	-	1 (1.89)	1 (1.89)	1 (1.89)	-	1 (1.89)	2 (3.78)
9.ผลิตภัณฑ์จากไม้	-	1 (1.89)	1 (1.89)	-	-	-	1 (1.89)
10.อื่น ๆ	2 (3.77)	7 (13.21)	9 (16.98)	3 (5.66)	2 (3.77)	5 (9.43)	14 (26.40)

5.1.19 สถานที่ตั้งกิจการของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 90 มีสถานที่ตั้งกิจการอยู่ในจังหวัดสงขลา ดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 สถานที่ตั้งกิจการของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ

จังหวัด	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ (ร้อยละ)						รวม (n=53)
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11			คณะวิศวกรรมศาสตร์			
	ภายใน (n=7)	ภายนอก (n=28)	รวม (n=35)	ภายใน (n=12)	ภายนอก (n=6)	รวม (n=18)	
1.สงขลา	7 (13.21)	27 (50.94)	34 (64.15)	11 (20.75)	6 (11.32)	17 (32.07)	51 (96.22)
2.ปัตตานี	-	1 (1.89)	1 (1.89)	-	-	-	1 (1.89)
3.พัทลุง	-	-	-	1 (1.89)	-	1 (1.89)	1 (1.89)

5.1.20 ลักษณะการจัดตั้งธุรกิจ

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะ ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา มากกว่าร้อยละ 56 เป็นบุคคลธรรมดา รองลงมาเป็นแบบบริษัทจำกัด ร้อยละ 24.53 และแบบห้างหุ้นส่วนร้อยละ 13.21 จากข้อมูลดังกล่าวยืนยันได้ว่าผู้ประกอบการชอบทำธุรกิจเป็นแบบบุคคลธรรมดา ซึ่งตรงกับอุปนิสัยของผู้ประกอบการในภาคใต้ ดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ลักษณะการจัดตั้งธุรกิจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ

ลักษณะการจัดตั้ง	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ (ร้อยละ)						รวม (n=53)
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11			คณะวิศวกรรมศาสตร์			
	ภายใน (n=7)	ภายนอก (n=28)	รวม (n=35)	ภายใน (n=12)	ภายนอก (n=6)	รวม (n=18)	
1.บุคคลธรรมดา	1 (1.89)	16 (30.19)	17 (32.08)	8 (15.09)	5 (9.43)	13 (24.52)	30 (56.60)
2.ห้างหุ้นส่วน	-	3 (5.66)	3 (5.66)	3 (5.66)	1 (1.89)	4 (7.55)	7 (13.21)
3.บริษัทจำกัด	5 (9.43)	7 (13.21)	12 (22.64)	1 (1.89)	-	1 (1.89)	13 (24.53)
4.อื่น ๆ	1 (1.89)	2 (3.77)	3 (5.66)	-	-	-	3 (5.66)

5.1.21 แหล่งเงินทุนของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ

เงินทุนของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา เห็นได้ว่าอันดับแรกมาจากแหล่งเงินทุนส่วนตัว ร้อยละ 73.58 รองลงมาเป็นเงินกู้ร้อยละ 11.32 จากข้อมูลนี้เป็นการยืนยันได้ว่า มากกว่าร้อยละ 70 ผู้ประกอบการส่วนมากในปัจจุบันนี้ นำเงินทุนส่วนตัวมาใช้ในการลงทุนทำธุรกิจเป็นอันดับแรก ดังตารางที่ 24

ตารางที่ 24 แหล่งเงินทุนของผู้เข้ารับบ่มเพาะ

แหล่งเงินทุน	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ (ร้อยละ)						รวม (n=53)
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11			คณะวิศวกรรมศาสตร์			
	ภายใน (n=7)	ภายนอก (n=28)	รวม (n=35)	ภายใน (n=12)	ภายนอก (n=6)	รวม (n=18)	
1.เงินส่วนตัว	4 (7.54)	23 (43.40)	27 (50.94)	7 (13.21)	5 (9.43)	12 (22.64)	39 (73.58)
2.จากครอบครัว	1 (1.89)	2 (3.77)	3 (5.66)	1 (1.89)	-	1 (1.89)	4 (7.55)
3.เงินกู้	1 (1.89)	2 (3.77)	3 (5.66)	2 (3.77)	1 (1.89)	3 (5.66)	6 (11.32)
4.จากหุ้นส่วน	1 (1.89)	-	1 (1.89)	2 (3.77)	-	2 (3.77)	3 (5.66)
5.อื่น ๆ	-	1 (1.89)	1 (1.89)	-	-	-	1 (1.89)

5.1.22 ระยะเวลาในการบ่มเพาะ

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะใช้บริการศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา เป็นเวลานานสูงสุดอยู่ในช่วงระหว่าง 7-12 เดือน ร้อยละ 41.52 รองลงมา ระหว่าง 19-24 เดือน ร้อยละ 18.86 และน้อยกว่า 6 เดือน ร้อยละ 15.09 ดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25 ระยะเวลาในการบ่มเพาะของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ

เวลาในการบ่มเพาะ (เดือน)	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ (ร้อยละ)						รวม (n=53)
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11			คณะวิศวกรรมศาสตร์			
	ภายใน (n=7)	ภายนอก (n=28)	รวม (n=35)	ภายใน (n=12)	ภายนอก (n=6)	รวม (n=18)	
น้อยกว่า 6	2 (3.77)	3 (5.66)	5 (9.43)	2 (3.77)	1 (1.89)	3 (5.66)	8 (15.09)
7 - 12	-	7 (13.21)	7 (13.21)	10 (18.87)	5 (9.43)	15 (28.30)	22 (41.52)
13 - 18	1 (1.89)	6 (11.32)	7 (13.21)	-	-	-	7 (13.21)
19 - 24	2 (3.77)	8 (15.09)	10 (18.86)	-	-	-	10 (18.86)
มากกว่า 24	2 (3.77)	4 (7.55)	6 (11.32)	-	-	-	6 (11.32)

5.2 ผลจากการใช้บริการของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ

หลังจากผู้เข้ารับการบ่มเพาะได้ใช้บริการศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา แล้วปรากฏว่ามีผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจในทางด้านต่าง ๆ ดังนี้

5.2.1 การจ้างงาน

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะจำนวน 49 ราย พบว่ามีการลงทุนทำธุรกิจและก่อให้เกิดมีการจ้างงานที่น้อยกว่า 5 คน ร้อยละ 67.35 และในระหว่าง 6-10 คน ร้อยละ 22.45 จากข้อมูลดังกล่าวเป็นที่ยืนยันได้ว่าธุรกิจที่เกิดขึ้นมีการจ้างงานที่น้อยกว่า 5 คน มากกว่าถึงร้อยละ 60 และเป็นการสอดคล้องกับธุรกิจ SMEs ในยุคปัจจุบันที่มีการจ้างงานไม่น้อยกว่า 5 คน ซึ่งเป็นธุรกิจเล็ก ๆ ภายในครอบครัวเป็นหลัก และมีผู้เข้ารับการบ่มเพาะอีกจำนวน 4 ราย ที่ไม่มีการจ้างงานเพราะอยู่ในช่วงระยะเริ่มต้นธุรกิจและกำลังเขียนแผนธุรกิจ ตลอดจนอยู่ในขั้นการวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์อยู่ ดังตารางที่ 26

ตารางที่ 26 การจ้างงานของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ

การจ้างงาน (คน)	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ (ร้อยละ)						รวม (n=49)
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11			คณะวิศวกรรมศาสตร์			
	ภายใน (n=6)	ภายนอก (n=25)	รวม (n=31)	ภายใน (n=12)	ภายนอก (n=6)	รวม (n=18)	
น้อยกว่า 5	3 (6.12)	18 (36.73)	21 (42.86)	7 (14.28)	5 (10.20)	12 (24.49)	33 (67.35)
6 - 10	2 (4.08)	6 (12.25)	8 (16.33)	3 (6.12)	-	3 (6.12)	11 (22.45)
11 - 20	1 (2.04)	-	1 (2.04)	2 (4.08)	1 (2.04)	3 (6.12)	4 (8.16)
มากกว่า 20	-	1 (2.04)	1 (2.04)	-	-	-	1 (2.04)

5.2.2 การลงทุน

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา จำนวน 50 ราย มีการลงทุนแล้ว โดยส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 50.0 อยู่ในระดับไม่เกิน 500,000 บาท แสดงว่าการลงทุนของผู้ประกอบการในปัจจุบันนี้จะมีเงินลงทุนประมาณไม่เกิน 500,000 บาท เป็นการสอดคล้องกับการทำธุรกิจ SMEs จริง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะเป็นธุรกิจภายในครอบครัว และเป็นการลงทุนแบบบุคคลธรรมดา ส่วนผู้เข้ารับการบ่มเพาะอีกจำนวน 3 ราย ไม่มีการลงทุนเพราะอยู่ในช่วงระยะเริ่มต้นเขียนแผนธุรกิจอยู่ ดังตารางที่ 27

ตารางที่ 27 การลงทุนของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ

การลงทุน (บาท)	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ (ร้อยละ)						รวม (n=50)
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11			คณะวิศวกรรมศาสตร์			
	ภายใน (n=7)	ภายนอก (n=25)	รวม (n=32)	ภายใน (n=12)	ภายนอก (n=6)	รวม (n=18)	
น้อยกว่า 100,000	2 (4.0)	8 (16.0)	10 (20.0)	3 (6.0)	1 (2.0)	4 (8.0)	14 (28.0)
100,001-500,000	2 (4.0)	11 (22.0)	13 (26.0)	2 (4.0)	2 (4.0)	4 (8.0)	17 (34.0)
500,001-1,000,000	3 (6.0)	4 (8.0)	7 (14.0)	-	2 (4.0)	2 (4.0)	9 (18.0)
1,000,001-5,000,000	-	2 (4.0)	2 (4.0)	6 (12.0)	-	6 (12.0)	8 (16.0)
มากกว่า 5,000,000	-	-	-	1 (2.0)	1 (2.0)	2 (4.0)	2 (4.0)

5.2.3 รายได้ของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา จำนวน 46 ราย พบว่ามีรายได้เฉลี่ยในแต่ละเดือนสูงสุดระหว่าง 50,001-100,000 บาท ร้อยละ 34.78 รองลงมา น้อยกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 28.26 ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารายได้ของผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่จะมีรายได้ในช่วง 50,001 - 100,000 และน้อยกว่า 10,000 บาท สอดคล้องกับสภาพธุรกิจในปัจจุบันที่มีรายได้ไม่มากตามสถานะเศรษฐกิจ ส่วนผู้เข้ารับการบ่มเพาะอีกจำนวน 7 ราย ไม่มีรายได้เพราะอยู่ในช่วงระยะเริ่มต้นการจัดตั้งธุรกิจ และการเขียนแผนธุรกิจ ตลอดจนอยู่ในขั้นการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ดังตารางที่ 28

ตารางที่ 28 รายได้ของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ

รายได้ (บาท)	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ (ร้อยละ)						รวม (n=46)
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11			คณะวิศวกรรมศาสตร์			
	ภายใน (n=5)	ภายนอก (n=24)	รวม (n=29)	ภายใน (n=11)	ภายนอก (n=6)	รวม (n=17)	
น้อยกว่า 10,000	3 (6.52)	7 (15.22)	10 (21.74)	2 (4.35)	1 (2.17)	3 (6.52)	13 (28.26)
10,001 - 50,000	-	9 (19.57)	9 (19.57)	2 (4.35)	1 (2.17)	3 (6.52)	11 (23.91)
50,001 - 100,000	2 (4.35)	6 (13.04)	8 (17.39)	5 (10.87)	3 (6.52)	8 (17.39)	16 (34.78)
มากกว่า 100,000	-	2 (4.35)	2 (4.35)	2 (4.35)	1 (2.17)	3 (6.52)	5 (10.87)

5.2.4 การช่วยเหลือผู้เข้ารับการบ่มเพาะของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา
 ผู้เข้ารับการบ่มเพาะมีความเห็นว่าศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรมสงขลา
 สามารถช่วยเหลือในการดำเนินธุรกิจของตนเองในด้านสร้างความมั่นใจในการเริ่มต้นธุรกิจมากกว่า
 ร้อยละ 75 และช่วยในการปรับปรุงกิจการ ร้อยละ 66.03 ธุรกิจมีการขยายตัวและมีกำไรเพิ่ม ร้อยละ
 43.40 จากข้อมูลข้างต้นเป็นการแสดงให้เห็นว่า การจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา มี
 ประโยชน์สามารถช่วยเหลือผู้เข้ารับการบ่มเพาะได้จริงตรงตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศูนย์บ่ม
 เเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ดังตารางที่ 29

ตารางที่ 29 การช่วยเหลือผู้เข้ารับการบ่มเพาะของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา *

ประเด็นการช่วยเหลือ ทางธุรกิจ	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ (ร้อยละ)						รวม (n=53)
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11			คณะวิศวกรรมศาสตร์			
	ภายใน (n=24)	ภายนอก (n=66)	รวม (n=90)	ภายใน (n=23)	ภายนอก (n=12)	รวม (n=35)	
1.สร้างความมั่นใจในการ เริ่มต้น	7 (13.21)	23 (43.39)	30 (56.6)	8 (15.09)	2 (3.77)	10 (18.86)	40 (75.46)
2.ธุรกิจเกิดขึ้นได้สำเร็จ	5 (9.43)	7 (13.21)	12 (22.64)	3 (5.66)	-	3 (5.66)	15 (28.30)
3.ช่วยในการปรับปรุงกิจการ	5 (9.43)	17 (32.08)	22 (41.51)	8 (15.09)	5 (9.43)	13 (24.52)	35 (66.03)
4.ธุรกิจมีการขยายตัว/กำไรเพิ่ม	3 (5.66)	14 (26.42)	17 (32.08)	2 (3.77)	4 (7.55)	6 (11.32)	23 (43.40)
5. อื่น ๆ	4 (7.54)	5 (9.43)	9 (16.97)	2 (3.77)	1 (1.89)	3 (5.66)	12 (22.63)

* ผู้เข้ารับการบ่มเพาะ 1 ราย ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

5.2.5 การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลังเข้ารับการบ่มเพาะ

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงของธุรกิจที่เกิดขึ้นหลังจากเข้ารับการบ่มเพาะแล้ว ในด้านแรงงาน รายได้ กำไร ตลาด และระบบการบริหารจัดการ ดังนี้

ด้านแรงงาน มากกว่าร้อยละ 41 มีแรงงานเพิ่มขึ้น ข้อมูลนี้แสดงยืนยันได้ว่า ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา สามารถช่วยเหลือผู้เข้ารับการบ่มเพาะเป็นผลสำเร็จ ทำให้เกิดมีการลงทุนและมีการจ้างงานเพิ่มขึ้น และสามารถช่วยดำรงธุรกิจอยู่ได้ไม่ทำให้ธุรกิจล้มละลาย โดยคงสภาพการจ้างงานไว้ร้อยละ 58.49

ด้านรายได้ มากกว่าร้อยละ 60 ของผู้เข้ารับการบ่มเพาะมีรายได้เพิ่มขึ้น ข้อมูลนี้ก็เป็นการยืนยันได้อีกว่าศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา สามารถช่วยเหลือผู้เข้ารับการบ่มเพาะได้จริง ทำให้กิจการมีรายได้เพิ่มขึ้น

ด้านกำไร มากกว่าร้อยละ 65 ของผู้เข้ารับการบ่มเพาะสามารถดำเนินธุรกิจ และมีกำไร เป็นการชี้ให้เห็นชัดว่าการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา มีประสิทธิภาพในด้านการให้คำปรึกษาแนะนำทำให้ธุรกิจเจริญก้าวหน้า

ด้านการตลาด ผู้เข้ารับการบ่มเพาะสามารถขยายตลาดเพิ่มขึ้นได้ถึงร้อยละ 64.15 แสดงให้เห็นผลอีกเช่นกันว่าศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ช่วยเหลือผู้เข้ารับการบ่มเพาะในด้านการตลาดได้ผลสำเร็จในระดับที่ดี

ด้านระบบการบริหารจัดการ มากกว่าร้อยละ 70 ผู้เข้ารับการบ่มเพาะมีระบบการบริหารจัดการที่ดีขึ้น นับว่าเป็นข้อมูลที่สามารถยืนยันได้อีกว่า ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา สามารถช่วยจัดการวางระบบการบริหารจัดการให้กับธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังตารางที่ 30

ตารางที่ 30 การเปลี่ยนแปลงของผู้เข้ารับการบ่มเพาะหลังเข้ารับการบ่มเพาะ

การเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจ	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ (ร้อยละ)						รวม (n=53)
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11			คณะวิศวกรรมศาสตร์			
	ภายใน (n=7)	ภายนอก (n=28)	รวม (n=35)	ภายใน (n=12)	ภายนอก (n=6)	รวม (n=18)	
1. จำนวนแรงงาน							
เพิ่มขึ้น	4 (7.55)	11 (20.75)	15 (28.30)	4 (7.55)	3 (5.66)	7 (13.21)	22 (41.51)
ไม่เปลี่ยนแปลง	3 (5.66)	17 (32.08)	20 (37.74)	8 (15.09)	3 (5.66)	11 (20.75)	31 (58.49)
2. รายได้							
เพิ่มขึ้น	5 (9.43)	14 (26.42)	19 (35.85)	10 (18.87)	5 (9.43)	15 (28.30)	34 (64.15)
ลดลง	-	1 (1.89)	1 (1.89)	1 (1.89)	1 (1.89)	2 (3.78)	3 (5.67)
ไม่เปลี่ยนแปลง	2 (3.77)	13 (24.53)	15 (28.30)	1 (1.89)	-	1 (1.89)	16 (30.19)
3. กำไร							
เพิ่มขึ้น	5 (9.43)	16 (30.19)	21 (39.62)	10 (18.87)	5 (9.43)	15 (28.30)	36 (67.92)
ลดลง	-	1 (1.89)	1 (1.89)	1 (1.89)	1 (1.89)	2 (3.78)	3 (5.67)
ไม่เปลี่ยนแปลง	2 (3.77)	11 (20.75)	13 (24.52)	1 (1.89)	-	1 (1.89)	14 (26.41)
4. ตลาด							
เพิ่มขึ้น	5 (9.43)	18 (33.96)	23 (43.39)	7 (13.21)	4 (7.55)	11 (20.76)	34 (64.15)
ลดลง	-	1 (1.89)	1 (1.89)	2 (3.77)	-	2 (3.77)	3 (5.66)
ไม่เปลี่ยนแปลง	2 (3.77)	9 (16.98)	11 (20.75)	3 (5.66)	2 (3.77)	5 (9.43)	16 (30.19)

ตารางที่ 30 (ต่อ)

การเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจ	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ (ร้อยละ)						รวม (n=53)
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11			คณะวิศวกรรมศาสตร์			
	ภายใน (n=7)	ภายนอก (n=28)	รวม (n=35)	ภายใน (n=12)	ภายนอก (n=6)	รวม (n=18)	
5. ระบบการบริหารจัดการ โดยรวม							
ดีขึ้น	7 (13.21)	19 (35.85)	26 (49.06)	11 (20.75)	4 (7.55)	15 (28.30)	41 (77.36)
ไม่เปลี่ยนแปลง	-	9 (16.98)	9 (16.98)	1 (1.89)	2 (3.77)	3 (5.66)	12 (22.64)

5.2.6 ความรู้ความเข้าใจในการทำธุรกิจ

ความรู้ความเข้าใจในการทำธุรกิจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะหลังเข้ารับการบ่มเพาะ พบว่าผู้เข้ารับการบ่มเพาะมีความรู้ความเข้าใจในการทำธุรกิจเพิ่มขึ้นในระดับมาก ถึงร้อยละ 67.93 ข้อมูลดังกล่าวยืนยันได้ว่าศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา สามารถทำให้ผู้เข้ารับการบ่มเพาะเรียนรู้ในการทำธุรกิจเพิ่มขึ้น ดังตารางที่ 31

ตารางที่ 31 ความรู้ความเข้าใจในการทำธุรกิจ ของผู้เข้ารับการบ่มเพาะหลังเข้ารับการบ่มเพาะ

ความเข้าใจในการทำ ธุรกิจ	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ (ร้อยละ)						รวม (n=53)
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11			คณะวิศวกรรมศาสตร์			
	ภายใน (n=7)	ภายนอก (n=28)	รวม (n=35)	ภายใน (n=12)	ภายนอก (n=6)	รวม (n=18)	
มากที่สุด	1 (1.89)	4 (7.55)	5 (9.44)	1 (1.89)	1 (1.89)	2 (3.78)	7 (13.22)
มาก	6 (11.32)	19 (35.85)	25 (47.17)	10 (18.87)	1 (1.89)	11 (20.76)	36 (67.93)
ปานกลาง	-	3 (5.66)	3 (5.66)	1 (1.89)	4 (7.55)	5 (9.44)	8 (15.10)
น้อย	-	2 (3.77)	2 (3.77)	-	-	-	2 (3.77)

5.2.7 การช่วยเหลือของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ในการจัดตั้งธุรกิจ

การช่วยเหลือของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ในการจัดตั้งธุรกิจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ พบว่ามากกว่าร้อยละ 50 สามารถช่วยเหลือในการจัดตั้งธุรกิจระดับมาก ข้อมูลดังกล่าวเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่า ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา สามารถช่วยเหลือในการจัดตั้งธุรกิจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะได้อย่างประสบความสำเร็จเกินครึ่ง และนับได้ว่าเป็นการบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ที่ทำให้มีการลงทุนได้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ดังตารางที่ 32

ตารางที่ 32 การช่วยเหลือของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ในการจัดตั้งธุรกิจ

ความช่วยเหลือในการ จัดตั้งธุรกิจ	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ (ร้อยละ)						รวม (n=53)
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11			คณะวิศวกรรมศาสตร์			
	ภายใน (n=7)	ภายนอก (n=28)	รวม (n=35)	ภายใน (n=12)	ภายนอก (n=6)	รวม (n=18)	
มากที่สุด	3 (5.66)	10 (18.87)	13 (24.53)	3 (5.66)	-	3 (5.66)	16 (30.19)
มาก	4 (7.55)	16 (30.19)	20 (37.74)	6 (11.32)	3 (5.66)	9 (16.98)	29 (54.72)
ปานกลาง	-	2 (3.77)	2 (3.77)	3 (5.66)	2 (3.77)	5 (9.43)	7 (13.20)
น้อย	-	-	-	-	1 (1.89)	1 (1.89)	1 (1.89)

5.3 ความพึงพอใจต่อการให้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา

5.3.1 ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะแบบภายในทั้งหมดต่อการใช้บริการศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะแบบภายใน มีระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา อยู่ในระดับมาก จำนวน 9 ข้อ สามารถเรียงตามลำดับความพึงใจได้ดังนี้ คืออันดับแรกความรู้ความสามารถของที่ปรึกษาแนะนำ การให้คำปรึกษาแนะนำของเจ้าหน้าที่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ความพึงพอใจในภาพรวม เวลาที่ให้คำแนะนำของที่ปรึกษา การบริหารจัดการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา โดยรวม บริการที่ที่ปรึกษาเข้าไปให้คำแนะนำ การจัดทัศนศึกษาดูงาน สถานที่ตั้งของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ระเบียบกฎเกณฑ์การใช้สถานที่อาคารศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ส่วนระดับความพึงพอใจปานกลาง มี 4 ข้อ ได้แก่ ระเบียบการเข้าเป็นสมาชิกเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นปริมาณบุคลากรของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ความเหมาะสมการให้บริการด้านอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน ขนาดของยูนิต ดังตารางที่ 33 และสามารถจำแนกความพึงพอใจต่อการให้บริการศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ในแต่ละแห่งได้ ตามตารางที่ 34

ตารางที่ 33 ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะแบบภายในต่อการให้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ
อุตสาหกรรม สงขลา

การให้บริการ	ผู้เข้ารับการบ่มเพาะแบบภายในรวม						
	ระดับคะแนนความพึงพอใจ						
	5	4	3	2	1	เฉลี่ย	ผล
1. ความรู้ความสามารถของที่ปรึกษาแนะนำ	6	11	2	-	-	4.2	มาก
2. การให้คำปรึกษาแนะนำของเจ้าหน้าที่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจฯ	5	12	2	-	-	4.1	มาก
3. ความพึงพอใจในภาพรวม	5	11	3	-	-	4.1	มาก
4. เวลาที่ให้คำแนะนำของที่ปรึกษา	5	9	5	-	-	4.0	มาก
5. การบริหารจัดการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจฯ สงขลาโดยรวม	3	12	4	-	-	3.9	มาก
6. บริการที่ที่ปรึกษาเข้าไปให้คำแนะนำ	2	13	3	-	-	3.9	มาก
7. การจัดทัศนศึกษาดูงาน	2	8	4	1	-	3.7	มาก
8. สถานที่ตั้งของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา	-	10	8	-	-	3.5	มาก
9. ระเบียบกฎเกณฑ์การใช้สถานที่อาคารศูนย์บ่มเพาะธุรกิจฯ	-	9	10	-	-	3.5	มาก
10. ระเบียบการเข้าเป็นสมาชิก	-	10	8	1	-	3.4	ปานกลาง
11. ปริมาณบุคลากรของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจฯ สงขลา	1	8	6	4	-	3.3	ปานกลาง
12. ความเหมาะสมการให้บริการด้านอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน	1	7	9	2	-	3.3	ปานกลาง
13. ขนาดของยูนิต	1	7	8	3	-	3.3	ปานกลาง

ตารางที่ 34 ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะแบบภายในต่อการให้บริการของศูนย์บ่มเพาะ
ธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา จำแนกตามสถานที่ตั้ง

การให้บริการ	ผู้เข้ารับการบ่มเพาะแบบภายใน													
	ระดับคะแนนความพึงพอใจ													
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11							คณะวิศวกรรมศาสตร์						
	5	4	3	2	1	เฉลี่ย	ผล	5	4	3	2	1	เฉลี่ย	ผล
1. การให้คำปรึกษาแนะนำของเจ้าหน้าที่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ ฯ	3	4	-	-	-	4.4	มากที่สุด	2	8	2	-	-	4.0	มาก
2. ความเหมาะสมการให้บริการด้านอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน	1	3	3	-	-	3.7	มาก	-	4	6	2	-	3.2	ปานกลาง
3. บริการที่ปรึกษาเข้าไปให้คำแนะนำ	1	3	2	-	-	3.3	มาก	1	10	1	-	-	4.0	มาก
4. การจัดทัศนศึกษาดูงาน	1	4	-	-	-	3.0	ปานกลาง	1	4	4	1	-	2.9	ปานกลาง
5. สถานที่ตั้งของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา	-	4	3	-	-	3.6	มาก	-	6	5	1	-	3.4	ปานกลาง
6. ขนาดของศูนย์	1	4	1	1	-	3.7	มาก	-	3	7	2	-	3.1	ปานกลาง
7. ระเบียบการเข้าเป็นสมาชิก	-	5	2	-	-	3.7	มาก	-	5	6	-	1	3.3	ปานกลาง
8. ระเบียบกฎเกณฑ์การใช้สถานที่อาคารศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ ฯ	-	4	3	-	-	3.6	มาก	-	5	7	-	-	3.4	ปานกลาง
9. ความรู้ความสามารถของที่ปรึกษาแนะนำ	3	4	-	-	-	4.4	มากที่สุด	3	7	2	-	-	4.1	มาก
10. ปริมาณบุคลากรของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา	-	-	3	4	-	2.4	น้อย	1	8	3	-	-	3.8	มาก
11. เวลาที่ให้คำแนะนำของที่ปรึกษา	1	4	2	-	-	3.8	มาก	4	5	3	-	-	4.1	มาก
12. การบริหารจัดการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจฯ โดยรวม	1	5	1	-	-	4.0	มาก	2	7	3	-	-	3.9	มาก
13. ความพึงพอใจในภาพรวม	2	5	-	-	-	4.3	มากที่สุด	3	6	3	-	-	4.0	มาก

5.3.2 ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะแบบภายนอกต่อการให้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา

ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะแบบภายนอกต่อการให้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา พบว่ามีระดับความพึงพอใจการให้บริการที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการให้คำปรึกษาแนะนำของเจ้าหน้าที่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ความพึงพอใจในระดับมาก อันดับแรกเป็นความรู้ความสามารถของที่ปรึกษาแนะนำ รองลงมาเป็นความพึงพอใจในภาพรวม บริการที่ที่ปรึกษาเข้าไปให้คำแนะนำ เวลาที่ให้คำแนะนำของที่ปรึกษา การบริหารจัดการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา และสุดท้ายเป็นระเบียบการเข้าเป็นสมาชิก ส่วนความพึงพอใจในระดับปานกลางอันดับแรกเป็นการจัดทัศนศึกษาดูงาน รองลงมาปริมาณบุคลากรของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ดังตารางที่ 35 และสามารถจำแนกความพึงพอใจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะแบบภายนอกตามสถานที่ตั้งได้ ดังตารางที่ 36

ตารางที่ 35 ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะแบบภายนอกต่อการให้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา

การให้บริการ	ผู้เข้ารับการบ่มเพาะแบบภายนอกรวม						
	ระดับคะแนนความพึงพอใจ						
	5	4	3	2	1	เฉลี่ย	ผล
1. การให้คำปรึกษาแนะนำของเจ้าหน้าที่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจฯ	14	16	4	-	-	4.3	มากที่สุด
2. ความรู้ความสามารถของที่ปรึกษาแนะนำ	10	19	4	1	-	4.1	มาก
3. ความพึงพอใจในภาพรวม	11	16	6	1	-	4.0	มาก
4. บริการที่ที่ปรึกษาเข้าไปให้คำแนะนำ	10	16	5	3	-	3.9	มาก
5. เวลาที่ให้คำแนะนำของที่ปรึกษา	9	14	8	2	-	3.9	มาก
6. การบริหารจัดการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ ฯ โดยรวม	8	18	5	3	-	3.9	มาก
7. ระเบียบการเข้าเป็นสมาชิก	6	17	7	1	-	3.9	มาก
8. การจัดทัศนศึกษาดูงาน	4	5	10	7	1	3.1	ปานกลาง
9. ปริมาณบุคลากรของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ ฯ สงขลา	1	12	10	9	2	3.0	ปานกลาง

ตารางที่ 36 ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการบ่มเพาะแบบภายนอกต่อการให้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ SMEs สงขลา จำแนกตามสถานที่ตั้ง

การให้บริการ	ผู้ให้บริการบ่มเพาะแบบภายนอก													
	ระดับคะแนนความพึงพอใจ													
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11							คณะวิศวกรรมศาสตร์						
	5	4	3	2	1	เฉลี่ย	ผล	5	4	3	2	1	เฉลี่ย	ผล
1. การให้คำปรึกษาแนะนำของเจ้าหน้าที่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ ฯ	12	13	3	-	-	4.3	มากที่สุด	2	3	1	-	-	4.2	มาก
2. บริการที่ปรึกษาเข้าไปให้คำแนะนำ	10	11	4	3	-	4.0	มาก	-	5	1	-	-	3.8	มาก
3. การจัดทัศนศึกษาดูงาน	3	5	8	5	1	2.5	น้อย	1	-	2	2	-	2.5	น้อย
4. ระเบียบการเข้าเป็นสมาชิก	5	15	5	-	-	3.6	มาก	1	2	2	1	-	3.5	มาก
5. ความรู้ความสามารถของที่ปรึกษาแนะนำ	10	15	3	-	-	4.3	มากที่สุด	-	4	1	1	-	3.5	มาก
6. ปริมาณบุคลากรของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ ฯ สงขลา	1	9	8	8	2	2.9	ปานกลาง	-	3	2	1	-	3.3	ปานกลาง
7. เวลาที่ให้คำแนะนำของที่ปรึกษา	8	11	6	2	-	3.8	มาก	1	3	2	-	-	3.8	มาก
8. การบริหารจัดการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ ฯ สงขลา โดยรวม	6	15	4	3	-	3.9	มาก	2	3	1	-	-	4.2	มาก
9. ความพึงพอใจในภาพรวม	8	14	5	1	-	4.0	มาก	3	2	1	-	-	4.3	มากที่สุด

5.4 ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าใช้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการเข้าใช้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา เพื่อที่จะนำข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษามหาแนวทางแก้ไขและอุปสรรค เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา โดยผู้ทำการศึกษาได้กำหนดปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานไว้ในด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ ปัญหาด้านการให้บริการ ด้านสถานที่ ด้านบุคลากร ด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ ด้านการทำธุรกิจ ด้านระเบียบข้อบังคับ และปัญหาด้านอื่น ๆ ได้ผลตามตารางที่ 37 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

5.4.1 ปัญหาด้านการให้บริการ

ปัญหาด้านการให้บริการเป็นปัญหาที่ผู้เข้ารับการบ่มเพาะร้อยละ 16.98 ให้ความเห็นว่า ในศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ทั้ง 2 แห่ง มีเจ้าหน้าที่ให้บริการให้คำปรึกษาแนะนำน้อยเกินไป เจ้าหน้าที่ไม่ค่อยอยู่ประจำสำนักงาน ทำให้บริการสมาชิกไม่ทั่วถึง และไม่ครอบคลุมกับการบริการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการทางธุรกิจในช่วงระยะเริ่มต้น เช่น ระบบการบริการจัดทำตรวจสอบบัญชีในแต่ละปี การสืบค้นหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากความสามารถของผู้ประกอบการที่พึงกระทำได้ การสร้างเครือข่ายให้สมาชิก เมื่อผู้เข้ารับการบ่มเพาะได้ทำการส่งแผนธุรกิจแล้วควรมีการนัดหมายเพื่อวิเคราะห์แผนธุรกิจ และค้นหาปัญหาพื้นฐานที่แท้จริง ซึ่งอาจจะไม่ใช่เรื่อง πουผู้เข้ารับการบ่มเพาะเสนอในครั้งแรก อาจจะเป็นปัญหาด้านอื่นที่ไม่ใช่ปัญหาที่เสนอมาครั้งแรกก็ได้ ส่วนผู้เข้ารับการบ่มเพาะแบบภายใน มีความเห็นว่าอุปกรณ์ที่ใช้สำนักงาน และของส่วนกลางเมื่อชำรุดแล้วมีความล่าช้าในการซ่อมแซมทำให้ติดขัดในการใช้บริการในบางเรื่อง เช่น เครื่องถ่ายเอกสาร โทรศัพท์

5.4.2 ปัญหาด้านสถานที่

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะร้อยละ 41.50 เห็นว่าสถานที่ตั้งของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ไม่เหมาะสม โดยร้อยละ 7.55 เป็นของคณะวิศวกรรมศาสตร์ เห็นว่าเป็นสถานศึกษาที่มีความพลุกพล่าน ขาดความเป็นเอกภาพ ไม่สะดวกในการติดต่อ ยูนิตมีขนาดเล็กมาก ส่วนที่มีลักษณะเหมือนกันได้แก่ห้องที่ให้คำปรึกษาแนะนำควรเป็นห้องเฉพาะ หรืออาจมีฉากกั้นเป็นสัดส่วน เพราะเหตุผลว่าบางปัญหาของธุรกิจเป็นความลับ นอกจากนั้นเป็นของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 ร้อยละ 33.96 เห็นว่าสถานที่ตั้งไม่เหมาะสมสำหรับติดต่อและทำธุรกิจ เพราะอยู่ไกลจากตัวเมือง การเดินทางไม่สะดวก บางยูนิตไม่เหมาะสมกับกิจการของธุรกิจที่ดำเนินการอยู่ บอร์ดตัวอย่างกรณีศึกษาแผนกลยุทธ์ของธุรกิจต่าง ๆ มีน้อยเกินไป

5.4.3 ปัญหาด้านบุคลากร

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะร้อยละ 22.64 ให้ความเห็นว่าบุคลากรในศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสิทธิภาพที่จะให้คำปรึกษาแนะนำเบื้องต้นมีน้อย ที่ปรึกษาที่เป็นอาจารย์มีเวลาให้คำปรึกษาน้อย และที่ปรึกษาขาดประสบการณ์จริงทำให้คำแนะนำที่ได้รับมีความยุ่งยากเมื่อนำมาปฏิบัติจริง

5.4.4 ปัญหาด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะร้อยละ 15.09 ให้ความเห็นว่าเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในการให้คำแนะนำในการทำธุรกิจมีน้อย และไม่มีหลากหลายในแต่ละด้าน ประกอบกับที่ปรึกษาที่นำมาให้คำปรึกษามีเวลาน้อยในการให้คำปรึกษา เพราะมีงานประจำอยู่แล้ว ทำให้ที่ปรึกษาไม่ได้ทุ่มเทให้คำปรึกษาอย่างเต็มที่ การเพิ่มผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางในการให้คำปรึกษาแนะนำเชิงลึกของแต่ละธุรกิจผลิตภัณฑ์ น่าจะดีกว่าและนำมาปฏิบัติได้จริง

5.4.5 ปัญหาด้านการทำธุรกิจ

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะร้อยละ 18.87 ให้ความเห็นว่าในการทำธุรกิจต้องการเงินทุนสนับสนุน ต้องการกลยุทธ์ทางการตลาด และตัวอย่างกรณีศึกษาเกี่ยวกับการตลาด เพราะถ้าเป็นผลิตภัณฑ์สินค้าตัวใหม่ในการนำเข้าสู่ตลาดมีปัญหาอุปสรรคมากมายทั้งตัวผู้ประกอบการเอง และการลงทุนทางการตลาดที่สูง นอกจากนี้เมื่อวางแผนการตลาดไว้พร้อมแล้วเมื่อทำการตลาดจริง ๆ แล้วไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ เพราะมีปัจจัยภายนอกเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งเป็นตัวแปรที่เราไม่สามารถควบคุมได้

5.4.6 ปัญหาด้านระเบียบข้อบังคับ

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะร้อยละ 7.54 เห็นว่าศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ตั้งอยู่ในสถานที่ราชการ ดังนั้นการเข้าออก หรือระเบียบการใช้อาคาร เครื่องจักร อุปกรณ์ ต้องอ้างอิงระเบียบราชการอยู่ ทำให้ไม่คล่องตัว และไม่ได้แยกเป็นเอกเทศ นอกจากนี้ยังไม่มีมีการประกาศกฎระเบียบให้แน่ชัดว่าอย่างไร ผู้เข้ารับการบ่มเพาะจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

5.4.7 ปัญหาด้านอื่น ๆ

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะร้อยละ 22.64 ให้ความเห็นว่าในการลงโฆษณาหนังสือพิมพ์ หรือสื่อโทรทัศน์นั้นมีการโฆษณาเกินความเป็นจริง การติดต่อสื่อสาร โดยเฉพาะโทรศัพท์ควรให้มีเลขหมายเพิ่มขึ้น เพราะติดต่อค่อนข้างยาก นอกจากนี้ผู้เข้ารับการบ่มเพาะมีเวลาน้อยในช่วงเวลาทำงานเนื่องจากต้องบริหารกิจการธุรกิจของตนเองอยู่ ไม่ค่อยได้เข้ามาปรึกษาแนะนำเท่าที่ควร และมีปัญหาการขาดแคลนอุปกรณ์ เครื่องใช้ไม่เพียงพอ การเดินทางมาเข้ารับการบ่มเพาะไม่สะดวก

เนื่องจากอยู่ไกลบางครั้งอยู่ต่างอำเภอ และต่างจังหวัด ในส่วนการบ่มเพาะแบบภายในมีปัญหาในเรื่องค่าสาธารณูปโภค เช่น ค่าไฟฟ้า ควรคิดค่า FT ให้อยู่ในราคาปกติทั่วไป ไม่ควรคิดเหมือนโรงงานใหญ่ ๆ และใบเสร็จรับเงินค่าไฟฟ้า และโทรศัพท์ ที่เป็นชื่อศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 ทำให้มีปัญหาในเรื่องการจัดทำบัญชี การตรวจสอบของสรรพากร โดยเฉพาะธุรกิจที่เป็นนิติบุคคล

ตารางที่ 37 ปัญหาด้านต่าง ๆ ที่ผู้เข้ารับการบ่มเพาะแสดงความคิดเห็นต่อศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรมสงขลา *

ปัญหาด้านต่าง ๆ	จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ (ร้อยละ)		รวม (n=53)
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11	คณะวิศวกรรมศาสตร์	
1. ด้านการให้บริการ	9 (16.98)	-	9 (16.98)
2. ด้านสถานที่	18 (33.96)	4 (7.55)	22 (41.50)
3. ด้านบุคลากร	9 (16.98)	3 (5.66)	12 (22.64)
4. ด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ	5 (9.43)	3 (5.66)	8 (15.09)
5. ด้านการทำธุรกิจ	7 (13.20)	3 (5.66)	10 (18.87)
6. ด้านระเบียบข้อบังคับ	2 (3.77)	2 (3.77)	4 (7.54)
7. ด้านอื่น ๆ	9 (16.98)	3 (5.66)	12 (22.64)

* ผู้เข้ารับการบ่มเพาะ 1 ราย ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

5.5 ข้อเสนอแนะของผู้เข้ารับการบ่มเพาะต่อการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะได้มีการให้ข้อเสนอแนะที่สำคัญที่คิดว่าเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ตามตารางที่ 38 โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.5.1 ให้มีเงินทุนสนับสนุนสมาชิกของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม โดยอาจอยู่ในรูปกองทุนเพื่อสนับสนุนสมาชิกผู้เข้ารับการบ่มเพาะ หรืออาจจะสนับสนุนในการดำเนินการเป็นที่เสี่ยงในการขอกู้เงินจากสถาบันการเงินจนสามารถกู้ได้ ซึ่งผู้เข้ารับการบ่มเพาะได้ให้ข้อเสนอแนะด้านนี้ไว้สูงสุดถึงร้อยละ 30.19

5.5.2 ต้องการให้เพิ่มบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและทุ่มเท ตั้งใจ จริงใจ ให้มาเพิ่มเติมในการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้เข้ารับการบ่มเพาะที่มาใช้บริการ

5.5.3 ต้องการให้ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ช่วยบริการจัดหาตลาดทั้งในและต่างประเทศ

5.5.4 ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ควรมีทีมที่ปรึกษาเฉพาะด้าน และเป็นที่ปรึกษามืออาชีพจริง ๆ ในการให้คำปรึกษาแนะนำเชิงลึก เช่น บัญชี การตลาด

5.5.5 ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ควรจัดฝึกอบรมเพิ่มเติมในหัวข้อที่เกี่ยวกับการทำธุรกิจ หรือการบริหารธุรกิจในระยะเริ่มต้น และอย่างต่อเนื่องตามความเหมาะสม

5.5.6 ต้องการให้ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา มีศูนย์จำหน่ายสินค้า หรือแสดงผลผลิตภัณฑ์ของผู้เข้ารับการบ่มเพาะทั้งหมด เพื่อเป็นการส่งเสริมการตลาดและช่วยเหลือสมาชิกในการเริ่มต้นธุรกิจด้วย

5.5.7 ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ควรจัดให้มีการสร้างเครือข่ายและรวมกลุ่มกัน เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงธุรกิจกันได้ เนื่องจากผู้เข้ารับการบ่มเพาะบางคนมีความสามารถในการผลิต แต่ขาดความสามารถในด้านการตลาด หรือขาดแคลนปัจจัยการผลิต ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับแหล่งเงินทุน

5.5.8 ต้องการให้ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลาขยายกิจการเพิ่มจำนวนยูนิตให้มากขึ้นอีก และอยู่ต่อไปนาน ๆ เพราะว่าศูนย์บ่มเพาะธุรกิจฯสามารถช่วยเหลือผู้เข้ารับการบ่มเพาะในการจัดตั้งธุรกิจได้อย่างประสบความสำเร็จและเห็นผลเป็นรูปธรรม

5.5.9 ต้องการให้ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา นำสินค้าสมาชิกผู้เข้ารับการบ่มเพาะทำการซื้อขายลงบนอินเทอร์เน็ตได้ มีเว็บไซต์เป็นของตนเอง

5.5.10 ในการคัดเลือกผู้เข้ารับการบ่มเพาะนั้น ควรมีการคัดกรองบุคคลที่ต้องการเข้ารับการบ่มเพาะที่ต้องการทำธุรกิจจริง ๆ และมีความตั้งใจจริงในการทำธุรกิจ

5.5.11 ต้องการให้การบริหารของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา มีความเป็นอิสระและคล่องตัว ไม่ขึ้นกับหน่วยใด เพื่อความสะดวกรวดเร็ว ในการแก้ไขปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้กับผู้รับการบ่มเพาะอย่างมีประสิทธิภาพ และทันต่อเหตุการณ์

ตารางที่ 38 ผู้รับการบ่มเพาะได้ให้ข้อเสนอแนะด้านต่าง ๆ ต่อศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา *

ปัญหาด้านต่าง ๆ	จำนวนผู้รับการบ่มเพาะ (ร้อยละ)		รวม (n=53)
	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11	คณะวิศวกรรมศาสตร์	
1. ด้านเงินทุน	12 (22.54)	4 (7.55)	16 (30.19)
2. ด้านบุคลากร	13 (24.53)	2 (3.77)	15 (28.30)
3. ด้านตลาด	3 (5.66)	4 (7.55)	7 (13.21)
4. ด้านที่ปรึกษาเฉพาะด้าน	6 (11.32)	2 (3.77)	8 (15.09)
5. ด้านการฝึกอบรมเพิ่มเติม	7 (13.21)	3 (5.66)	10 (18.87)
6. มีศูนย์จำหน่ายสินค้า	2 (3.77)	3 (5.66)	5 (9.43)
7. การสร้างเครือข่าย	2 (3.77)	2 (3.77)	4 (7.55)
8. ขยายศูนย์ฯ / เพิ่มยูนิต	1 (1.89)	5 (9.43)	6 (11.32)
9. การค้าขายบนเว็บไซต์	3 (5.66)	-	3 (5.66)
10. การคัดเลือกผู้รับการบ่มเพาะ	-	2 (3.77)	2 (3.77)
11. ศูนย์บ่มเพาะฯบริหารเป็นอิสระ	2 (3.77)	-	2 (3.77)

* ผู้รับการบ่มเพาะ 1 ราย ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

บทที่ 6

สรุปและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้เป็นการสรุปผลการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษา

6.1 สรุปผลการศึกษา

การประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา คุณลักษณะของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ ผลจากการเข้ารับการบ่มเพาะและความพึงพอใจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะต่อการให้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา และปัญหา อุปสรรคในการให้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา โดยเก็บข้อมูลจากผู้เข้ารับการบ่มเพาะทั้งหมด 53 ราย วิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงพรรณนาและเชิงปริมาณ สามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

6.1.1 ลักษณะการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา

การดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ทั้ง 2 แห่ง มีลักษณะรูปแบบการดำเนินงานที่เหมือนกันอยู่ 2 รูปแบบ คือ การบ่มเพาะแบบภายใน และการบ่มเพาะแบบภายนอก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการบ่มเพาะ ได้เริ่มต้นและประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจเป็นของตนเอง ในการดำเนินการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา มีวิธีการดำเนินงานเหมือนกัน ทั้งของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 และคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยมีขั้นตอนการให้ความช่วยเหลือ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรกเป็นขั้นการเตรียมการ ขั้นตอนที่สองเป็นขั้นการเริ่มต้นธุรกิจ และขั้นตอนที่สามเป็นขั้นสุดท้ายในการให้ความช่วยเหลือหลังระยะการบ่มเพาะธุรกิจ

ในด้านการบริหารศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ทั้งสองแห่ง ยังคงยึดติดอยู่กับระเบียบราชการ เพราะจัดตั้งโดยภาครัฐ มีสถานที่ตั้งอยู่ในสถานที่ราชการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 และคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ บุคลากรที่เข้ามาช่วยดำเนินการก็เป็นข้าราชการ อาจารย์ แต่มีการจัดจ้างผู้จัดการศูนย์บ่มเพาะฯ โดยเฉพาะเข้ามาทำหน้าที่ในการบริหาร การจัดการศูนย์บ่มเพาะฯ

โครงสร้างการบริหารในการจัดการศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ทั้งสองแห่ง มีความแตกต่างกันบ้าง เนื่องจากสภาพพื้นที่และความเหมาะสมในการดำเนินงานแต่ละแห่ง ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 ได้มีการดำเนินงานมาก่อนคณะวิศวกรรมศาสตร์ และได้รับความช่วยเหลือผู้เชี่ยวชาญจากยุโรป ในการกำหนดและวางหลักเกณฑ์ในการบริหาร ตลอดจนมีความร่วมมือกับสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในการคัดเลือกและจัดส่งผู้จัดการศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ที่มีลักษณะเป็นมืออาชีพมาบริหารศูนย์บ่มเพาะธุรกิจฯ ทำให้การให้คำปรึกษาแก่ผู้เข้ารับการบ่มเพาะได้ผลดีมาก ส่งผลให้ได้ผลิตภัณฑ์สินค้าที่มีนวัตกรรมใหม่ ๆ เกิดขึ้นเป็นผลสำเร็จอย่างสูง ในส่วนของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีการดำเนินการในลักษณะใช้บุคลากรประจำที่มีอยู่ประกอบด้วยคณาจารย์ ทำให้การดำเนินการมีข้อจำกัดอยู่บ้าง ถึงแม้ว่าจะการจัดจ้างผู้จัดการศูนย์บ่มเพาะฯเข้ามาบริหารเช่นกัน แต่อำนาจหน้าที่การตัดสินใจต่าง ๆ อยู่ที่ผู้จัดการ โครงการเป็นสำคัญ

6.1.2 คุณลักษณะของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะทั้งหมดของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา มีคุณลักษณะของผู้เข้ารับการบ่มเพาะที่สามารถสรุปได้ดังนี้ เป็นเพศชายร้อยละ 60.38 เพศหญิง ร้อยละ 39.62 สถานภาพเป็นโสดร้อยละ 47.17 แต่งงานร้อยละ 50.94 ระดับการศึกษาเป็นปริญญาตรีร้อยละ 66.04 อนุปริญญาร้อยละ 13.21 และมัธยมศึกษาร้อยละ 11.32 มีอาชีพก่อนเข้าสู่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม เป็นเจ้าของกิจการถึงร้อยละ 52.82 รองลงมาเป็นลูกจ้างพนักงานร้อยละ 18.87

ประสบการณ์ในการทำธุรกิจก่อนมาเข้าสู่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม มีประสบการณ์ในการทำธุรกิจร้อยละ 67.93 ประเภทธุรกิจที่มีประสบการณ์สูงสุดคือการผลิตร้อยละ 24.53 คำส่งค้าปลีก ร้อยละ 22.64 พื้นฐานทางธุรกิจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะร้อยละ 32.07 ไม่มีพื้นฐานทางธุรกิจมาก่อน ร้อยละ 24.52 มาจากครอบครัวที่ทำธุรกิจมาก่อนแต่ต้องการทำเป็นของตัวเอง และร้อยละ 24.53 เริ่มดำเนินธุรกิจมาแล้วระยะหนึ่งและกำลังทำต่อไป

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะมีความรู้แผนธุรกิจก่อนเข้าสู่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ในระดับน้อยที่สุดถึงปานกลางมากกว่าร้อยละ 50 เป็นการแสดงให้เห็นว่าความรู้ความเข้าใจเรื่องแผนธุรกิจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะมีน้อยมากในการทำธุรกิจ

ลักษณะธุรกิจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะเป็นบุคคลธรรมดาร้อยละ 56.6 รองลงมาเป็นบริษัทจำกัดร้อยละ 24.53 แหล่งเงินทุนที่ใช้ส่วนมากมาจากเงินทุนส่วนตัว ร้อยละ 73.58

เมื่อผู้เข้ารับการบ่มเพาะได้เข้ามาใช้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม แล้วปรากฏว่าผู้เข้ารับการบ่มเพาะ มีการเปลี่ยนแปลงในทางธุรกิจที่ดีขึ้น ทั้งด้านการจ้างงาน รายได้

กำไร ตลาด และการบริหารการจัดการ คิดเป็นร้อยละ 41.51 , 64.15 , 67.92, 64.15, 77.36 ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สามารถช่วยเหลือผู้เข้ารับการบ่มเพาะให้ดำเนินการธุรกิจได้อย่างประสบความสำเร็จ นับได้ว่าเป็นการบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา

6.1.3 ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการบ่มเพาะต่อการให้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา

ในภาพรวมผลปรากฏว่าผู้เข้ารับการบ่มเพาะทั้ง 2 แห่ง มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ในระดับมาก โดยแยกเป็นการบ่มเพาะแบบภายใน ด้านการให้คำปรึกษาแนะนำของเจ้าหน้าที่อยู่ในระดับที่มากที่สุด ประกอบด้วยบริการที่ปรึกษาเข้าไปให้คำแนะนำ การจัดทำแผนศึกษาดูงาน สถานที่ตั้ง ระเบียบกฎเกณฑ์ ความรู้ความสามารถของที่ปรึกษา เวลาที่ให้คำแนะนำของที่ปรึกษา การบริหารจัดการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม และความพึงพอใจในภาพรวมของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สำหรับความพึงพอใจในระดับปานกลาง ได้แก่ด้านความเหมาะสมการให้บริการด้านอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน ขนาดของศูนย์ ระเบียบการเข้าเป็นสมาชิก ปริมาณบุคลากร

ส่วนผู้เข้ารับการบ่มเพาะแบบภายนอก ได้ให้ระดับความพึงพอใจระดับมากที่สุดในการให้คำปรึกษาแนะนำ ระดับมากในด้านการบริการที่ปรึกษาเข้าไปให้คำแนะนำ ระเบียบการเข้าเป็นสมาชิก ความรู้ความสามารถของที่ปรึกษา เวลาที่ให้คำแนะนำของที่ปรึกษา การบริหารจัดการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ความพึงพอใจในภาพรวม ส่วนในระดับปานกลางเป็นด้านการทัศนศึกษาดูงาน และปริมาณบุคลากรของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม

6.1.4 ปัญหาและอุปสรรคในการให้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา

ปัญหาและอุปสรรคในการให้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ที่สำคัญ คือ ผู้เข้ารับการบ่มเพาะเองขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องแผนธุรกิจ จากข้อมูลข้างต้นเห็นได้ว่ามากกว่าร้อยละ 50 ของผู้เข้ารับการบ่มเพาะมีความรู้เรื่องแผนธุรกิจในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด ทำให้การสื่อสารกันระหว่างที่ปรึกษากับผู้เข้ารับการบ่มเพาะไม่ค่อยเข้าใจในการดำเนินธุรกิจร่วมกัน นอกจากนี้ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ขาดบุคลากรเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษาแนะนำในเชิงลึก หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่เป็นมืออาชีพ ส่วนด้านสถานที่ควรมีความเป็นเอกภาพทั้งในสถานที่ตั้ง และห้องบริการปรึกษาแนะนำโดยเฉพาะ ด้านกฎระเบียบที่ด้องอ้างอิงกับระบบราชการ ทำให้มีขั้นตอนที่ล่าช้าไม่ทันเหตุการณ์

6.1.5 ข้อเสนอแนะ

ผู้เข้ารับการบ่มเพาะได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา เพื่อต้องการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) ด้านการเงิน ต้องการให้มีกองทุนสนับสนุนผู้เข้ารับการบ่มเพาะ เพราะจากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่าผู้เข้ารับการบ่มเพาะมีปัญหาที่สำคัญมากที่สุดในการดำเนินการธุรกิจ คือด้านเงินทุน ในระยะเริ่มแรก

2) ด้านบุคลากร ต้องการให้มีเพิ่มบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษาแนะนำเชิงลึกให้เพียงพอกับความต้องการ

3) ด้านการตลาด ต้องการช่วยเหลือตลาดให้ทั้งตลาดภายในและนอกประเทศ ตลอดจนควรจะมีการจัดงานแสดงสินค้าของสมาชิกผู้เข้ารับการบ่มเพาะในแต่ละปี

4) ด้านการฝึกอบรม ต้องการให้มีการฝึกอบรมเพิ่มเติมในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานและบริหารธุรกิจในระยะเริ่มต้นอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเรื่องใหม่ ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องในการทำธุรกิจในปัจจุบัน

6) ต้องการให้มีการขยายบริการ และเพิ่มชนิด ของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา เพิ่มขึ้น เพราะเป็นการช่วยเหลือผู้ที่ว่างงาน และผู้ที่สนใจทำธุรกิจอย่างเป็นผลสำเร็จ อันจะส่งผลทำให้จังหวัดสงขลามีการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจดีขึ้น

6.2 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาข้างต้นเห็นได้ว่าศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา สามารถช่วยเหลือธุรกิจ SMEs ในการเริ่มต้น และการดำเนินธุรกิจได้อย่างประสบความสำเร็จ ทำให้ผู้ศึกษาคิดว่าควรที่จะมีการปรับปรุงระเบียบการบริหาร และอื่น ๆ ดังนี้ คือ

6.2.1 การบริหารศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา

ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ควรจะเป็นองค์กรอิสระ แบบเอกชน บริหารเป็นเอกเทศ และไม่ยึดติดกับหน่วยงานใด เพื่อความสะดวกคล่องตัวในการบริหารจัดการ และปรับปรุงแก้ไขปัญหาระเบียบต่าง ๆ ได้รวดเร็ว ไม่ทำให้ธุรกิจได้รับความเสียหาย เพราะในการทำธุรกิจนั้นจะช้าไม่ได้เด็ดขาด ถ้าก้าวช้าไปหนึ่งก้าวอาจจะหมายถึงความล้มเหลวของกิจการ หรือต้องใช้งบประมาณมากขึ้นในการดำเนินธุรกิจ

6.2.2 การขยายศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา

ควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ให้เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก และพัฒนาศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรมเดิมให้มีการขยายพื้นที่เพิ่มขึ้น เพื่อรองรับให้มีปริมาณเพียงพอกับความต้องการ

6.2.3 การปรับปรุงประสิทธิภาพ

ควรมีการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพในการให้บริการ โดยเพิ่มบุคลากรที่ทักษะความชำนาญในการให้คำปรึกษาแนะนำด้านธุรกิจให้เพียงพอกับปริมาณของผู้เข้ารับการบ่มเพาะที่มีจำนวนมากขึ้น ตลอดจนเพิ่มอุปกรณ์สำนักงานที่ทันสมัยที่จะใช้ร่วมกัน

6.2.4 ด้านการเงิน

ควรมีกองทุนสนับสนุนสมาชิกผู้เข้ารับการบ่มเพาะ เพื่อช่วยเหลือด้านการเงินในช่วงระยะเริ่มต้นในการทำธุรกิจ เพราะในระยะเริ่มต้นการดำเนินงานธุรกิจนั้นต้องใช้เงินเป็นปัจจัยสำคัญ กว่าธุรกิจจะเกิดขึ้นและมีรายได้เลี้ยงตัวเองต้องใช้เวลาานพอสมควรแตกต่างกันไปตามแต่ละกิจการ ถ้ามีกองทุนก็จะเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดธุรกิจ SMEs เป็นจำนวนมากขึ้น ในยามที่ประเทศไทยเรากำลังประสบปัญหาเศรษฐกิจ และช่วยแก้ไขปัญหาก็ได้เป็นอย่างดี

6.3 ข้อจำกัดในการศึกษา

ในการศึกษาประเมินผลศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ครั้งนี้ มีข้อจำกัดในการศึกษาหลายด้านด้วยกันได้แก่

6.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลไม่สามารถเก็บได้ครบตามจำนวนสมาชิกทั้งหมด เพราะสมาชิกมีการย้ายที่อยู่ไม่สามารถติดต่อได้ และเดินทางไปต่างจังหวัดและต่างประเทศ นานเป็นเดือน เบอร์โทรศัพท์ที่ให้ไว้ไม่สามารถติดต่อได้

6.3.2 จำนวนสมาชิก

สมาชิกผู้เข้ารับการบ่มเพาะมีการตัดชื่อออกจากการเป็นสมาชิกในภายหลัง เพราะไม่มีการปฏิบัติตามสัญญาหรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ ทำให้จำนวนผู้เข้ารับการบ่มเพาะที่เข้าสัมภาษณ์ลดน้อยลงอีก

6.3.3 การตอบแบบสอบถาม

สมาชิกผู้เข้ารับการบ่มเพาะที่ได้เข้าไปเยี่ยมชมสัมมนาแต่ไม่พบและได้ฝากแบบสอบถามไว้ให้ตอบกลับ ปรากฏว่าไม่ได้รับแบบสอบถามกลับคืนถึงแม้ว่าจะพยายามติดตามทวงแล้วก็ตาม

6.3.4 การเก็บข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาพยายามเข้าเยี่ยมชมสมาชิกผู้เข้ารับการบ่มเพาะและเน้นการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง เพื่อติดตามความก้าวหน้าและให้เห็นข้อเท็จจริงจึงต้องใช้เวลาในการเดินทางไปเก็บเพราะสมาชิกผู้เข้ารับการบ่มเพาะอยู่กระจัดกระจายอยู่ต่างอำเภอ ในจังหวัดสงขลา และต่างจังหวัด

6.4 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งต่อไปควรทำการศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ

- 1) ควรศึกษากับกลุ่มผู้เข้ารับการบ่มเพาะที่ประสบความสำเร็จ จัดทำเป็นกรณีศึกษา เพื่อที่จะได้นำผลมาประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา และเป็นตัวอย่างต่อไป
- 2) ควรศึกษารูปแบบการบริหารศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ที่จะให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น เพื่อจะนำมาปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินงานต่อไป

บรรณานุกรม

- กมล ส่งวัฒนา. 2531. การประเมินโครงการ. สงขลา : คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. 2543. สรุปผลการศึกษารดำเนินงานโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็กในพื้นที่ภาคใต้. กรุงเทพฯ. (ธันวาคม 2543) : 21
- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. 2545. คู่มือการบ่มเพาะธุรกิจ. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม.
- กระทรวงอุตสาหกรรม. 2545. พระราชบัญญัติส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางขนาดย่อม. กฎกระทรวง (11 กันยายน 2545)
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2542. SMEs หรือ SLEs ? : แนวโน้มธุรกิจไทยในศตวรรษหน้า. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัทซัดเซสมิเดียจำกัด.
- กลุ่มแอดวานซ์ รีเสิร์ช, บริษัทจำกัด. 2540. รายงานการศึกษาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย. กรุงเทพฯ.
- คณะวิศวกรรมศาสตร์. 2546. รายงานฉบับสมบูรณ์กิจกรรมศูนย์บ่มเพาะธุรกิจขนาดย่อม. คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- โฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์. 2543. SMEs กับการพัฒนาที่ยั่งยืน. SMEs กับการพัฒนาที่ยั่งยืน. ธนาคารกรุงเทพฯ : 1-10.
- จิต วราดิศย์. 2541. การประเมินผลโครงการหมู่บ้านผักสวนครัวรั้วกินได้ : กรณีศึกษาจังหวัดนราธิวาส. ปัญหาพิเศษทางรัฐประศาสนศาสตร์ สาขารัฐศาสตรศาสตร์. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- จิตวดี จินดาพันธ์. 2544. การประเมินผลโครงการแปรรูปผลผลิตเกษตรในกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจังหวัดยะลาปีงบประมาณ 2541. ภาคนิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาธุรกิจเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เซน วอลซีย์. 2543. คู่มือการพัฒนาแผนงานและศูนย์อนุบาลการลงทุนและผู้ประกอบการ. โครงการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภูมิภาคภาคใต้ ประเทศไทย.
- เซน วอลซีย์. 2543. คู่มือการดำเนินงานแผนงานอนุบาลการลงทุนและผู้ประกอบการ. โครงการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภูมิภาคภาคใต้ ประเทศไทย.
- ซี.เอ. อินเตอร์เนชั่นแนล อินฟอร์เมชั่น, บริษัทจำกัด. 2542. โครงการศึกษาบทบาทของธุรกิจขนาดเล็กลงและขนาดกลางในประเทศไทย. กรมการค้าภายใน. กระทรวงพาณิชย์. (กันยายน 2542).
- ทรงศรี สันธิทรัพย์. 2543. การศึกษาคุณสมบัติที่พึงประสงค์และแนวโน้มความต้องการบัณฑิตทางบริหารธุรกิจ ช่วงปี พ.ศ. 2544 – 2546 : กลุ่ม SMEs. ศูนย์วิจัยธุรกิจ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธานี หะยีมะสาและ. 2541. การประเมินผลโครงการให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นिरนาม. 2542. “รู้จักกับ...ตลาดหลักทรัพย์ SMEs”. วารสารบรรษัทปริทัศน์. ปีที่ 18 ฉ.4 (เมษายน – มิถุนายน 2542) : 8-10.
- นिरนาม. 2542. “SMEs กองทัพมดสร้างชาติ”. วารสารอุตสาหกรรมสาร. ปีที่44 (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2544) : 8-13.
- นिरนาม. 2542. “รากเหง้าปัญหา SMEs ไทย”. วารสารอุตสาหกรรมสาร. ปีที่44 (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2544) : 14-19.
- นिरนาม. 2542. “แผนธุรกิจหัวใจของ SMEs”. วารสารอุตสาหกรรมสาร. ปีที่44 (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2544) : 20-22.

- นิรนาม. 2543. “ยุทธศาสตร์ธุรกิจ SMEs แนวความคิดประสบการณ์”. ธนาคารกรุงเทพฯ.
(ตุลาคม 2543)
- นฤตม์ เทอดศถิรศักดิ์. 2542. “บทบาทของภาครัฐในการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและ
ขนาดย่อม”. วารสารส่งเสริมการลงทุน. ปีที่ 10 ฉบับที่ 2 (กุมภาพันธ์ 2542) : 10-14.
- บุญจง ถิมอุคมพร. 2544. เอกสาร พิธีเปิดศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม จังหวัดสงขลา.
โครงการนำร่องภายใต้โครงการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภูมิภาค
โดยความร่วมมือระหว่าง กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาด
กลางและขนาดย่อม และสหภาพยุโรป
- ประชุม รอดประเสริฐ. 2533. การบริหารโครงการ. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์.
- ประสิทธิ์ ดงบังศิริ. 2538. การวิเคราะห์และประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนา
บริหารศาสตร์.
- ปราโมทย์ วิชาสุข. 2542. “ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจ SMEs:ภาคอุตสาหกรรม. ยุทธศาสตร์
ธุรกิจ SMEsแนวความคิดและประสบการณ์”. ธนาคารกรุงเทพจำกัด(มหาชน) :
25-42.
- ปีทมา ทิพย์โอสถ. 2545. สรุปลภาพรวมและการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ SMEs
สงขลา. สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ISMED).
- ปुरुชัย เปี่ยมสมบูรณ์. 2529. การวิจัยประเมินผล : หลักการและกระบวนการ. กรุงเทพฯ :
สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.
- พิรสิทธิ์ คำนวนศิลป์. 2535. การติดตามการประเมินผลโครงการพัฒนาสังคม. กรุงเทพฯ :
สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.
- เพ็ญแข แสงแก้ว. 2545. “การประเมินผลการดำเนินโครงการอบรมผู้ประกอบการวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อม”. วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. ปีที่10 ฉบับที่ 1
(มกราคม-มิถุนายน 2545) : 58-70.

- ไพฑูรย์ วิบูลชุตติกุล และคณะ. 2544. การประเมินประสิทธิภาพและขีดความสามารถของ SMEs ไทยในภาคการผลิต. ต่อกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม.
- ไพรัช วัชรพันธ์. 2544. การศึกษาปัญหาสภาพคล่องของธุรกิจขนาดกลางและย่อมในช่วงวิกฤตทางการเงินในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2542. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ภัทพงศ์ ถาวรพานิช. 2544. "การบ่มเพาะธุรกิจ SMEs Business Incubation". จดหมายข่าวเพื่อการส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยี. ปีที่10 ฉบับที่ 5 (พฤษภาคม 2544) : 4-7.
- ภัทพงศ์ ถาวรพานิช. 2544. "การบ่มเพาะธุรกิจ SMEs Business Incubation". จดหมายข่าวเพื่อการส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยี. ปีที่10 ฉบับที่ 6 (มิถุนายน 2544) : 4-7.
- มนู เลียวไพโรจน์. 2543. "แนวทางการส่งเสริมพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม" SMEs กับการพัฒนาที่ยั่งยืน. ธนาคารกรุงเทพฯ : 11-27.
- มาณพ ชิวรนาสุนทร. 2544. "เขาเริ่มต้นธุรกิจ SMEs กันอย่างไร". วารสารอุตสาหกรรมสาร. ปีที่44 (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2544) : 23-27.
- ริชาร์ด ฟิลลิปส์. 2543. รูปแบบของคู่มือผู้เข้าศูนย์อนุบาลการลงทุนและผู้ประกอบการ. โครงการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภูมิภาคภาคใต้ ประเทศไทย.
- รุ่งโรจน์ เบญจมสุทิน. 2544. ลักษณะการประกอบการและปัญหาอุปสรรคของ SMEs ไทยภาคการค้า. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. (สิงหาคม 2544)
- วรวรรณ ชิตอรุณ. 2541. แนวทางการวิเคราะห์ปัญหาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิฑูรย์ สิมะโชคสี. 2542. SMEs เสาหลักของอุตสาหกรรมผู้ชาติ. สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

- วีรพล สุวรรณรัตน์. 2521. การวิเคราะห์และประเมินค่าโครงการ. กรุงเทพฯ : สำนักฝึกอบรมสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศิริจิต หุ่นหว่า. 2539. การวางแผนโครงการพัฒนาการเกษตร. พิมพ์ครั้งที่ 2. ภาควิชาพัฒนาการเกษตร คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ศิริวัฒน์ ณรงค์ตะณุล. 2544. การวางแผนกลยุทธ์ในธุรกิจขนาดย่อม กรณีศึกษา : ห้างหุ้นส่วนจำกัด A. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศุภิช สุภัชลาศัย. 2543. SMEs กับการพัฒนาที่ยั่งยืน. ธนาकारกรุงเทพฯ : 38-40.
- ศุภิช สุภัชลาศัยและคณะ. 2544. โครงการวิจัยการดำเนินมาตรการสนับสนุน SMEs ของต่างประเทศ. เสนอต่อกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม.
- สมแก้ว รุ่งเลิศกรียงไกร. จงพิศ ศิริรัตน์ และบุพาวดี สมบูรณ์กุล. 2545. ประเมินความพร้อมและปัญหาการประกอบการของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนภาคใต้. วารสารวิทยาการจัดการ. ปีที่ 20 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2545) : 1-13.
- สำนักงานจังหวัดสงขลา. 2542. ข้อมูลทั่วไปจังหวัดสงขลา. สงขลา.
- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา. 2543. ทำเนียบโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา. สงขลา.
- หฤทัย สุขยิ่ง. 2538. "อุตสาหกรรมขนาดย่อม ตอนที่ 1 ว่าด้วยคำนิยาม". วารสารบริษัทปริทัศน์. ปีที่ 15 ฉบับที่ 11 (มิถุนายน 2538) : 8 – 10.
- หฤทัย สุขยิ่ง. 2538. "อุตสาหกรรมขนาดย่อม ตอนที่ 2 สถาบันการเงินเพื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม". วารสารบริษัทปริทัศน์. ปีที่ 15 ฉบับที่ 12 (กรกฎาคม 2538) : 9-12.
- อลงกรณ์ มีสุทธา และ สมิต สัจฉกร. 2540. การประเมินผลการปฏิบัติงาน. สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย - ญี่ปุ่น). กรุงเทพฯ.

Davis, C. and R.M. , Cosenza. 1988. **Business Research for Decision Making.**
Boston : PWS-KENT Publishing Company.

Regnier, P. 2000. **Small and Medium Enterprise in Distress** Thailand, the East Asian
crisis and beyond, University of Geneva,Switzerland.

Rustam Lalkaka. 1997. **Lessons from international experience for the promotion
of business incubation systems in emerging economics. The Small and
Medium Industries Branch : UNIDO.**

Miyake T. 2001. **SMEs Business Incubation. Tech Monitor.** UNIDO. (Jan-Feb
2001)

Zikmund, W.G. 1988. **Business Research Methods,** Chicago : The Dryden Press.

URL:<http://www.siamsme.com>

URL:<http://www.smethai.net/incubation/>

URL:<http://www.bot.or.th>

URL:<http://www.smeforthais.com>

URL:<http://www.depthai.go.th>

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

การประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม สงขลา ของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 และผลที่ได้รับจะนำไปเสนอแนะ เพื่อนำไปเป็นแนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ภายใต้การดูแลของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 ต่อไป ซึ่งแบบสัมภาษณ์นี้ประกอบด้วย 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ

ตอนที่ 2 ผลจากการใช้บริการของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ

ตอนที่ 3 ทักษะ ความพึงพอใจต่อการให้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม

ตอนที่ 4 ปัญหาอุปสรรคในการเข้าใช้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม

โปรดตอบข้อมูลให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด และใส่เครื่องหมาย (/) ในช่องข้อความและเติมรายละเอียดให้สมบูรณ์ ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ

1.1 ชื่อ- สกุล.....

1.2 เพศ () 1 ชาย () 2 หญิง

1.3 สถานภาพ () 1 โสด () 2 แต่งงาน () 3 หม้าย () 4 หย่าร้าง

1.4 อายุของท่าน.....ปี

1.5 การศึกษา

() 1 ประถมศึกษา () 2 มัธยมศึกษา () 3 อนุปริญญา

() 4 ปริญญาตรี () 5 สูงกว่าปริญญาตรี

1.6 อาชีพก่อนเป็นผู้เข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจฯ

() 1 เจ้าของกิจการ เป็นธุรกิจเกี่ยวกับอะไร.....

() 2 ผู้ว่างงาน () 3 ลูกจ้าง / พนักงาน

() 4 ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ () 5 บัณฑิตจบใหม่

() 6 อื่นๆระบุ.....

1.7 ประสบการณ์ในการทำธุรกิจก่อนเข้าสู่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม

- () 1 ไม่มีประสบการณ์ (ข้ามไปข้อ 1.9 เลย)
 () 2 มีประสบการณ์ เป็นระยะเวลาประมาณ.....ปี

1.8 กรณีมีประสบการณ์ เป็นธุรกิจด้าน.....

- 1.8.1 มีเงินลงทุนประมาณ.....บาท
 1.8.2 มีการจ้างงาน.....คน
 1.8.3 มีรายได้ประมาณเดือนละ.....บาท

1.9 พื้นฐานทางธุรกิจของท่านสอดคล้องกับลักษณะในข้อใด

- () 1 มาจากครอบครัวที่ทำธุรกิจแต่ต้องการทำเป็นของตนเอง / สืบทอดต่อ
 () 2 ครอบครัวประกอบธุรกิจมาก่อนแต่ปัจจุบันล้มเลิกไปแล้ว
 () 3 เคยทำธุรกิจมาก่อนแต่ไม่ประสบความสำเร็จ
 () 4 เริ่มดำเนินธุรกิจมาแล้วระยะหนึ่ง และกำลังทำต่อไป
 () 5 ครอบครัวไม่มีพื้นฐานประกอบธุรกิจมาก่อน
 () 6 อื่นๆระบุ.....

1.10 ก่อนเริ่มต้นเข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจฯ ท่านมีความรู้ในเรื่องการจัดทำแผนธุรกิจมากน้อยระดับใด

- () 1 มากที่สุด () 2 มาก () 3 ปานกลาง
 () 4 น้อย () 5 น้อยที่สุด

1.11 ท่านทราบข่าวโครงการบ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม จากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1 แผ่นพับโฆษณา () 2 หนังสือพิมพ์
 () 3 สถานีวิทยุ/โทรทัศน์ () 4 จดหมายเชิญ
 () 5 การแนะนำจากบุคคล () 6 อื่นๆ.....

1.12 ท่านเป็นสมาชิกผู้เข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ของ

- () 1 ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ณ ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11
 () 2 ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์ มอ.

1.13 ท่านเป็นสมาชิกผู้เข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม แบบไหน

- () 1 แบบภายใน (In-wall) () 2 แบบภายนอก (Out-wall)

1.14 ก่อนเริ่มต้นเข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจ ท่านคิดว่าปัญหาด้านใดเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดในการทำธุรกิจ (ตอบเพียงปัญหาเดียว)

- () 1 ด้านการบริหารจัดการ () 2 ด้านบุคลากร () 3 ด้านการเงิน
 () 4 ด้านการตลาด () 5 ด้านการผลิต () 6 ด้านบัญชี
 () 7 อื่นๆ ระบุ.....

1.15 ประเภทของธุรกิจที่เข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจฯ

- 1 การผลิต 2 การบริการ
 3 คำส่ง-คำปลีก

1.16 ประเภทผลิตภัณฑ์ที่เข้ารับการบ่มเพาะธุรกิจฯ

- 1 หัตถกรรม ประเภทระบุ.....
 2 อุตสาหกรรมอาหาร ประเภทระบุ.....
 3 เสื้อผ้า 4 เทคโนโลยี / ไอที
 5 ก่อสร้าง 6 คำปลีก-คำส่ง
 7 เครื่องหนัง 8 ตัวแทนจำหน่าย
 9 อุตสาหกรรมเหล็ก 10 โฆษณา
 11 ตู้ ซ่อมแซมรถยนต์ 12 ผลิตภัณฑ์จากไม้
 13 นวนครแผนโบราณ 14 อื่นๆระบุ.....

1.17 ปัจจุบันท่านตั้งสถานที่ประกอบการธุรกิจอยู่จังหวัดอะไร

- 1 สงขลา 2 ปัตตานี 3 ยะลา 4 พัทลุง
 5 นครศรีธรรมราช 6 อื่นๆระบุ.....

1.18 ลักษณะธุรกิจของท่านเป็นประเภท

- 1 บุคคลธรรมดา 2 ห้างหุ้นส่วน 3 บริษัทจำกัด
 4 อื่นๆระบุ.....

1.19 เงินลงทุนส่วนใหญ่ท่านได้จากแหล่งใด

- 1 เงินทุนส่วนตัว 2 จากครอบครัว 3 เงินกู้
 4 เงินจากหุ้นส่วน 5 อื่นๆระบุ.....

1.20 ท่านใช้บริการศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม ระยะเวลาอันประมาณ.....ปี.....เดือน

ตอนที่ 2 ผลจากการใช้บริการของผู้เข้ารับการบ่มเพาะ

2.1 ธุรกิจของท่านมีการจ้างงานประมาณ.....คน

2.2 ธุรกิจของท่านมีเงินลงทุนประมาณ.....บาท

2.3 ธุรกิจของท่านมีรายได้ต่อเดือนประมาณ.....บาท

2.4 ท่านคิดว่าศูนย์บ่มเพาะธุรกิจฯสามารถช่วยธุรกิจของท่านได้อย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1 สร้างความมั่นใจในการเริ่มต้นธุรกิจ 2 ธุรกิจเกิดขึ้นได้สำเร็จ
 3 ช่วยในการปรับปรุงกิจการ 4 ธุรกิจมีการขยายตัว / กำไรเพิ่มขึ้น
 5 อื่นๆระบุ.....

2.5 หลังจากการใช้บริการศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม แล้วมีการเปลี่ยนแปลงในธุรกิจของท่านอย่างไร ในประเด็นดังต่อไปนี้

- 1) จำนวนแรงงาน () เพิ่มขึ้น () ลดลง () ไม่เปลี่ยนแปลง
 2) รายได้ () เพิ่มขึ้น () ลดลง () ไม่เปลี่ยนแปลง
 3) กำไร () เพิ่มขึ้น () ลดลง () ไม่เปลี่ยนแปลง
 4) ตลาด () เพิ่มขึ้น () ลดลง () ไม่เปลี่ยนแปลง
 5) ระบบการบริหารจัดการโดยรวม () ดีขึ้น () แย่ลง () ไม่เปลี่ยนแปลง

2.6 หลังจากเข้าร่วม โครงการศูนย์บ่มเพาะธุรกิจแล้วท่านมีความรู้ความเข้าใจในการทำธุรกิจเพิ่มขึ้น

- () 1 มากที่สุด () 2 มาก () 3 ปานกลาง
 () 4 น้อย () 5 น้อยที่สุด

2.7 ในภาพรวมทั้งหมดท่านคิดว่าศูนย์บ่มเพาะธุรกิจสามารถช่วยเหลือในการจัดตั้งธุรกิจอยู่ในระดับใด

- () 1 ดีมาก () 2 ดี () 3 ปานกลาง
 () 4 น้อย () 5 น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ทักษะคติ ความพึงพอใจต่อการให้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ ฯ

กรุณาทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยแยกตามประเภทผู้ประกอบการแบบภายในและภายนอก (ผู้ประกอบการแบบภายในตอบเฉพาะข้อ 3.1 ผู้ประกอบการแบบภายนอกตอบเฉพาะข้อ 3.2)

3.1 กรณีเป็นผู้ประกอบการแบบภายใน (In-wall)

ข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการฯ	ระดับความพึงพอใจ / ความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การให้คำปรึกษาแนะนำของเจ้าหน้าที่ของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจฯ					
2. ความเหมาะสมการให้บริการด้านอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน (เครื่องโทรสาร โต๊ะทำงาน ชุดรับแขก ตู้ใส่เอกสาร)					
3. บริการที่ที่ปรึกษาเข้าไปให้คำแนะนำ					
4. การจัดทัศนศึกษาดูงาน					
5. สถานที่ตั้งของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม					
6. ขนาดของยูนิต					
7. ระเบียบการเข้าเป็นสมาชิก					

ข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการ	ระดับความพึงพอใจ / ความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8. ระเบียบกฎเกณฑ์การใช้สถานที่อาคารศูนย์บ่มเพาะธุรกิจฯ					
9. ความรู้ความสามารถของที่ปรึกษาแนะนำ					
10. ปริมาณบุคลากรของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม					
11. เวลาที่ให้คำแนะนำของที่ปรึกษา					
12. การบริหารจัดการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจฯ โดยรวม					
13. ความพึงพอใจในภาพรวม					

3.2 กรณีเป็นผู้ประกอบการแบบภายนอก (Out-wall)

ข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการ	ระดับความพึงพอใจ / ความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การให้คำปรึกษาแนะนำของเจ้าหน้าที่ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจฯ					
2. บริการที่ที่ปรึกษาเข้าไปให้คำแนะนำ					
3. การจัดทัศนศึกษาดูงาน					
4. ระเบียบการเข้าเป็นสมาชิก					
5. ความรู้ความสามารถของที่ปรึกษาแนะนำ					
6. ปริมาณบุคลากรของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม					
7. เวลาที่ให้คำแนะนำของที่ปรึกษา					
8. การบริหารจัดการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจฯ โดยรวม					
9. ความพึงพอใจในภาพรวม					

ตอนที่ 4 ปัญหาอุปสรรค ในการเข้าใช้บริการของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม

4.1 ปัญหาด้านการให้บริการ.....

.....
.....
.....

4.2 ปัญหาด้านสถานที่.....

.....
.....
.....

4.3 ปัญหาด้านบุคลากร.....

.....
.....
.....

4.4 ปัญหาด้านการให้คำปรึกษา.....

.....
.....
.....

4.5 ปัญหาด้านการทำธุรกิจ.....

.....
.....
.....

4.6 ปัญหาด้านระเบียบข้อบังคับ.....

.....
.....
.....

4.7 ปัญหาด้านอื่นๆ ระบุ

.....
.....
.....

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะของท่านต่อการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะธุรกิจอุตสาหกรรม (เพื่อให้มีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นและสามารถช่วยเหลือผู้สนใจลงทุนต่อไปในอนาคต)

5.1

.....

.....

.....

.....

5.2

.....

.....

.....

.....

5.3

.....

.....

.....

.....

5.4

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

ลงชื่อ.....ผู้สัมภาษณ์

(.....)

วัน / เดือน / ปี.....

